

Forfatter: Richardt, Chr.

Titel: Samlede Digte. Tredje Deel.

Citation: Richardt, Chr.: "Samlede Digte. Tredje Deel.", i Richardt, Chr.: *Samlede Digte. Tredje Deel.*, 1895, s. I. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-richardt03-shoot-idm140152138414448.pdf> (tilgået 24. april 2024)

Anvendt udgave: Samlede Digte. Tredje Deel.

II
III

CHR. RICHARDT.

**SAMLEDE DIGTE
AF
CHR. RICHARDT.
TREDJE DEEL.**

KJØBENHAVN.

GYLDENDALSKE BOGHANDELS FORLAG (F. HEGEL & SØN).

TRYKT HOS J. JØRGENSEN & Co. (M. A. HANNOVER)

1895.

IV
V

INDHOLD AF TREDJE DEEL.

- Papirer 1
- Bjergluft 5
- Dobbelt Strøm 6
- Et Enebo. 8
- Post-Pigen 10
- Overvintring 12
- Gubben i Skoven 14
- Ved Blinde-Institutets Jubelfest 16
- Psalmer til Luther-Festen I. 22
- - - II. 24
- - - III. 25
- Den hellige Skrift. 26.
- Johannes i Fængslet 28
- Kejserens Ven 40
- Kantate ved Universitets-Festen til Holbergs Minde ... 54
- Fædrelandssang 60
- Paa Kong Christian IX's 70 Aars Fødselsdag. 61
- Danmark 63
- Til Sønderjyderne 65
- Til de Unge 67
- Skyttesang 68
- VI
- Prolog til en Forsvarsfest 70
- Foraar 73
- Jordbund og Væxt 74
- Vaad Oktober 76
- Lys Oktober 78
- De Arbejdsløse (Prolog) 79
- Vilde Heste 82
- Skyer 83
- Hede-Gran og Jule-Gran 84
- Ved Juletid 85
- Paaske 86
- Tonernes Verden (Kantate) 88

- Til I. P. E. Hartmann 93
- Til Niels W. Gade 94
- P. Heise's Buste 95
- Industri-Udstillingen (Kantate) 96
- Ved Belønnings-Højtideligheden 105
- Ventetid 107
- »Frejas Hal« 109
- Vinterbillede 111
- En Hvalfangst 113
- Carsten Hauch's Minde (Prolog). 116
- Johan Herman Wessel 120
- B. S. Ingemann 123
- Til C. Hostrup 124
- Frederiksborgs Slotsklokker 126
- Den Ene og Samme 127
- Maria ved Vuggen 129
- Ved Nytaar 131
- Diakonissestiftelsens Jubilæum 132
- Borgerdyd-Skolerne (Kantate). 134
- Vilhelm Rode 1-2 141
- Theobald Otto 143
- Carl Høegh-Guldberg 144
- Studenter-Jubilæum 1-2 145
- I Norrkøping 148
- VII
- Gamle Minder 150
- Studenter-Bal 153
- Prolog til Nordisk Musikfest 154
- »Røde-Kors« 1-2 157
- Brahetrolleborg Folkehøjskole 160
- Hjemløse Børn 161
- Danske i Amerika 163
- Den Polytekniske Lærestanstalt (Kantate) 165
- Johan Nicolai Madvig 174
- Ditlev Gothard Monrad 175
- Carl Christian Hall 176
- Kunstakademiets Stiftelsesfest 1-2 178
- Anckers Legat 179
- Ringedals-Fossen 181
- Ved Kongens Regjerings-Jubilæum 189
- Med et Basrelief 192
- Prolog til Festballet..... 193
- Nordisk Skolemøde (Kantate) 195
- September-Kveld 201
- Et Barns Aftenbøn 202
- En Faders Fortælling 203
- Abigael Forchhammer 205
- Augusta Marie Hall 207
- Bryllups-Psalme 208
- Bryllupsviser 1-3 210
- Ved et Guldbryllup 215
- Paa Sølvbryllupsdagen 217
- Niels W. Gades Minde (Prolog). 219
- Billed-Texter 1-7 222
- »Borgervennen« s Jubelfest. 232
- Lov og Evangelium 236
- Perler..... 237
- Korsets Tegn 238
- Jakobsstigen..... 239
- Niniveh 241
- Prolog til J. L. Heibergs Mindefest 248
- VIII
- Ved Universitetsfesten i Anledning af Kongens og Dronningens Guldbryllup 253
- Tak for Skjærmen 260
- Til Marie 260
- Bethlehems-Stjernen 262

- Vignetter 263

Papirer.

Der var engang i Fyrreerne en Skomagersvend,
en dansk,
men halvvejs gaaet hen og bleven udenlandsk.
Vel havde han kun fra Haanden til Munden,
dog havde han fægtet sig ned til *Brunnen*
- havde syet sig frem og flikket sig frem,
havde stolpet tilfods med sin Ziegenhainer,
med solskoldet Hud og nok af Fregner -
og vilde nu gjerne vende Næsen hjem.
Paa Mønt var han lens, og Værten skyldte han,
dog trøstig sin Randsel, sin Fellejsen fyldte han;
han havde jo ved Haand sit Reservefond,
sin Femdalersseddel, den dyre Skat,
han havde vogtet ved Dag og Nat -
den hans gamle Moster med eget Savn
havde givet ham med fra Kjøbenhavn.
Dér laa den i Inderlommen paa Bunden,
hvor den havde sin Plads
hos Vandrebog og Pas -
2 nu præsentered han den i Brunnen.
Men hvilken Forfærdelse -
og hos disse Schweizere hvilken Forhærdelse !
Hvor han stønner og puster
den arme Schuster,
da han mærker nu,
at Ingen vil give ham saameget som en sous
for det dyre Papir -
at det Ingenting vejer,
trods al »Valuta som Banken ejer«!
»Kan I see, den er ægte!« raaber han endelig -
»Seer I Vandmærket her,
og Femtallet dér!«
Men Sedlen er lige uanvendelig.
At saadan en Summa, hele hans Eje!
en Maanedes Løn! og et Halvaars Leje -
at den Seddel, der skulde ham hjælpe afsted
til Bi-Ba-Basel, ja til Heidelberg med -
hele fem af dem,
hvis Hændelser Peter Andreas beskriver -
at saadan en kun en Papirslap bliver,
det er uhørt og saare beklageligt,
højest ubehageligt.
Dog bi -
han ta'r sit Parti.
Herefter hver Middag, naar Dampskibet kommer,
staar han med sine tomme Lommer
ved Broen og raaber paa godt Kjøbenhavnsk:
»Vil Ingen være saa god, saa ædel,
at bytte mig en Femdalersseddel?«
Men hans Publikum smiler kun - eller maaber.
3 Bag alle de høje Bjerges Mur

han føler sig som i et Fangebur.
Naar Sneen blinker fra Uris Kam,
synes han just, den griner ad ham -
og det er en Skam!
Og seer han de grønne Bølger spille,
synes han, ogsaa de vil drille,
som raabte de: hertil og ikke længer
- ja det er, som sad han bag Jern-Stænger.
Frakken maa gives i Pant for Føden -
dog bliver han ved med sin Udraaber-Dont,
og spejder som Héro ved Hellespont,
ihærdig og ufortrøden.

Tilsidst - en skønne Dag - da igjen
den fortvivlede Svend
rykker frem med sit Spørgsmaal det kjendte, gamle,
(hvortil meer og meer sit Mod han maa samle),
og for tyvende Gang under Damppibens Hvin
og Dragernes Grin
stiller sin vante Interpellation:
Vil ingen af Herrerne være saa ædel
at bytte mig en Femdalerseddel?
er der En, som vifter med Hatten:
Hej Landsmand - jeg bytter Dig hele Klatten!
ja som, i Betragtning af Landsmandsskabet,
rigelig erstatter ham Tabet -
og inden Vinter, trods Slid og Savn,
er han velbeholden i Kjøbenhavn.
4 Men hvor dog denne Skomagersvend
- ja ej Personen,
men Situationen -
paa mange Maader gaar igjen!
En Christian Winther i Paris og Rom,
- ja næsten hvorsomhelst han kom
en Smule udenfor sit Hjemlands Grænser -
han med sin Skat af søde Fugletoner,
der kunde fryde Millioner -
hvem mon ham ændser,
ham og hans Papirer,
selv dem der smykked er med Hjort-Gevirer?
Han *har* sin rige, klingre Sanger-Fedel
- men hvem vil bytte ham hans danske Seddel?
- Og hvor man finder
i vore Dage nok af Mænd og Kvinder,
der gjemme paa et honorabelt Fond
af Kjærlighed, af Følelse, af Aand,
men gaa omkring dermed, som om
de ejed lutter Fattigdom -
fordi den Landsmand eller Landsmandinde
(den rette Mand, den rette Kvinde),
der kan i Lykke sætte Summen om,
end ikke kom!
- Men *omvendt* er der ganske vist,
her i Udlændighedens korte Frist,
Papirer nok, der som Valuta *gjælder*
af Ære, Visdom, Kunst etcetera,
som Tiden meer og meer vil trække fra,
og som vil blive rene Bagateller,
saa Ejeren om ikke længe
5 vil staa med lutter tomme Lommer,
-- ja som, naar *Baaden* kommer,
vil knap forslaa til Charons Færgespenge.

Bjergluft.

Luften paa de svale Lider
mellem Alpefyrr og Lerk
stundum skarpt i Øjet svider,
men den er saa reen og stærk -
ej som Gydens Dunst dernede,
tusind Sygdoms-Kimers lumre Rede.

Første Dagen Du skal vanke
af en Gletscher-Bæk ombrust,
vil dit Hjerte heftigt banke
under Bræens kolde Pust;
men naar Lungen dertil vænnes
mere dybt vil Aandedraget kjendes.

Synker Du i Knæ, Du retter
dem igjen som fjedret Staal,
og Du bæres, og Du sætter
altid højere dit Maal -
og Du mærker længe efter,
hvordan Fjeldets Luft Dig laante Kræfter.

- Saadan gjemmes der i Sorgen,
selv ved Gravens trange Bred,
dog en Bærekraft forborgen,
6 skjønndt den først os knuger ned!
Var det Sorg som kom fra oven,
har den Reenheds Pust som Alpeskoven.

Maa dit Øje Taaren dugge,
banker stærkt dit Hjertes Slag,
fødes vil af dybe Sukke
Bønnens dybe Aandedrag!
Og Guds Himmel vil sig højne,
og hans Fader-Tanker vil Du øjne.

Døgnet Lyst og Døgnet Vaande
blive da saa dværgesmaa -
bedre Luft der er at aande,
bedre Vandre-Maal at naae!
End mod høje, lyse Tinder
fra *Gethsemane* sig Stien vinder.

Dobbelt Strøm.

Hvor frem af via malas Svælg
lig Pustet fra en Orgel-Bælg
den unge Rhin-Elv strømmer -
dér tumler ned som i en Rus,
med Bølgen mæt af Dynd og Grus,
en skummel Strøm i vilde Brus
og sig i Rhinen tømmer.

En Stund de følges Fod for Fod
i samme Leje, samme Flod,
den lyse med den mørke;
sin Sorthed *Nolla* har bevart,
dens tunge Slam vil aabenbart
med *Rhinen* prøve Styrke.

I Thusis-Dalen staar den Dyst,
dér brydes begge Bryst mod Bryst,
og underlig sig klumper!
Hvo veed, hvad Ende det vil faae -
en Tid er *Nolla* ovenpaa,
dens sorte Brynje kan forslaa -
dog falder den i Stumper!

Thi *Rhinen*, som er født af Snee,
sin høje Herkomst lader see,
og vælter fra sig Slammen!
Stolt hævder den sit Kongenavn,
hvert Bølgeblink er Sejers-Bavn,
og snart den er i Brødres Favn,
mens Fjeldet raaber Amen.

Du grimme *Nolla* i mig selv,
som brydes haardt med Livets Elv,
og vil i den sig blande -
hvor ofte drømte jeg Dig slugt!
saa grundig kommet under Tugt
af Væld fra Jordans Strande,
8 saa Lyset havde faaet Bugt
med dine mørke Vande!

Men vær mig Varsel, skjønnne Rhin,
som klares lig en ædel Vin
i Brødres Bølgevrimmel,
at Dobbelt-Strømmen i mit Bryst
skal luttres gennem Dyst paa Dyst
for Støv og Smuds og Skimmel,
til Løbet bliver reent og lyst,
og Spejl for Sol og Himmel!

Et Enebo.

Paa et Fjeld i Rhonedalen
ligger der et Enebo -
hænger kun paa Klippens Side
som et Lam i Ørneklø;
Trin for Trin har Eremitten
møjsomt banet sig sin Vej,
Stien tegner sig mod Stenen
som en fast usynlig Streg.

Som for Østens Vise Stjernen
- blinket ned i Dalens Grund
Lyset fra hans Bedecelle
Aar for Aar hver Aftenstund.

9 Da blev Jernvej lagt dernede,
Hakken gik og Øxen sang!
lydt mod Fjeldet skingred Piben,
døved Vesperklokkens Klang.

Skud og Skrigen fyldte Luften,
Larm og Ufred flytted ind
- Eremitten gik i Kloster,
krøb i Skjul for Verdens Vind.
Men paa Højtidsdage gjæster
han sit lille Bjergkapel,
tænder atter Alterlyset,
aander ud i Bøn sin Sjæl.

- Er ej mangt et Hjertes Saga
ret som dette Enebo's?
End paa Ungdomstidens Grænse,
mens der haabes, mens der tro's,
findes der i Sjælens Dalstrøg
dog en lille fredlyst Krog,
viet ind til høje Syner
og til Bønnens Barnesprog.

Tyst sig Sind og Tanke løfted,
Evangeliets Klokke klang,
Evighedens Længsler bygged
sig en Celle op med Sang.
Men en Dag kom Verdenstoget
brusende med Støj og Damp,
- da at vogte Hjertets Rede,
ak hvad kosted det for Kamp!

10

Verdens-Aanden holdt sit Indtog
under stærke Faklers Skin,
under Friheds skjønne Fane
trængte tusind Tanker ind;
Spotten løsned sine Salver,
saa det drøned lydt igjen,
Troens klippefaste Celle
stod forladt og eensomt hen.

Først naar Hjertet sygt og skuffet,
af Alverdens Blændværk træt,
bange længes mod et Fristed,
leder om sin Barndoms-Plet,
da vil Evighedens Længsel
bryde Celledøren op,
Alterlyset atter tændes
paa sin gamle Klippetop.

Post-Pigen.

Dér har vi Diligencen! med Bjælder og Smæld
den holder for Hôtellets Facade;
Kellner og Værtinde, Portier og Mamsel
stiller i en Fart til Parade.

Ned voltigere baade Lady og Lord,
saa hvide som Meel, midt i Gedernes Hjord,
der spærre baade Fortov og Gade.

11

Og Post-Hesten vandrer sin behageligste Tur,
mod Stentrugets Kildespring den higer;
og Post-Karlen stiller paa sit hastende Uhr,
og sladrer med de vaskende Piger;
og Post-Mestren kigger i det nyeste Blad,
kun *Post-Pigen* sidder, hvor hun hele Tiden sad,
og ikke fra Kontor-Stolen viger.

Dér sad hun ved Morgen, dér sidder hun ved Kveld,
mens Kukker-Uhret dikker og dikker,
og mens Telegrafens til de Rejsendes Held
knitrende sin Baandstrimmel prikker;
med Flid hun dechiffrerer det luftige Spind,
med Flid hun skriver Rejsegodset ud eller ind,
og døjer baade Finter og Flikker.

De Fremmede de komme i Tusindevis,
for at see, hvordan Alperoser gløde; -
hun selv har kun Udsigt til en Ged og en Gris,
og til Gjenbovindvets Nelliker røde!
De Fremmede de stige mod Fjeldskovens Duft, -
hun sidder i Kontorstuens indeklemte Luft,
hun stiger - mod et Loftkammers Øde.

Og stundum, naar hun vejer de Rejsendes Gods,
den Forskjel hun vejer i sin Tanke;
da længes hun at bænkes i det lysgrønne Mos,
og skue mod de Snebræer blanke,
og sige sit Farvel til det evige Blæk,
og bytte Traadens Knitren med Larmen af en Bæk,
og Stuen med Granstammer ranke.

12

Ja Forskjellen - Forskjellen, vist er den stor,
mellem dem, som trælle - og som nyde!
Men mange blandt de Nydende til Fjeldlandet fo'r,
for lange Tidens Lænker at bryde!
Og mange blandt de Nydende har Livsledens Byld,
og Rejsegods af Kummer og Minder om Skyld,
som langt fra sit Bryst hun vil skyde.

Og sænkede hun sit Hoved, hun løfter det igjen -
ingen af de Rejsende hun hader!
Hun ejer i sit Bryst en usvigelig Ven:
Troen paa den himmelske Fader!
Til ham kan hun rejse saa ofte som hun vil,
det styrkende Rejse-Liv blev Alle kaldte til -
smilende sit Øje hun bader.

Overvintring.

Hvor er det frydeligt at see,
naar ranke Rosenstammer,
der skjærmedes mod Frost og Snee
i deres Granekammer,
ved Foraarstide dækkes af
og rejse sig som af en Grav,
slaa ud i Roser røde
og højt i Solen gløde.

13 Og mere frydeligt endnu,
naar tvende Hjerters Tanker,
der fletted sig med Elskovshu
som Slyngerosens Ranker,
ej knuges under Frostens Tryk,
ej bøjes under Stormens Ryk,
ej sygner eller splintres
men frelste overvintres.

Dog allerfrydeligst at see,
naar Hjertet stedt i Fare
dog midt i Verdens Fygesnee
kan Tro og Haab bevare !
naar intet af det Liv gaar ud,
som lagdes i vort Bryst af Gud,
saa Sjælens Blomsterblade
ej Ormene skal made.

Men frygter Du, at Frostens Tand
det Blomsterliv skal stjæle,
frygt ej - thi Ingen dog som Han
kan overvintre Sjæle!
Med Julegrønt han skjætter os,
med Kraftens Ord han støtter os,
og dybt i Hjertets Mulde
han varer os for Kulde.

Maaskee Han til sin Roses Røgt
maa bruge Tjørnekviste -
hav ej for Tornekronen Frygt,
han vil kun ej Dig miste!
14 Sidst over Gravens Vintervand
hans højre Haand os lodser,
og planter saa i Livets Land
de dyre, frelste Roser!

Gubben i Skoven.

Det gaar mod Jul - December-Snee har lagt
barmhjertig Lagnet over alt det Visne,
der maatte i November-Stormen isne;
de nøgne Stammer række sig mod Himlen
- hvo veed, hvem næste Storm slaar ned i Vrimlen?
Ja nu er alt omkring mig koldt og øde,
og selv jeg visne skal som Bøgens Top,
mit Hoved luder og min hele Krop -
jeg veed det, jeg er dømt til Døde,
og venter kun til Navnet raabes op!

Er saa mon Alt forbi? Har dertil jeg
da vandret Livets lange, trange Vej,
for kun at sætte Skum i stakket Kjøl vand?
Hvad hjælper det, om de mig mindes vil,
var det i tusind Aar og tusind til,
naar Døden dog har vundet Spil,
og selv jeg ligger plyndret under Tuen!
Hvis *Aand* kun var en Løgn fra Ammestuen,
hvad hjalp det, om mit arme Støv i Graven
gav Bidrag til et Liv i Dødningehaven!
15 Nej Død,
Du er en dygtig, dreven Fængselssmed,
kan laase godt for Haand og Fod og Led,
for hvert et synligt Livets Tegn heneden,
kan slukke Øjet, gjøre Læben stiv -
men stænge Hjertets eller Aandens Liv,
i Graven indemure Kjærligheden,
Nej, Nej - det kan Du ej!
Og Gud skee Tak, jeg veed en Naadens Røst,
der fylder mig med Haab og Trøst -
jeg veed mig podet paa en hellig Stamme,
hvem intet Øxehug kan ramme,
og føler Foraars-Knoppen i mit Bryst!
Lad dette Legem dø med Plet og Rynke,
jeg bærer i mig dog hvad ej kan synke,
alt hvad jeg har fra Ham, som gav mig Fred:
mit Hjertes Liv og Lys og Kjærlighed!
og som det luttres her i Korsets Skole,
skal *det* nok blomstre under andre Sole,
ja gaa fra Herlighed til Herlighed!
Jeg veed, at Død er Undergang,
men Undergang som Sol gaar under -
den lyser, mens den halve Verden blunder!
- Saa rejs dit trætte Hoved, Gamle!
Frygt ej December-Skovens kolde Lys,
ej Dødens Gys -
Han som kan splitte, han kan samle!
Lad Stormen med det Visne lege Skjul,
det siger mig: det gaar mod Jul!

Af en Kantate ved Det kgl. Blinde-Instituts Jubelfest. 5. Novbr. 1883.

I.

»Bliv Lys!« saa lød det store Skaber-Ord
mod nyfødt Jord -

og Lyset fylder sine Straale-Kilder,
i Regnbu'farver Himmelrummet spiller.

»Bliv Lys!« saa lyder samme Almagtsord
end over Jord,
naar Barnet første Gang slaar op sit Øje,
og spiler op et lille dugget Spejl,
og af sin Moders Aasyn ej ta'r fejl,
men staver Smilets Runer uden Møje.

Men hvor Øjet er lukt,
hvor dets See-Kraft er slukt -
dér er Is om de spejklare Vande!
Dér er Maanen bag Slør,
og hver Solstraale dør -
dér er Taagens og Skumringens Lande.

I de Blindfødtes Lejr,
dér har Natten sin Sejr,
uden Stjernernes Glimt fra det Høje!
17 dér gaar Livet i Løn,
dér har Moder og Søn
aldrig skuet hinanden i Øje.

Og hvor Øjet har seet,
men er atter tilsneet
lig et Indløb bag flygende Sande,
dér vil Længslernes Od
med en skarpere Brod
lægge Furer om Menneskets Pande.

De blinde Børn.

Hvem vil os styrke
til Vandring i Mørke?
Hvem vil trøste os?
Hvem vil forlyste os?
Hvem vil gjøre os bundne fri?

Stemmer.
Vi! Vi! Vi!

Blomsterne.

Saa sødt skal vi dufte
i vaarlige Lufte,
mens Solen og Vinden
Jer kysse paa Kinden
og varme jert Bryst, -
saa heelt I skal glemme hver klagende Røst!

18

Børnene.

Tak Blomster, bløde, linde -
gjør milde Hjerter og Sinde!

Fuglene.

Saa glad skal vi kvidre,
og sladre og slidre,
saa lystigen spille
og fløjte og trille,
det Embed vi fik -
saa selv I faae Lyst til at gjøre Musik!

Børnene.

Tak Fugle, lær os synge!
i muntert jublende Klynge!

Bølgerne.

Saa lydt skal vi bruse,
og Øret beruse,
saa frisk skal vi plaske
og flinkt Eder vaske
om Lænder og Led,
saa selv I skal friskes og styrkes derved.

Børnene.

Tak Bølger, lad os mærke,
hvor I kan gjøre os stærke!

Men hvem vil os bære
mod duftende Hang?
19 Og hvem vil os lære
den vingede Sang?
Og hvem vil os dukke
i Bølgernes Vugge -
og hvem vil os være et Lys paa vor Sti?

Stemmer.

Vi Seende, Vi!

Ja, lovet al Barmhjertighedens Gud,
thi naar han Savn og Mangel for os stiller,
da kalder han ad Hjertets bedste Kilder:
Tro! Haab! og Kjærlighed!
Hvergang vi fare frem med vort »Hvorfor?«
som hist paa Zion Jesu Lærlingskares,
da ved en Blindfødts Kaar de selv stod blinde -
da lukker han os Læben med et »Tro!«
tro, om Du kan, og Du skal see fremskinne
Guds Herlighed -
paa Slige skal hans Vælde aabenbares.

- Maaskee Han gjør, at denne Blinde seer -
han lader Kilden risle, Urten vinke,
ja Staalet blinke,
til Skaber-Haandens Vink vi fatter,
og taaget Øje skuer atter.

Men lader Han et Øje være lukket
- og lukket for tusindfold forbuden Frugt,
som blænder Øjet trindt fra Verdens Have -
20 da tænder han Barmhjertighedens Gnist,
og lægger os for Døren som en Gave
en Skare Hjælpeløse - ja som hist
hint Nilens Barn for Kongedattrens Fod -
at vi, som see, maa øves ind i Tak
for Lysets Strømme, vore Øjne drak,
for Alt hvad Herren undte os herved,
og øves ind i Broderkjærligheden -
at de, som *ikke* see, dog grant maa skue
med Troens klare Syn Guds Faderøje
og stave Livets Runer uden Møje.

Her rejste sig et saadant Barmhjertighedens Hjem,
i Læ af lyse Linde,
for Børnene de blinde,
hvis fire gode Sanser maa stride for fem:
Hvor Haanden bliver Øje
og Fingren som en Kikkert,

saa der kan føles nøje,
ja læses fint og sikkert!
hvor Ørets lille Laage er Tankelivets Port,
og aabner fjerne Vidder af Sandt og af Stort.

Og Sundet sender Pust af sin salte, friske Luft!
Og fattes Æblet Rødmen,
saa har det dobbelt Sødmen!
Og Bølgen har sin Brusen, og Høet sin Duft!
Og Melodier søde
fra Violinen tone -
21 hvor Farverne er døde,
dér funkler Mozarts Krone!
Og Psalmesangen lyder til Frelser-Ordets Klang -
Ja tænder klare Stjerner i Natten saa lang.

II.

Koral.

Hav Tak Du Naadens, Trøstens Gud,
de Seendes og Blindes,
som har af Mørket friet os ud,
og kan af Alle findes!
Din Julestjernes Skjær
er Alle lige nær,
Din klare Paaskesol
har lyst fra Pol til Pol,
tændt op Din Pintselue!

Og dog der er saa mangen Sjæl
blandt denne Verdens Kloge,
der tørner haardt mod Korsets Fjæl
og famler som i Taage!
Et Sandskorn kan de see -
ej Synden og dens Vee!
Din Jord, Dit Himmelhvælv,
Dit Værk - kun ej Dig selv!
Et Kors - men ingen Frelser!

22

*Den Blindhed fri os Alle fra,
saa Lys i Hjertet fødes!
I samlet, lydt Halleluja
lad alle Tunger mødes!
Spræng Øjets trange Baand,
og salv det med Din Aand,
til gennem Vel og Vee,
i Døden selv at see
Dit Fader-Øje lyse*

10. November 1883.

I.

Bag Helgenskrin og Messepragt
Guds Aand laa vingestækket!
hans Ord var under Romer-Vagt,
hans Bord kun halvt blev dækket;
der var saa megen Synde-Nød,
Guds Menighed fik Steen for Brød -
da rusted han sit Vidne.

Ja, Tak for Luther og hans Værk,
vor Fader i det Høje!
som Munkens Tunge gjorde stærk,
og klart hans Bjergmands-Øje,
til mellem Lag af Tempel-Grus
at see ved Hellig-Aandens Blus
de gamle Guldkar finkle!

23

Det gamle Guld, den gamle Tro
paa Frelsen af Guds Naade!
Og om de trued eller lo,
han lod sin Herre raade!
Med Romer-Brev mod Romer-Aag
han førte djærvt Apostel-Sprog -
med Herrens »Der staar skrevet!«

Og stod som Spurv i Høgedans
han i de høje Sale,
gav Kejseren han ærligt hans,
men Gud sit Hjertes Tale!
Og sad han fast i Klippekrug,
des bedre fløj hans Bibelbog
paa Modersmaalets Vinge!

Da folded ud sig Blad paa Blad,
og Fuglene fik sjunge,
da svulmed Davids Harpekvad,
og Paulus kom paa Tunge!
Da fulgtes atter Ord og Aand,
de døde Linjer Haand i Haand
stod op med Mund og Mæle!

Og da - som Abraham fra Lot -
fra Rom han skilles maatte,
og fjern fra Prunk og Paveslot
sit Kæmpe-Fodspor traadte,
da sanked han Vor Herres Hjord,
i Vadmel og med gylden Gjord,
om Ord og Sakramenter.

24

- En Løve med en Barnesjæl,
det var han, Martin Luther,

som sejred under Korsets Fjæl
mod Kaarder og mod Kutter!
Du Menighed i høje Nord,
velsign hans Minde, følg hans Spor,
med Tak til Gud, vor Fader.

II.

Herre og Frelser, som kom i det Lave,
levende Vej til den levende Gud -
Tak for hver dyrekjøbt Kjærligheds-Gave,
Tak, at Du raabte dit Naade-Aar ud!
Tak, at naar Tjenerne handlede ilde,
plumred din Kilde, slog Slaa for dit Brød,
trofaste Svende Du kaare Dig vilde,
rense dem Læben med Alterets Glød!

Tak, at i Luther Du gav os i Nøden
En, som laa lænket til Lovtavlen Steen,
En, som har gruet for Synden og Døden,
En, som har smilt, da Du sagde: Bliv reen!
En, som i Julen tog Barnet ved Haanden,
En, som blev Menneske frejdigt og frit!
En, hvem Du selv gjorde frygtløs i Aanden,
En, som ej søgte sit Eget, men dit!

Kjæreste Jesu, nu maa Du velsigne
Ordet, Du gav os til Tugt og til Trøst!
25 Aand paa dit Sædekorn - hjælp os at ligne
alle de Vidner, Du laante din Røst!
Lyset Du tændte, lad aldrig det slukkes -
skal det end hades som ingentid før!
Døren Du aabned, lad aldrig den lukkes,
Naadens og Livets og Himmerigs Dør!

III.

Svundet er fire Hundred Aar,
end vi Guds Aand har tilhuse!
Kirken dog gaar mod hin Tids Kaar:
Bølgerne larme og bruse!
Nu er ej Tid at skilles ad -
samles om Ord og Bord og Bad
maa vi, mens Aanderne suse!

Christus igjen er stedt for Dom!
Vil de ham atter korsfæste,
maatte vi da, med et frigjort Rom,
Alle Jerusalem gjæste!
spørge om Verdens Roes kun lidt,
blive af Sjæl og Hjerte Et,
elske vor Gud og vor Næste!

Herre, vi veed, Du er ombord -

selv Du os Stormen bebuder!
læg Du din Haand paa Skibets Ror,
hvergang det hyler og tuder!
26 Øv os i Paulus' Sømandskab,
lær os at regne Alt for Tab -
faldt vi til fremmede Guder!

Den hellige Skrift.

Jeg veed en Bog, som vil og kan
staa forrest mellem Skrifter,
hvor Høvdingen fra Nilens Strand
med Drot, Profet og Haandværksmand
den samme Griffel skifter -
hvor Tusind-Aar gaa Haand i Haand,
omvundne med et helligt Baand,
som ingentid vil briste -
en Billedverden rig og reen,
hvor Alt dog kredser kun om Een,
den første og den sidste!

Jeg veed en Skov paa Isra'ls Grund,
hvor Herrens Aande hvisker;
hvor Cedrene fra Fjeldets Bund,
hvor Jordans Tamarisker
sig flette til en Tempelhal
med Orgelbrus om Synd og Fald,
med Naadens Fugletone!
hvor der er nok af Løv og Læ,
men hvor dog Korsets tørre Træ
har allerfejrest Krone!

27

Jeg veed en hellig Visdoms Hav
med Røde-Havets Under:
for Barnets Sko en Strand saa lav,
og dog saa dyb en Bølgegrav,
hvor ingen Tanke bunder!
som strømmer paa sin egen Viis
fra Paradis til Paradis,
med meer end Guld i Bunden -
som bruser i sin Bølgegang
med »Mose's Sang og Lammets Sang«,
og stiller Hjerte-Vunden.

- Den Lysets, Naadens, Trøstens Bog,
den Konge-Ørn blandt Skrifter,
den fløj paa hundred Folkesprog
mod Nordens isbelagte Vaag,
og did hvor Palmen vifter -
men at saa vide den sig svang
paa Modersmaalets Vingefang,
skjøndt længe stænget inde
see det var *Morten Luthers* Værk,
han brød dens Kloster-Lænke stærk -
nu Ingen skal den binde!

Tak, Fader, for dit Sandhedsord,
det Jesu Ørken-Værge!
Fra Luthers Læber blankt det foer,
og »Aandens Sværd« i Troens Gjord
gjør Kæmper end af Dværge!
Ja, drages det, saa flammer det,
»den gamle Fjende« rammer det,
28 de nye Fjender vilde -
o lad din Aand bevinge det!
o lær os Smaa at svinge det,
til Hjertet bliver stille!

Johannes i Fængslet.

I.

Hvor Asfalt-Søen ruller sit tunge
svovlede Vand
mod Machairus' klippefaste Mure
sidder *Johannes*, den store Fange.
Han - kun de tredive Aar -
læser sit Bods-Liv om igjen,
strængt til det Sidste,
Tiden i Judæas stille Dage
er ham som en Drøm -
dér voxede Roser -
længst har han glemt deres Duft,
han mindes kun de tornede Kviste.
Blandt Ørknens Vilddyr har han levet,
faaet Lod om sin sodbrune Arm,
baaret dens glødende Hede.
Eensomt var der, øde og tomt, -
men øde som i Templets Allerhelligste,
mens Arken endnu stod der
29 ene i det høje, tomme Rum:
Israels hellige Lov
den havde han hos sig, den fyldte
Ødemarkens Vidder.
Og da han saa løfted sin Røst,
befolkedes Ørknen,
de flokkedes omkring ham,
Fisker og Tolder, Vingaardsmand og Kriger,
selv Zions Præster og Leviter.
Da var det som Eliah var kommet igjen!
som Lyn fra skyfri Himmel
ramte hans Ord den lyttende Flok,
tændte, brændte i mange Hjerter,
drev dem til Jordans Bred,
at sukke deres Syndsbekjendelse,
at svales med Daab til Omvendelse.
- Fyrsten endog, Herodes Antipas,
droges hen at høre hans Røst,
og hørte den gjerne -

nyt var det altid at see en Profet,
kildrende næsten som et Styrtebads Plask
at lade sig tordne i Støvet!
Men da Ørkenens Løve
frygtløs rev hans Purpur i Pjalter,
holdt ham for Øje, ham Israeliten,
Lovens Spejl,
vendte det mod Kongen og hans bolerske Viv,
Broderens ranede Hustru,
og raabte dem sit: *Det* er ikke tilladt!
da svor hun, sligt *Ord* skulde ej være tilladt,
- og nu er Løven i Lænker.

30

Hvad Veje gaar hans Grubien
bag Væggens Klippeblok?
Længes han efter sin Ørken -
ak, her er øde nok!
Smager ham ej den Fangekost,
Herodes før ham sætter?
Ørknens Kryb og Mannakorn
var ingen Herre-Retter.

Nej et, et eneste Spørgsmaal
han ikke slippe kan:
Hans Frænde hist fra Nazareth,
er *han* den rette, han?
Er *han* den hellige Menneskesøn,
Daniel saae i Synet?
Sit Hoved Døberen sænker,
spænder sin Haand om Brynet.

Ja, Røsten lød ved Jordan -
men tør paa den han tro?
Hvor er Kasteskovlen,
hvi renser Han ej sin Lo!
Hvi mejer han ej i Støvet
de strunke Tidseltoppe -
skal Øxen ikke bruges,
nu da Sol er oppe!

Skal altid Løggen knejse
og Sandhed tigge Brød!
skal Lasten sidde til Høj bords,
og Retfærd lide Nød!
31 Skal til evige Tider
Klinten og Hveden blandes?
Skal ej Guds Ild-Ovn glødes -
saa spørger Johannes.

Og dog har Aanden vidnet
for vældigt i hans Bryst -
lad Tvivlene da dømmes
af Jesu egen Røst!
Maatte blot Jesus vidne selv,
at han er »Den som kommer,«
da bort med al Forargelse -
han selv skal være Dommer!

- »Dér Vogter, tag mit Bælte!
men vær mig da saa blid,
at af min Lærling-Skare
et Par Du skaffer mig hid!
Din Herre veed jo noksom,
paa Svig jeg ikke tænker -
fastere binder mig mit Ord

end alle Kongens Lænker!«

Og snart i Klippe-Buret
har Juda's fangne Ørn
samlet igjen en liden Hob
af sine bange Børn, -
strenge Israeliter,
som Most og Druer vrage,
som nøjes med den stærke Drik,
Profeten lod dem smage.

32

»Gaar ud, I fromme Sjæle,
skynd Eder hen til *ham*,
til ham, jeg selv har kaldet
Guds lydeløse Lam!
Spørg ham, som de spurgte mig
ved Jordans stride Elv:
Er Du den som kommer,
hvad siger Du om Dig selv?»

- Klippekamret stænges,
de skiltes kun med Nik;
Johannes' Vogter bæver
for Mørket i hans Blik.
Ned paa sin Bænk han kaster sig
- i Døgn har ej han sovet -
»Maatte jeg faae det Svar, jeg vil,
glad gav jeg hen mit Hoved!«

II.

Tre Dage svandt, fra Kong Herodes' Haller
mod Fængslet ned en Lyd af Cymbler gjalder.
Deroppe Fløjten og Kithåren klinge,
mens brune Piger Ambra-Karret svinge.

I rigt men dæmpet Lysskjær Hallen svømmer,
igjennem bleggult Rav sig Lyset tømmer;
paa udsøgt Viis for Sanserne der kjæles,
og Hellas' Kunst med Østens Pragt formæles.

33

Her har Antipas for en Stund sit Sæde,
her vil han glemme Rom i Lyst og Glæde:
der lurder Ingen i Machairus' Huler, -
fra Krogen kun hans Marmor-Kejser skuler.

Paa tyrisk Purpur tryk han sætter Foden,
her funkler Vinen, Glædens Frugt er moden;
i Luft af Smigerord, i Duft af Salve,
af Livet vil han glemme her det Halve.

Og under Paafugl-Vifter stolt han troner,
mens Dansen gaar til sagte Harpetoner;
hvidklædte Møer dreje sig i Vrimlen
og efterligne Stjerners Gang paa Himlen.

Saa danses der med Sværd af Moabs Piger:

én Skare stormer løs, en anden viger!
kun Leg det er - dog er der En som saares!
Blodroser pible frem, og Øjet taares.

Men Sværdets Lyn i disse Pige-Hænder
slaar hos *Herodias* ned - slaar ned, og tænder,
- thi hun, som tøjlesløst Herodes tøjler,
har nys sig viist bag Hallens Slange-Søjler.

Vellyst og Grusomhed var ofte Søskend',
og *hun* er fængelig som Elle-Trøsken -
ved Sværdets vilde Blink, ved Blod at skue,
hun føler Hadets Glød slaa ud i Lue.

34

For Tronen træder hun med ydmyg Knælen,
og griber Kongens Haand saa kattedkjælen:
Lad nu med Dans min Datter Dig forlyste,
og for Profetens Ukvemsord Dig trøste!

Og Fyrsten hendes stolte Skjønhed sluger,
mens paa sin Hævnplan Tigerinden ruger;
Johannes' Navn han fra sin Pande ryster,
og ved et Elskovs-Blik sin Sjæl forlyster.

Og brat tilside Mø'r og Hofmænd vige,
og Fløjten klager paa sin Tonestige,
og Cymbelen skjælver som ved Offerstene -
paa Marmorgulvet staar *Salome* ene.

Med gyldent Bælte
om Indus' letteste Lin,
- en Smaragd-øjet Slange om Armen -
sanker hun mod sig som Pile-Bundter
hvert Blik i Herodes' Hal.
Om den voxgule Pande
svulmer en Tordensky
af sortladent, Nardus-duftende Haar,
og af Skyen lyner en Dolk
med Greb af Korall.
Med et smægtende Blik
mod Antipas' Trone,
sætter hun langsomt
til Harpens Tone
sin rødt-omvundne Sandal-Fod
paa Gulvets Mosaik,
35 spejler i dets Marmor sin smidige Ynde
- en Tamarisk ved Jordan, -
til af Drømmene vakt,
fuglelet svævende,
længsels-bævende,
sagtelig hun gynger i vuggende Takt
- end er hun lidt af en Sulamith.
Da kommer der Glød i Øjets Kul:
Som Elven, kommen til en Styrting,
sønder sit Spejl i fraadende Gru,
døves nu
Strengenes Klang i Kobberbækners Skjælven.
Alt mens de buldre,
kaster hun Bryst-Klædet,
river med et Ryk
Dolken af sit blaasorte Haar,
saa det staar om hendes Skuldre
lig en Dæmons truende Vinger,
mens hun svinger
sit bævende Legem

uden Ro, uden Rast
i altid vildere Kast.
Daarende, æggende,
Attraa vækkende,
blotter hun sin bølgende Barm,
og til klirrende Sistrer
strækker hun i Luften favnende Arme,
mens Guldsnogens grønne Øje gnistrer.
Og da Haandklap og Raab
efter Romernes Viis bryde løs,
sætter hun i Spring
36 atter og atter
med rasende Sving -
til med Et hun standser
som om hun vilde sige:
Saadan danser
Herodes' Sønne-Datter!

Der staar hun, blussende af Sejers-Løbet,
en Purpur-Nellik, svulmende i Svøbet.
En Krans hun rækker Kongen; Læben tier,
men Øjet spørger - paa sin Løn hun bier.

Antipas' Mundskjænk Bægeret ham fylder,
og Hebrons gyldne Drue ned han skyller:
»Salome! Tak Du Uforlignelige -
tag - var det end det Halve af mit Rige!«

Og Pigen raadslaar sagte med sin Moder
- nu veed hun hvad hun vil af Verdens Goder -
og atter staar hun for Herodes' Trone,
og hvisker for sig hen med iskold Tone!

»Stor Skjænk jeg kræver ej, skjøndt stort Du loved
- giv paa et Fad mig hen Johannes' Hoved!«
At *nu* hun vrager Østens dyre Skatte,
vil hendes Moder hundredfold erstatte.

- Med flygtigt Sus et Ord ham fløj fra Tungen;
hvor gjerne fanged han nu Ravne-Ungen,
som mod Herodias' Ring sin Klo har slebet,
og med Salomes Mund sit Bytte grebet!

37

Du Purpur-Pjalt, en tugtløs Kvindes Slave,
Du raadne Stengel i din Palmehave,
giv heller hen det Halve af dit Rige,
end gjør Dig selv til Achabs onde Lige!

Men nej - »en Mand, et Ord« - gik ogsaa Manden
ved dette Ord fra Hjertet og Forstanden;
han seer de mange Øjne paa sig hvile,
han føler Herskerinden haanligt smile.

»Skatmester! tag et Fad, af dem som vejer,
- korinthisk Erts - det bedste som jeg ejer!
Og Du, Tribun - Du hørte, hvad jeg loved -
bring inden Midnat hid Johannes' Hoved!«

- Og Kjerterne forny's, og Hallen straaler,
og Frugter bydes om i gyldne Skaaler,
og Dansen gaar - men Antilopens Øjne
kan dog kun slet Antipas' Glæde højne.

III.

Men Asfalt-Søen ruller som før sit svovlede Vand
- Svøbet om Sodoma's Lig-Stank -
mod Døberens klippefaste Fængsel.
Hvor lider Fangen, gruer han for Dommen?
Nej, Fred har fyldt ham!
Herodes gruer for sin Tunges Frugt,
38 Johannes er saa stærk som ingensinde -
Himmel og Helved de har skiftet Plads:
Helved deroppe, himmelsk Fred hernede!
I denne Aften har hans Sendebud
bragt Svar fra Galilæer-Søens Bredder -
hvad deres Øren hørte, Øjne saae,
har trofast de berettet - Ingen
har saadant hørt og seet! Spedalske renses,
og baade Blinde see, og Halte gaa,
og Døde rejses op, og Døve høre -
han byder blot, saa skeer det - han Profeten
fra Nazareth!

Og Et endnu: et Ord han har at bringe,
et *Frydebud* for Fattige og Ringe,
et Ord til Lægedom for alle Smerter,
et Naadens Ord for alle knuste Hjerter -
det har han paalagt os at sige Dig!
Og han har paalagt os at føje til:
»*Men salig den som ej forarges paa mig!*«
- Tak, Venner, Tak! Ja Ham det bør at voxer,
og mig at dale - maatte jeg blot dale
som Sol gaar ned, er den end blodigrød!
Gaar I til *Ham*, Han er dog den jeg ventede,
- gaar I til *Ham*!

Vee mig, at jeg tog Anstød af Din Stilhed,
Du som vil døbe dem med Hellig Aand,
Du Hellige!
Jeg vidste vel, at *Storm* bebuder Vaar,
men glemte *Vaaren* over Stormens Rasen
39 - nu er den der med sin Velsignelse!
Ej vil Du knuse Israels haarde Hjerter,
men smelte dem som Solen Hermons Is!
Min Gjerning er fuldbragt - den sagte Susen,
hvori Jehovah talte til Eliah,
den kjender jeg i Jesus og hans Ord -
men hør!
Det var som Cymbelklang og Fløjtetoner
- hvad Trin paa Trappen - Fakkelskjær - Soldat,
hvad vil Du mig?
»Dit Hoved!«
- Mit Hoved! *Herre*, see jeg bøjer det
for Dig som skabte Himlene og Jorden,
som sænker nu din Foraarsregn i Israel -
nu trænger ikke længer Du til Torden!
»Vaagn op, o Sværd« -
nu - nu er *Himmeriges Rige nær!*

Et Sus - og Døberen er ikke mere
Er ikke? Jo han er, just hvor han var:
i Herrens Forgaard, nær det Helligste!
Og da i Hades Livets Konge træder,
da er vel *han* den første som Ham hilser,
som han paa Jorden var hans sidste Forbud.

»Den største Kvindefødte« var han her,
Guds Lov i Kjød og Blod - men i Guds Rige
han er de mindste Frelstes store Lige.

40

Men *vi*, til hvem Guds Naades Foraar kom,
tør vi da vende Ørken-Røsten Ryggen?
Nej, tifold Nej ! Saalænge hine To,
som tvillingfødtes selve Pintsemorgen,
Omvendelse og Tro,
end holde hver sit Skjold ved Kongeborgen,
og ved dens Indgang kræve hver sit Løsen, -
saa *skal* vi lytte til Johannes-Røsten,
før Hjerterne tør smelte hen i Trøsten,
saa *skal* vi skjælv for Guds Vredes-Domme,
for Stormens Torden, - før Guds Vaar kan komme.

Kejserens Ven. Et Blad fra Christiern den Andens Dage. - April 1524. -

I.

Det var sig Dronning *Elisabeth*,
Kong Christierns unge *Viv*,
til Nürnberg maatte hun drage -
saa tung en Tidsfordriv.
For sin landflygtige Husbond
at skaffe Hjælp og Sejr,
vover sig ud den Lilje spæd
i barske Østenvejr.

Igaar for Rigens Raader
hun maled Kongens Nød,
41 saa mangen graanet Ridder
om Hjertet blev blød;
idag hun paa sit Kammer
har lang Forhandling havt
med *Hannart*, Kejserens Sendemand,
og talt sin Sag med Kraft.

Hr. *Hannart* stryger sin Hattefjer
og vender sig til Farvel:
Fuldvist, at Brudeskatten
er Eders med Ret og Skjel!
Men Tiderne er onde,
i Jern saa maa vi staa -
og Jern maa kjøbes op med Guld -
og Guldet vil ej forslaa!

Kejseren selv maa ty til Laan -

dog tænker jeg forvist,
lysere Vejr at bringe
inden for lang en Frist!
Kun Et jeg ej tør dølg
for Eders Naade her -
han tæller de røde Snirkler
i Væggens Gyldenlæ'r.

Man siger - man siger Kong Christiern,
hans Sag til lidet Held,
har været temmelig ofte
i Wittenberg Slotskapel!
Jeg veed jo, man maa sjunge
med Fugle, man er iblandt,
42 dog skulde jeg meget ønske,
det ej var altfor sandt.

Man siger endog, Eders Naade
- han rømmer sig saa smaat -
er med de Evangeliske
i Kætter-Dansen traadt!
Jeg troer det ej - men tro mig,
den blotte Tro derpaa,
den burde I her i Nürnberg
for Alvor nedslaa!

Elisabeth rødmer en Smule
under sit Hovedlin:
Ja visselig har jeg smagt af
den nye, stærke Vin!
Vist har mit Hjerte banket
i Kirken i Wittenberg -
mod Luther, den vældige Kæmpe
hver Anden mig tykkes en Dværg.

Men tro kun ej, vi svige vil
vor allerhelligste Tro -
Guds Ord det rige, rene,
har givet mit Hjerte Ro!
»Jaja, vi vil ej strides
- Hr. Hannart klapper sit Sværd -
om Tro, der i *Hjertet* gjemmes,
men lad den blive dér !

43

»Og vil I Venneraad høre
til Gavn for Eders Sag:
gaa til Sebaldus-Messe
imorgen den Dag!
Thi, ganger I her i Nürnberg
til luthersk Nadver hen -
da er I ej Kong Ferdinands,
saalidt som Kejserens Ven!«

Hr. Hannart hilser ærbødigt,
og svøber sit Pelsværk om -
før Dronningen kan sig fatte,
han hende af Syne kom.
Hun knuger sin Haand mod Panden,
og siger sig selv igjen:
»Da er Du ej Kong Ferdinands,
saalidt som Kejserens Ven!«

II.

»Kejserens Ven« - det Ord slaar ned
i Dronningens unge Bryst -
med *det* de skræmmed Pilatus
at gjøre dem til Lyst!
Kejserens Ven - min Fordeels Ven -
Skal Carls Haand jeg miste,
ak, hvad useligt Stodder-Kaar
vil da min Husbond friste !

44

Hvad kunde det og mig volde,
om jeg til Messe gik -
Deel i Vorherres dyre Blod
vel ogsaa dér jeg fik!
Gud, som seer i mit Hjerte,
han seer jo og min Nød,
han vilde mig ej forholde
Smuler af Livsens Brød !

Bryder jeg nu med Pavens Mænd,
det vil os ilde gaa,
min Herre og min lille Hans -
vil aldrig en Tronstol faae!
Vorder mig arg min Broder nu,
paa mig han kaster Skylden -
af al min svorne Medgift
jeg seer vel ej en Gylden!

O Christiern, selv Du raaded mig
at følge Luthers Skik -
men sad Du her i Nürnberg,
mon Mod dertil Du fik?
Du veed ej, hvor de hader
den Wittenbergske Malt -
og hvor Du selv bli'r skæmmet,
og malet sort i Alt!

Gik jeg mig og til Messe,
det var jo kun idag -
jeg kunde for Doctor Martinus
senere skrifte den Sag!
45 - Men *han* blev ej sin Kejsers Ven,
dengang i Worms han stod -
vig fra mig Satan, Frister!
Her hjælper ingen Bod.

Det var og blev en Løgner-Færd,
om jeg fortaug min Hu,
om fra de Evangeliske
paa Skrømt jeg skilte mig nu!
Ved Herren og hans rene Ord
jeg ej mig skamme skal,
at ikke Han skal skamme sig
ved mig i Himmerigs Hal.

- Saa kæmper hun, Elisabeth
med Tvivlen i sin Sjæl -
hun synes, hun er i Ørken,
med Fristeren bag sin Hæl!
Over sin lille Hue
hun kaster et flandersk Slør,

og skyder Dobbelt-Laasen
ifra sin Kammers-Dør.

Ud haster hun ad Stadens
fast taarnede Port,
hvor nys for alle Bedende
en Valfarts-Vej er gjort;
hvor »Lidelsens Stationer«
kan skues een for een,
mejsled af Mester Adam
i den rødlige Steen.

46 Og Skridt for Skridt hun standser
i Andagt dyb og sand,
ved hver Station hun knæler,
som hun fra Barn er van'!
Det er ej Sankt Sebaldus,
det er Guds egen Søn,
hvem hendes Hjerter raaber til
i brændende Bøn.

Om Billedværkets Liflighed
hun kræver ej Besked -
hun selv er med blandt Kvinderne
i Frelserens Fjed!
om Kunsten ej hun spørger,
kommer kun for at lære
den Christen-Kunst, sit eget Kors
taalmodelig at bære.

»O Herre, naar det hvisker
imorgen paa min Vej:
Alt dette vil jeg give Dig,
fald ned og tilbed mig!
Alt dette vil jeg give Dig,
af Ære, Magt, og Penge -
styrk mig til for Fristeren
mit Hjertes Dør at stænge!«

Og Himlens røde Roser
i Vest sig folde ud -
men hendes Hjerter lukker sig
om Freden fra Gud!

47 Ham har hun overgivet
sin og sin Husbonds Sag -
nu veed hun, hvad hun vil gjøre
imorgen den Dag.

III.

Skjærtorsdags Stilhed hersker
i Nürnbergs travle Stad;
til Morgenmesse vandres der
højtideligt i Rad.
»Vor Frue« og »St. Sebaldus«
er fyldt fra Stol til Stol,
fra Vindves-Rosen blinker
den første Foraarssol.

Men da de høje Herrer

fra Messen vende hjem,
- og Ferdinands og Hannarts
Carosse mellem dem -
fra Slotsgaardens Sidefløj
der gaar en sjelden Gjæst:
det er Lorenzes-Kirkens
evangeliske Præst.

Guds Død! - raaber Kongen,
og springer af sin Vogn -
Sin Skriftefader henter hun
fra Kætternes Sogn!

48 Og fnysende han stormer,
af Harme vild og ør,
med Hannart i sit Følge,
mod hendes Kammer-Dør.

Den aabnes, da han banker
med Knappen af sit Sværd:
Trodsige Elisabeth,
sligt vover Du her!
Men saaer Du os Hvirvelvind,
see til, hvad Storm Du høster -
nu er Du ikke længer min,
saalidt som Carls Søster!

Den unge Dronning vakler
ret som en anskudt Hind,
en sagte Glød sig tænder
paa hendes blege Kind:
Ak, sad min høje Herre
endnu paa Danmarks Trone,
visselig skulde I Alle
tale i anden Tone!

I Alt saa skal jeg villig
give Kejseren sit -
mit Knæfald og mit Hjerte,
det ene være mit!
Og vil I ej mig kjende,
fordi mig fattes Magt -
da har dog samme Moder
til Verden os bragt!

49 Ferdinand vil svare
af Magtens Overmod,
men paa et Vink af Hannart
han tæmmer sit Blod;
lidt skamfuld han tier,
og hilser med et Nik;
hans Læbe rører hendes Haand
men iskoldt er hans Blik.

Og larmende han fjerner sig
med Kejsereus Sendemand,
men raaber alt derude,
saa hun det høre kan:
En Tønde Guld jeg gav til
at aldrig det var skeet,
at hun og han - den Blodhund -
ej havde Luther seet!

Forlængst har Lyden tabt sig
af Støvletramp og Klirren,
end staar den blege Dronning
i drømmeagtig Stirren.

Som af en Nordhavstaage
de trange Minder stige -
en Hær af Billedbølger,
der komme og vige.

Hun øjner som i Fjernet
St. Romualds Portal,
alle de kjendte Billeder
i Mechelns Kathedral!

50 Og hist i Bispens Celle
hun lytter barnlig-from -
Ære gamle Hadrian,
nu hviler han i Rom!

Saa seer hun sig i Brüssel,
i Fru Margretes Slot -
Tapetet med dets Jason,
hvor husker hun det godt!
En Guldring med en blaa Safir
af Mogens Gjø hun faaer:
til Kongebrud hun fæstes
- hun, med de tretten Aar!

Hun mindes Indtogsdagen,
dengang hun steg iland,
syg og mat af Storm og Sø
paa Hvidøre Strand!
Hun mindes Afskedsdagen
saa tung og mørk og graa,
da Ørnen veg sin Rede
og lod til Holland staa!

Hvad pinefuld Forhandling
med Fasteren Margrete!
og Tiggergang ved Hoffer,
hvor de var ilde sete!
Og dertil maa hun græde
ved trende Smaabørns Grav -
af Tjørn foruden Roser
var hendes Vandrestav.

51 Elisabeth er sunket
ned i sin Bedestol,
med Hænderne for Øjet
som bange for Sol -
men mørke Skygger er det,
hun ræddes for at see,
de tykke Fremtidstaager,
Fortids og Nutids Vee.

Hun føler sig saa ene,
foruden Lys og Trøst
og dybe Sukke liste sig
fra hendes bange Bryst,
hun mærker ej, at Ternen
har tyst og uden Ord
en Rulle Pergamenter
lagt frem paa hendes Bord.

Men nu, da hun med Amen
har rejst sig fra Bøn,
ved Synet alt hun lysner
som Majskoven grøn;
hun kysser de gule Blade
som et Relikvie-Gjem
- min allerkjæreste Herre,

tusinde Tak for dem!

Travlt hendes spæde Finger
faaer løsnet Segl og Snor,
med Øjnene hun sluger
sin Husbonds ømme Ord -
52 O Christiern, Du min stærke,
dybt furede Eg,
hos Dig og ved din Side
bli'r Faren som en Leg!

Men disse mange Blade
af lyst Pergament -
hvad seer jeg, jeg som mente,
det var et Dokument!
Saa har jeg da i Hænde
den Evangelie-Skat,
Hans Mikkelsen har syslet med
saamangen Dag og Nat!

Og ivrig ud hun folder
de store løse Ark;
først læser hun om Hyrderne
paa Bethlehems Mark -
Ak! »Fred over Jorden«
- kom hid, kom hid!
Men jeg, jeg maa jo færdes
i evindelig Strid.

Hun blader og hun blader
som var hun ud af Spor,
det er som om hun søger
et enkelt Herrens Ord!
men da til St. Matthæus
det tiende hun kom,
hvisker hun: her er det,
det Ord jeg ledte om!

53

*Ej er jeg kommet at bringe Fred
men Sværd!
Hvo Frænderne elsker meer end mig,
er mig ikke værd!*

Paa Torvet er der Sladdren
og Støj og Liv og Summen,
hvor »Gaasemandens« Bronze-Gæs
spy Vand i Springvands-Kummen!
og trindt fra Glug og Bislag
det gaar fra Mund til Mund:
Nu er Kejserens Søster
bidt af Luther, den Hund!

Men hist i Borgens Sidefløj
sidder ved Trøstens Kilde
en arm og eensom Dronning,
hvis Sjæl er bleven stille:
sin Krone har hun mistet!
og hjemløs maa hun flakke!
men Freden har hun fundet,
og derfor maa hun *takke!*

54

Kantate ved Universitets-Festen til Holbergs Minde. 3. December 1884.

I.

Der er saa øde i Dannevang
om Lærdømmens stenede Kilde;
med *Kingo* Lærken sig højt opsvang,
men ellers er der saa stille.
Om *Munkholm* skummer end Bølgen strid
og spotter al Stormands-Vælde;
men selv den bærer en Stormand hid,
en *Holberg* -
fra de norske Fjelde.

Hist fra *Bergen* - »Noæ Arken« -
lander han i Danemarken:
Ingen Araratske Tinder !
O men Tørhed nok han finder!
Længer ud maa Kjølen skjære,
fra det Trange fra det Tørre -
Verden er dog sikkert større,
og derude nok at lære!

Ja, trods Mare og Migræne,
naa'r han Rhin og Thems og Seine;
alt som Fløjten han trakterer,
han i Lærdøm avancerer!
55 Nye Moder, gamle Drømme,
Folkeliv og lærde Akter
lige flittigt han betragter -
lærer sig at see og dømme.

Mens han *Clio* caresserer,
ham *Thalia* engagerer -
og han vies til at være
Verdens anden *Moliere*!
Tidens fede Afgudsoxer,
alt det Smaa, pedantisk Vrange,
faaer han Lyst til gavns at stange,
alt som Satyr-Hornet voxer.

- Nu da Holberg Verdens-Arken
byttet har med Danemarken,
nu skal Jorden kulegraves,
dygtigt hakkes, kyndigt aves!
Hvor man før saa' Knolder ene,
skal man rige Druer sanke -
Kunstens Vinstok skal sig ranke,
kranse højt *Den Danske Scene* !

Holberg svinger Tryllestocken
over gamle Hallandsaas -
frem det myldrer, hele Flokken
maa fra Munden tage Laas!

Mester maa politisere,
og Montanus disputere!

56 Magdelone maa i Dansen,
og parlere maa Hans Frandsen
- Ej, hvilke Syn!

Og skjøndt Støv fra lange Tider
om hans Billed-Verden føg -
Himdredaar ej paa dem bider,
ungt er end hans Penselstrøg !
I de gamle, kjendte Rammer
end von Tyboe op sig strammer,
Nille truer med Krabasken,
Jeppe trøster sig med Flasken
- den Dag idag.

Vor Holberg har os lært at smile,
og Holberg har os lært at see!
og rejste vi de tusind Mile,
vi glemte ej med ham at lee.

Men gransker Du hans Aasyn nøje,
som taus han sidder Dagen lang,
bag Skjælmen i hans kloge Øje
Du seer en mægtig Sandhedstrang!

En Sjæl, der skarpt sig holder vaagen,
og prøver sig mod Dødens Gys,
der spejder gennem Jordetaagen
og higer altid efter Lys!

57

Luft vil i kvalme Stuer ind han lede -
og hvad af Lys han vandt, det vil han sprede I

Saatidt han vore Skjødesynder fælder,
og rydder op i Tidens Nelder,
da er det *Sundhed*, han bereder Væxten.
Og kun fordi hans eget sunde Øje,
saltet af Nordhavs-Bølgens Sprøjt,
har holdt sin Udkigspost saa skarpt og nøje,
derved han rammer os og vore Fæller,
saa vi maa ryste vore egne Bjælder.

Og graver han sig ned i gamle Bøger,
da er det *Sandhed*, som han søger;
Lyset ham vinker,
og fra hans Saga-Griffel højt det blinker.
Kun ejer han den sjeldne Egenskab,
just ej til Tab,
at mens han Alt beretter saare redelig,
saa kan han aldrig blive kjedelig;
jo meer han sig med Lærdom fylder,
han som en Midas den med Vid forgylder.
Ja, skriver han om *Danmark* eller *Kirken*,
om *Heltens og Heltinders stolte Virken* -
hans første »Helt«, hin gjæve *Peder Paars*,
een Gang for alle har ham Pennen spidset
saa skarpt og morsomt bliver altid Ridset!

Og da han sin Professor-Bolig bytter,
og Universitets-Qvæsturens Skranker,
med Lindeskyggen mellem Bonde-Hytter,
58 - med dybere Behov hans Hjerte banker;
halvt bag latinske Skodder,

paany han Lutherdommens Dybder lodder.
En Snørlivs-Tid har Formel-Væsnet stivet -
mod *det* han stride maa for *Livet*,
for Aandens Frihed til sin Arv at prøve,
og Skole-Spindet ned at støve.
Men - var »*Guds Ord og klare Grunde*«
en Luthers Løsen - Tiden, som vil frem,
den skiller dem! og menende sig sund,
den havner (*eller gaar paa Grund*)
lutter *klare Grunde* - i *Forstanden*.
Did styrer Holberg; men hans Kjendingsflag,
det har den Indskrift: Dømmer ej hinanden -
lad Troen blive Liv og Sindelag!
Som en *Niels Klim* han maa i rastløs Færden
selv gennemfare Aandens vide Verden,
og kaste Fremtids-Tanker ud.
Men ej han gjør en Afgud af Forstanden
- dybt bøjer han sit Hjerte for sin Gud.

En Sandhedssøger er han, til han falder,
- *det* skal han takkes for i disse Haller!

Ja han, som var indskrevet først til Soldat,
er hele sit Liv til at fægte parat
mod Tranghed for Livets og Frihedens Ret,
med Latterens Skyts og med blank Bajonet!
59 At tage paa Kornet hvad skjævt er og sært,
og Kunsten at ramme, ja det har vi lært
af Holberg!

Og, kom han tilsidst i den fine Portion,
og vaagned (lig Jeppe) en Dag som Baron -
den Gyldenstyks Hue, Trompetternes Skrald
ej drog ham et Fjed fra hans viede Kald!
For Slægter han hegned Oplysningens Sti -
og halvvejs vi leve af hans Baroni,
- vor Skole, vor Videnskab, vor Poesi -
af Holberg!

II.

Den Arv, os *Holberg* efterlader,
lad den ej dø!
Var barnløs han - for os han var en Fader!
For første Gang mod Nordens Pol
blev som ved Hellas' lyse Fester
Digteren Folkets Tugtemester,
og Scenen Lærer stol.

Og sad han eenlig i sit Kammer
og uberørt af Elskovs Flamme,
- *vort danske Sprog*, det var hans Ungdoms Brud !
Har han kun lidet kjendt til Freja,
tro var han sin Penelopeia:
60 de Bejlere til hendes Ære,
hvis Svulst og Haan hun maatte bære,
fejded hans Pile hastig ud!

Og skjøndt han vidt i Verden vanker,
og med en Verdensborgers Tanker,
- *vort danske Hjem*, det har hans Hjerteslag!

Dets Saga gransker han ved Lampen,
dets Ære ildner ham i Kampen,
dets Vidskab tager han i Pleje,
dets Sønner skjænker han sit Eje -
hvor var han tro mod Danmarks Flag!

Saa takker *Holberg*, tak ham Alle,
for alt hans rige Fremtids-Værk!
Hans Træ derude, det kan falde,
- han selv er Stormene for stærk!
Vor Kunst, vor Videnskab, vort Sind
har *han* til Sundhed viet ind.

Fædrelandssang.

Vaarfriske Danmark
med Bøgeløv i Spring!
Eneste Danmark
i hele Verdens Ring!
61 Selv naar betynget
Du trænges mellem Sorg og Savn,
forynget
Du aabner os din Favn.

Herligt i Danmark
Velsignelserne gro;
Land-Mark og Vand-Mark
har Høstfolk begge to!
Kornlærkens Sange
og Bølgebruset fjern og nær,
de Klange
har alle Danske kjær.

Tak være Danmark
for alt hvad hun os gav!
Skjænk os, o Danmark,
engang en stille Grav!
Herren Dig kvæge,
Du Land med dine tusind Aar,
og læge
dit dybe Hjertesaar!

Paa Kong Christian IX'S 70 Aars Fødselsdag. Confirmations-Dagen den 8de April 1888.

Paa denne Vaarens Højtidsdag,
da under Kirkens stille Tag

sig Danmarks Sønner samle,
62 skal ogsaa løfte sig vor Bøn
for Fædrelandets første Søn,
for Danmarks Drot, den gamle!

Med Æren blev Kong Christian graa,
og lav var Tronen for de Smaa,
og Guds frygt var hans Styrke!
Og Retsind var hans Fader-Arv,
og Troskab er hans Scepters Marv -
den blomstred selv i Tørke.

Og rigt velsignet blev hans *Hjem*,
af Tronen skød sig Troner frem,
med Børne-Skamlers Smykke -
men møjsom var hans *Konge-Vej*,
med meer November-Storm end Maj,
med mindre Lys end Skygge!

Et stævnet Rige blev hans Lod,
og lønlig sidder Savnets Brodd -
den stinger end med Smerte!
En sort og søndret Slotsruin,
der fyldes kun af Stormens Hvin !
Og Splid i Folkets Hjerte.
- Men som i denne Højtidsstund
til Livets Pagt paa Daabens Grund
der Ja og Haandslag gives -
lad ogsaa Pagten med vor Drot
som nu de syvti Aar har traadt,
fornyes og oplives!

63 Ja det er danske Hjerters Bøn
fra Hus og Hytte, Borg og Røn,
mod Himlens Kongesæde:
Velsign ham, Herre, manged
med Aftenrødens skønne Fred,
og giv ham *Konge-Glæde* !

Velsign hans Viv, hans Børn, hans Borg -
og fri ham fra den *Konge-Sorg*:
Et Folk, tvedelt i Trætte!
Giv Visdom ham og Kraft og Mod,
til mellem Raad i Overflod
at vælge just det rette!

Og gid saa over Danmarks Land
som over Folkets Styrismand
Guds Naade rigt udøses!
De Baand, som har til Konge-Navn
fast knyttet Folk og Fødestavn -
de Stavnsbaand aldrig løses!

Danmark.

Ud for Verdens Herregaarde,
lavt ved Klintens Fod,
klemte af mange Storme haarde,

staar vor Sømandsbod;
64 bygget kun af Eg og Klinker
hvor den hvide Skumblomst vinker,
dog en tusindaarig Rede
mellem Pile brede.

Gamle *Jylland*, han er Manden,
rolig, støt af Mod,
stærk i Viljen og Forstanden,
sejg som Lyngens Rod!
Klitten strør ham Sand i Stuen,
Blæsten rusker ham i Luen,
men i vaade Oljeklæder
vandt han Agt og Hæder.

Sjælland Konen er i Huset,
skjætter Arnens Ild!
Baade Skufferne og Kruset
hun har Nøglen til!
Mangen Saga har hun spundet,
mange Heltekranse bundet -
rap og dygtig, uden Kjælen,
og i Hjemmet Sjælen.

Trindt om Moders Skjørt sig muntre
Smaafolk uforsagt -
Møen la'er sig helst beundre
i sin hvide Dragt!
Bornholm staar lidt alene,
bygger Taarn af sine Stene!
Lolland-Falster Legen ynde
om en Sukkertønde!

65 *Fyen* er den voxne Dotter,
ivrig fuld af Il!
Smuk hun er og rundt hun skotter,
let til Graad og Smil!
Snart hun haster til Forsamling,
snart hun stirrer ud mod Skamling,
snart hun mellem Humleranker
Fortidsminder sanker.

Der er nok af Fisk i Stranden,
Korn til Brød paa Bord;
men vi kives med hinanden,
tidt med onde Ord!
Garnene sig selv maa skjøtte,
Baaden er til liden Nytte,
gode Raad er blevne dyre -
Alle Mand vil styre!
Bort med Kurrerne paa Traaden,
reder vore Garn!
Sæt saa Skuldren under Baaden,
Mand og Viv og Barn!
- Havde vi vor Broder hjemme,
ham, hvem aldrig vi kan glemme,
end vi sammen skulde fejre
Kjærlighedens Sejre!

Til Sønderjyderne.

Brødre mellem tvende Have,
tvende Folk og tvende Sprog,
66 Tak, at I paa vore Grave
trofast plante Dannebrog!
Selv naar Tornen stinged hvast,
holdt I Mindets Rose fast!

Ak vi veed, til Værn og Dæmning
mod et vældigt Verdenshav
hører meer end Sang og Stemning:
Steen paa Steen fra Bunden af!
faste Viljers Ankerspænd!
stærke Kvinder, stærke Mænd!

Bryd af Modersmaalets gamle,
skjære Marmor Blok ved Blok!
Bøn og Kjærlighed dem samle -
saadant Murværk holder nok:
Havets vrede Bølgekast
gjør det dobbelt blankt og fast.
Rister ind i Stenens Aarer
Sagns og Sagas Runebaand!
Vier det med Savnets Taarer
til et Værk af Liv og Aand!
Signe Gud den Dæmning god,
saa den staar mod Storm og Flod!

For hvert Hanefjed den viger,
faaer I Svar med Angest-Raab!
for hvert Tommemaal den stiger,
stiger Danmarks bedste Haab!
67 Tak hver liden Arbejdsbi -
I er Danmarks Formur, I!

Til de Unge!

Aand og Legem er et Spand,
som maa begge dygtig øves,
før paa Livets glatte Vand
de for Slæderne skal prøves!
Gik en Stund de som paa Græs,
begge to de maa i Sele;
begge skal jo Møjen dele,
gjælder det de tunge Læs.

Spænd din Muskel under Sang,
mens endnu Du kan Dig sole!
Rul Dig i den grønne Vang,
mens endnu Du hedder Fole!
Træk paa Aaren! Sæt i Spring,
spændstig selv som Flyve-Boldten!
Lad kun Træet føle Volten!
Skriv paa Isen Navne-Sving!

Hold i Ave Kjød og Blod,
at de Magten ej skal tage -
Lysten med sit vilde Mod
helst paa egen Haand vil jage!

68 Tæm den, til den lyster flink,
til din Falk Du har paa Haanden,
til Du drives kun af Aanden
som af Fader-Øjets Blink!

Sygne skal da Slægten ej -
men din Barndoms gode Engel
skal med hvide Lilje-Stængel
lyse Ynglingen paa Vej!
Trods hver Stormvind kold og barsk,
trods de Suk hvoraf vi tynges,
skal vort gamle Land forynges
ved en Ungdom sund og karsk!

Skyttesang. (1887).

Klippers Vælde, Mur al Fjelde
fik vi Danske ej -
kun en Lærkerede
paa den aabne Hede,
let at plyndre,
let at søndre,
siden Hav blev Vej.

Danmarks bedste Værn og Fæste
er et trofast Sind:
Sønne-Kjærligheden,
69 som vil nytte Freden,
hamre Skjolde,
bygge Volde,
sætte Kræfter ind.

Godt I nytter, unge Skytter,
Eders Hvilestund!
Heller varme Bøssen
end blødagtig Dryssen!
Øve Haanden,
kjæk i Aanden,
det gjør frisk og sund.

Husk blot dette, mens I rette
Løbets blanke Ring -
Maalet, I skal ramme,
altid er det samme:
op at tænde
til de brænde,
Hjerter trindt omkring.
Da skal Faren sanke Skaren,
Alle Mand ved Mand,
og en Skyttekjæde
om vor gamle Rede
bringe Helse,
Fred og Frelse,
Dig, vort Fædreland!

Prolog til en Forsvarsfest.

»Krig skal I høre, og Rygter om Krig!«
- det Varsel om Israel's sidste Dage,
det gjælder saalænge Vold og Svig
mærker med Rødt vor Menneske-Sage!
Glødende har vor Jord jo ligget,
og langsomt kjølnedes Skorpen af,
før den blev skikket
til Sædemark for Levende, til Dødes Grav;
og Ilden som ulmer i Jordens Sønner,
som i Had og Begjær har rigeligt Tønder,
den blusser op ved første Pust
mellem Folk og Stater,
og bryder sig hastig nyfødt Krater -
saa endnu har Verden Brug for Soldater.
Dræb blot Synd, saa dræber I Krig -
men endnu har Synden ej ligget Lig.
- Dog det er ej Rovlyst, at væрге vort Land,
den lille Lod, vi blev satt' til at dyrke
af al vor Evne og Magt og Styrke -
det Hjem, vi har faaet af Himlens Gud,
som maalte Folkenes Grænser ud!

Danmark - hvor er det dog ligt sig selv
som det var for henfarne Ætter!
Ingen skyhøjt Fjeld, ingen vældig Elv -
men under det samme lysblaa Hvælv
de samme grønnende Sletter!
Livet har skiftet med Bøgenes Top,
Mosen er tørlagt, og Hede dyrket op -
71 men bag Havets blinkende Ramme
Billedet af vort Land,
af vor fredsæle Strand,
var uskifteligt altid *det samme*.

See - hvor en Jernvej tegner sit Spor
for Dampens prustende Drage,
mellem By og By, over radsaaet Jord
- dér styred engang mod saltens Fjord
sin Ganger Regner - og Krage!
Og hvor mellem Beltets fremskudte Næs
Dampfærgen gynger sit centnertunge Læs
- dér er Vikingens Skude landet,
har paa *Sjælland* og *Fyn*
under Skovens Bryn
boret sin Høj stævn i Sandet.

Og *Jylland*, skovklædt og rigt i Øst,
vejrbit i Vesterleden,
med Lyngens Baand om sit brede Bryst
- det var dér ung Valdemar vandt i Dyst
sin Farfars Krone paa Heden!
Egen krøb ind, blev purlet og lav -
men Klitten og Lyngklokken holdt sig brav,
og Lærken har gjemt sine Noder:
hvad den sang for Svend Trøst,
det sang den i Høst -
den har ej nye Moder!

Ja Danmark, det er sig selv saa ganske -

men ligner vi ogsaa os selv, vi Danske?
72 Vi som har grædt i Fir' og Treds
og dog med et aabent Land er tilfreds,
ligner mon vi - jeg siger ej
Niels Ebbesens Flok, eller Huitfeldt - Nej,
men hine Borgere og Studenter
som i Kreds om Kongen slog Stormen af,
da det sneede med Fjender om Vold og Grav?
ligner vi vore Landsoldater,
Fredericias Helte, Dybbøls Vagt -
eller Suensons blaa Kammerater?

- Satte vi ej mod Stormflodens Magt
om vore Kyster Vold og Dige,
og skulde vi lade værgeløst
Danmarks Land og Rige?

Ak, hvor vi længe dog gik og sang
om Danmarks dejlige Have,
og glemte hélt over Væng og Vang,
at *Ledet* just var af Lave.

Dyrt har for Fædrenes Fejl vi blødt,
de spared' paa Laas og Lukke!
Derfor randt Blodet saa rigt og rødt,
og derfor maa Brødre sukke!

Sig ej, at Grænsepælenes Skjel
er en Streg kun i Luftens Sfære -
De derovre, de veed det vel,
hvad Fangekost de maa tære.

73

Har vi da ej en jernhaard Pligt
til Danmarks Dør at beslaa:
Axelstad hin rige,
hvor Sværde saa tidt hamred paa!

Tak Hver, som i Kongens og Folkets Raad
Forsvarets Mærke hejste!
Fromme Ønsker blev virksom Daad
- til *Led* er Stolperne rejste.

Bringe nu Hvermand Tømmer til,
saa vi snart tør sige med Thyre:
Ledet er hængt, som vi det vil -
Gud Vangen og Værket hyre!

Ja, kunde vi kaste vort Letsind af,
saa let vi ej skulde bastes!
Korset i vort Flag er ej Kors paa en Grav -
vil Gud, skal den aldrig kastes!

Foraar.

Lydt gennem Skovenes Lønkamre gaar
Kukkerens Budstik,

melder om Løvspring og svulmende Vaar,
- Rovfuglen ogsaa Affærer sig spaar,
vælger sit Udkig.

74

Indenfor Højskovens Pragt-Peristyl
Risbøgen grønnes,
- Blad-Ormen og holder rede sin Syl,
dunede Løv under Stormenes Hyl
flænges og frønnes.

Myggene søge hver solbelyst Plet,
væktes af Dvalen;
Fluerne summe og tumle sig ret,
- snart vil de sprælle i Spinderens Net,
snappes af Svalen.

Vildrosen fylder sin Ranke med Saft,
see hvor de svaje!
- Trivsel og Væxt har og Tidslerne havt;
ogsaa for Snylterne Lyset har Kraft,
Skovmulden Leje.

Trindt hvor jeg Vaarlivets Alfeleg seer,
Fjenden sig lejrer;
Skovduen ligger med plukkede Fjer,
Giftfrøet svulmer, mens Blomsterstøv sneer,
- Livet dog sejrer.

Jordbund og Væxt.

I Syreblomster hvide
ved Bøgens Fod og Side,
hos Stammen skyggebred !
75 I Hanekamme gule,
som bøje Jer en Smule
mod Grøftekanten ned!
Du Siv, Du Nøkkerose,
som fik i Eng og Mose
en fugtig Grund bered' -
hvem gav Jer dog den Hjemmekrog
blandt Muligheders Masse -
det Sted, hvor bedst I passe?

Den Visdom, som lod Fjeldet
opamme Fosse-Vældet,
saa Dalen Strømmen fik -
den Forsorg, som i Hede
lod Jorden selv berede
sig Duggens Svaledrik -
den Haand, som har paa Himlen
gjort kjendelig i Vrimlen
Nordstjernens Sølvpræk -
hans Øje saae til Skovens Smaa,
og satte dem i Pleje
hvor der var Liv at eje.

Vi Mennesker os plage
og Fader-Haanden vrage,
som om hans Øjne sov!
Vi selv vor Plads vil vælge -
den vil i Solskin svælge,
som Skygge har behov -
den som ved Agren sattes,
og dér ej Lykke fattes,
76 vil bort fra Mark og Plov -
og *den* som fik en bitter Drik,
der styrke skal hans Hjerte,
vil ud af alskens Smerte.

Det vil jeg tro og tænke:
hvor Gud mig Bund vil skjænke,
dér er jeg Livet næst!
Og sattes jeg i Dale,
i lune Bøgesale,
i Bakkekammens Blæst -
lad Ham for Væxten raade,
hans faderlige Naade
den skjøtter mig dog bedst!
Der vil jeg gro i Haab og Tro
- ja var det mellem Grave -
hvor *Han* mig helst vil have.

Vaad Oktober.

En vaad Oktober -
hvor lidet hyggelig og lidet proper!
Paa Vejene, dem Koens Klov har æltet
man gaar i Snavs som stænker En til Bæltet,
og det er meget lidt oplivende,
med Saaler sivende,
at see paa Hegnene de drivende.

77

Og i min Have
er Alt bedrøveligt og Alt af Lave;
med Askens Løv broderes stadig Gangen,
men det er fugtig-gult som Blæretangen.
Fra Stubben hvæser ind som i Extase
en arrig Gase;
og Trin for Trin Kastanie-Skaller knase.

De stakkels Asters,
de er saa falmede som salig Fasters
aflagte Kappebaand, og saa forpjuskede
som Bal-Kostymer rigtig morgensjuskede!
Selv Maanedrosen staar i dyb Hensegnen,
med døsig Blegnen -
kun Fuchsians Draaber holde Stand mod Regnen.

Med vaade Blade
det skyller ned i hele Styrtebade;
og næppe nok med Regnslag Du Dig nærer,
for hvert et Vindstød regner det med Pærer!

Ja, vil Du vandre har Du Brug for Modet -
slaa Vand i Blodet,
hvergang Du faaer en Bergamott' i Ho'edet!

Det gaar tilagters
med Solens Vælde og de milde Magters;
nu Mørket snart vil støde ham fra Tronen,
og Storm og Hyl og Ufred tage Tonen.
Farvel I Roser, eders Tider endte,
ej meer at hente -
kun Juleroserne vi har i Vente.

78

Lys Oktober.

En lys Oktober,
med gylden Bronze, tindrende Zinnober,
med Navren hvidlig gul, med Egen grøn,
med mangebroget Tæppe lagt for Daaen,
med blanke Bær af Hylt og Tjørn og Slaen,
- hvor farverig og skjøn,
trods Løvets Falmen, Falden og Forgaaen!

De fjerne Banker
i diset Blaanen ligge som i Tanker;
det er som om de kunde løftes brat
af bløde Taageskyers Ørne-Hamme
højt over Jordens gyldenbrune Ramme,
højt over Skov og Krat,
og blive evig borte med det Samme.

Lydt sladdrer Bækken,
og Hasselnødden vinker end fra Hækken,
hvor Beenved-Busken leger Rosengaard!
Og Luften har saa dyb en Sommertone,
og Rest af Sang i Resten af en Krone;
og Skovens tynde Haar
har i hvert Straaleglimt sin Pyntekone.

Dog Lyset iler;
veemodigt end Oktober-Dagen smiler -
godt, at der er lidt Sol at ringe ned!
79 Men Bedeslaget over Dødens Have
faaer Svar af sæere Uglelyd om Grave -
det er som Døden skred
forbi med Leen, mejende sin Trave.

Prolog ved en Fest til Fordeel for Arbejdsløse.

Vi lever i et velsignet Land!
Vel sandt, det maaler ej stort i Mile
fra *Skagens* Kile til *Skamling* Strand,
fra *Bolbjerg* til *Kronborg* og *Møen* -
men Skjønhed rummer vort *Bøgeland*,
og Friskhed lufter fra *Søen*!
Og er her lidt lavt paa *Øernes* Vrimmel,
des højere har vi til Loft og Himmel!
Og har vi just ikke snedækte Tinder,
saa har vi *Bjerge* af stolte *Minder* -
og maa vi regne os blandt de *Smaa*,
vi har *Kunstner-Storhed* at pege paa!
Men, *Venner*, tør vi om *Højder* tale -
der er dem, som os dybe *Afgrunde* male,
som pege paa *Kløfter* i *Vilkaar* og *Stand*,
paa gabende *Svælg* mellem *Mand* og *Mand*,
der ikke just ligne blomstrende *Dale*!
Er det *sandt* med de *Svælg* - lad os see derpaa -
gid mig kunde høre baade *Store* og *Smaa*!

80

Naar *Husmanden* nyder sin *Søndagsro*
og har tændt sin stumpe *Pibe*,
og seer hvor hans nye *Kartofler* gro,
og snitter sin *Gut* en *Hest* eller to
og laver ham *Træsko-Skibe* -
mens *Moderen* pusler sin buttede *Tøs*
og *Smil* med *Smil* gjengjældes -
den *Hjemmenes* *Fryd*, med *Gjækken* løs,
den har vi *Alle* fælles!

Men lukker sig *Barnets* *Øje* i,
og skal det i *Jordlin* svøbes -
troer I, de høje *Fruer* gaa fri
for *Savnets* tungeste *Melodi* -
troer I, at *Liv* kan kjøbes?
Ak, al den *Vaande* som dybest skar,
de *Sukke* som ej kan tælles,
det tunge *Farvel*, som ej faaer *Svar* -
det er for *Alle* fælles!

Og *Arbejdets* *Glæde* og *Mættelsens* *Lyst*,
og *Søvnens* kvægende *Styrke*,
og *Vaarens* *Solskin* og *Storm* i *Høst*,
og *Fred* eller *Ufred* i *Menneskens* *Bryst*,
og *Vej* til *Lys* eller *Mørke* -
de største *Glæder*, den største *Sorg*,
hvorom der paa *Jord* kan meldes,
dem deler *Hytten* med *Kongens* *Borg* -
dem har vi *Alle* fælles!

81

Og dog - hvis *Tusinder* skrige for *Brød*,
hvis *Tusinder* vandre *arbejdsløse*,
hvis mangen en *Moder* i *Pjalter* og *Nød*
knapnok har *Kar*, end mindre at øse -
Da er der et *Svælg*, et *Svælg* som skal fyldes,
til nøgne *Kamre* af *Smil* forgyldes!
Spørg ej for meget om *Værdighed*,
(deri har vi rigelig *Færdighed*),
den som har *Sult*, er *Brødet* værdig -
selv om han ikke sin *Tak* har færdig,
glem hvad der var af *Uforstand*,
og skaf dem *Arbejd*! *Alle* som kan,
thi *Ingen* maa sulte i *Danmarks* *Land*,

dertil er Brødet for rundt os skaaret!
- Ja, havde vi nu vor Majdag næst
med Skovens liflige Kronings-Fest,
da Bøgen skygger og Tjørnen flager,
da Mosen brygger og Solen bager,
og Kukkeren byder sig selv til Gjæst -
da Bien faaer travlt med Mjød at øse,
og Ingen i Verden er arbejdsløse -
da hørtes vel ej for Brødet Klager!
Men end er i Luften Storm og Strid,
det er Jævnøgns-Tid,
der er nok af sorte Krager!

I som har nok og meer end nok,
I som paa Væddeløbsbanerne kappes -
kappes engang om at komme først
i at yde størst!
Deel rundelig Venner, eftertrykkelig,
82 gjør mangt et skulende Menneske lykkelig -
mangt et *Menneske* som vi selv,
med Krav paa at mættes, Krav paa at trøstes,
Krav paa at glædes - om ikke forlystes.

Jag al den Tale om »Svælget« bort
med Sol over frysende Sogne.
De gode Aander har sovet haardt,
men Kjærlighed det er en stærk Akkord -
ved den skal de atter vaagne:
Godhed og Mildhed i Dom og Færd,
Agt for Arbejd og Menneskeværd,
saa der arbejdes - ikke trælles!
Saa rig er selv den fattigste Mand,
at han kan elske vort gamle Land
og sørge, naar det ældes -
thi Vagten om Kongens og Folkets Tag,
om Fortids Minder og Fremtids Dag,
om Danmarks Ære og Danmarks Flag,
den har vi Alle fælles!

Vilde Heste.

Vi er som vilde Heste
paa Pampas vide Sletter,
der kun sig selv vil raade
ved baade Dag og Nætter -
hvergang Guds Haand os vilde naae
i Spring derfra vi sætter.

83

Først fletted han af Ordet
sin silkebløde Slynge,
men ak vi haarde Halse
den følte som en Tynge;
vi sprænge den og fly derfra
i vild, ubændig Klynge.

Da byder han sin Engel,

naar Fangstens Tid er inde,
af lutter haarde Snore
en Løkke fast at tvinde,
af Sot og Savn, af Nød og Død,
at Sejren han maa vinde.

Men trodsig raser Fangen
og vælter sig i Fraade -
og seent først Hjertet lærer
at lade Herren raade;
dog er det Livets Lykkestund
at gribes af Guds Naade.

Skyer.

En Hær af Skyer
jager over Himlen
som Hundekoblet under Skyttens Pidsk;
nu taarnes de
til høje Alpetinder
84 med mørke Skygger
og med blanke Bræer.
Hvad er saa Skyen?
Næseborets Damp
fra Gangeren, den aldrig trætte Jord,
- og som en Damp
den atter vil forsvinde.

Men hine Skylag over Mennesket,
de tunge Tordensky'r af Nag og Harm,
hvis Mørkhed skræmmer os -
hvis Drøm er Gjenlyd
fra Sinajs Ørkenfjeld -
hvis Lyn er Glimt
af Flammesværdet om det tabte Eden -
dem splitter Stormen ej,
saalidt som Viljen;
de brydes kun af Lyset fra det Høje,
af et barmhjertigt, evigt Sole-Øje.

Hede-Gran og Jule-Gran.

Granen den grønne er Bebudelsens Træ
paa Ødemark, paa Sandjord og Heder;
den varsler om kommende Løvskovs Læ -
det er *den*, som Lejet dem bereder!

Den drysser sine Naale i den fattige Jord,
saa rigere Skov-Muld dannes;
den viser fra sig selv hen paa Fremtidens Flor,
- Granen er Skovenes *Johannes!*

Nøjet med Himlens Manna-Kost,
den seer mod Bøgenes Sale -
holder saa ydmyg ud paa sin Post:
De voxe! mig bør at dale!

- Granen, som Johannes, hører Advents-Tiden til,
og peger paa det som skal komme;
men, lyser der fra Toppen en Julestjerne mild,
fortæller den: vor Ventetid er omme!

Om Bethlehems-Barnet hvisker den,
straalende med hundrede Kjerter -
begjærer kun at staa der som »Brudgommens Ven«,
der lyser Ham ind i vore Hjerter!

Ved Juletid.

Paa gamle Malerier
af Julenattens Glæde
har Oxen Lov at tygge,
og Fuglen Lov at bygge
86 i Stalden hos den Spæde,
som hos sin Moder dier.

Saa lad os ikke skille
hvad Krybben førte sammen,
men lade Trældyrs-Vriml en
og Fuglen under Himlen
- som hist i Billedrammen -
gaa med til Julegilde
hos Frelseren den lille.

Lad Børnene faae Gaver,
og klip ej Fattig-Skjerven -
men lad en Smule dryppe
til Dyret og dets Krybbe!
og glem ej Jule-Kjærven!

Paaske.

Vor faldne Slægt,
hvor trænger den til Frelse!
Vor onde Slægt,

hvor trænger den til Skjul!
Vor syge Slægt,
hvor trænger den til Helse!
Vor bange Slægt,
hvor trænger den til Jul!

87 Men efter Jul
vi til en *Paaske* trænge,
til Udgang fra
det mørke Dødens Land -
har Livets Sol
end skinnet nok saa længe,
vi veed, vi ender
paa en Skygge-Strand.

Højlovet Du,
som Gravens Steen har væltet,
og væltet Dødens Frygt
fra Støvets Børn!
Som med din Paaskesol
har Isen smeltet,
der knuged Roserne
paa Livets Tjørn!

Saa er der Land
bag Dødens dunkle Strømme,
saa er der Vej igjen
til Livsens Træ,
saa er der Haab
for vore bedste Drømme,
saa er der Gjensyn
i Guds Naades Læ!

Saa er ej Vaaren
blot *derude* landet
med tusind Knopper,
tusind vaagne Frø -
88 saa har dog Christus
Fjenden overmandet,
saa er det dog at leve,
det at dø!

Opstandelse!
Du Foraarsbud som kvæger
med Solblink
fra en aldrig islagt Elv!
Du Hjerteblad
i *Troens* Blomsterbæger,
falm aldrig for mig,
naar jeg falmer selv!

Duft mig imøde
i min sidste Time,
med Hilsen
hist fra Josefs Urtegaard -
lad da kun over Baaren
Klokker kime,
de ringe dog kun ind
en evig Vaar!

Festdigt til Musikforeningens Jubilæum 5. Marts 1886.

Du skjønnne Kunst, i Eden født og baaren -
i Toner svøbt, men barnedøbt i Taaren!
89 som Flammesværdet fløj forbi,
og steg fra Savnets Melodi
til Frydebud om Vaaren!
som var i Davids Harpebrus,
og i Tyrtaios' Sange -
seent hørte vi dit Vingesus
hen over Danmarks Vange!

Vel kvælde der Toner af Nordens Grund
som Blomst i Lund,
som Straaler af Nordlysflammen:
Skjaldene kvad, før Sværd de svang -
Buens og Harpernes Strengklang
saa vel kunde sammen
som Stormens Hvinen og Bølgens Sang.

Og lifligt der toned fra Folkets Sjæl
et Sangens Væld,
til Alvor eller i Gammen:
Nonnernes Ave, Hornets Gjald,
Rosenlunden og Kongens Hal
saa vel kunde sammen
i Kæmpevisernes Tonefald.

Dog længst de vandred fra Fruerbur
til straatakt Skur;
de klang under Bøgestammen:
Høstpigens Lin og Bondens Koft,
90 Sommer i By og Fiskertoft
saa vel kunde sammen
med hine Klange fra Højenloft.

Og først med vor svulmende Digtning Vaar
- *vort* Hundredaar -
skød Sommerfuglen af Hammen:
Visen kasted sit Hvergarns-Tøj,
vidt den paa *Kunstens* Vinger fløj -
de graa Melodier,
de ny' Harmonier
saa vel, saa vel kunde sammen
Weyses Viser og »*Elverhøj*«.

Da aabnes disse Haller
for *Verdens* stolte Floder,
for Symfoniens Undre,
for wienske, rhinske Noder,
risted' af Mesterhaand!
Mens rige Tone-Dramer
faae Liv fra Holbergs Scene,
skal *her* for Fantasien
Toner og Ord *alene*
spejle Skjønhed og Aand.

Højt for den lyttende Kreds nu lifligt Vældene springe:
Beethovens mægtige Fos, og Mozarts syngende Kilder!
91 Haydns legende Bæk, og Schuberts perlende Vande!

Webers og Mendelssohns de regnbufuldte Kaskader -
ja fra Sebastians Elv til Schumanns vindunkle Vover!

Og nye, friske Kranse
fra Sjølund's fagre Sletter,
fra Oldtids Taageverden,
fra danske Elver-Nætter
flettes af Kunstnerhaand!
Og blanke Billed-Strømme
fra Østens Palmelande,
fra Hellas' Gude-Strande,
fra Torneroses Drømme
spejle Skjønhed og Aand!

Her var i halvhundred Aar Musikens fredede Arne;
Kunstneren her hented Ild, Lærlingen her fik sin Daab!
Her har en Hærskare lært at fatte og dybere skatte
Strengenes herlige Kunst.

Og dette Hav af Rhytmer,
snart oprørt, snart i Fred,
alle de Tonebølger -
hvad er deres Hemmelighed?
92 Hvad er det, som saadan bruser,
som - dryppet i Øret ind -
selv finder Vej til Hjertet
som Fugl til grønne Lind?
som tænder Glød i Sjælen,
som bringer Sommerduft -
hin Trolddoms Virkemiddel,
hvad er det? Lutter Luft!
men Luft, som vugge kan vor Fryd og Smerte!

Med *Tonens* rige Verden
vi Mennesker dele Kaar -
tager man Luften fra os,
alle vi brat forgaar!
Og Tonen er *Ordets* Søster,
Ordets Opstandelses-Dragt -
først styred' af Menneske-Aanden,
faae Luftens Alfer Magt!
Aand maa holde dem begge
i Skjønheds Ligevægt -
ja med Menneskets Verden
er Tonernes nær i Slægt,
og derfor gaa de os saa nær til Hjerte.

Du skjønneste Kunst, i Lyst og Nød Veninden,
og tidt, hvor Ordet glipper, Trøsterinden -
saa lydig under Lovens Tvang
som Jupiters og Jordens Gang,
og dog saa fri som Vinden!
bliv rig og stor paa Danmarks Jord,
93 og tal os til i fulde Kor
- og baade med og uden Ord -
fra mange Tone-Scener!
Og vær vor Læremester i
den rette Livets Harmoni,
som Lov og Frihed ener!

Til J. P. E. Hartmann

paa hans 80 Aars Fødselsdag, 14. Maj 1885.

Bølgen raaber: Hør hvor jeg bruser!
Skoven svarer: Hør hvor jeg suser!
Skjoldet buldrer: Bæv for mit Brag!
Sværdet hviner: Vig for min Vildhed!
Droslen fløjter: Kom i min Stilhed!
- Hjertet hvisker: Lyt til mit Slag!

Hartmann lytter - Tonerne klinge!
Hartmann byder - Vældene springe!
Fundet har han Trolddommens Ord.
Stærke Klange slaar han af Klipper -
søde Sange, blomstrende Knipper,
fletter han os af Danmarks Jord.

Fuglen fløj over Furesøens Vove;
Drømmen steg mellem Guresøens Skove;
Tavlebordet fik liflig Mund!
94 Vølven varsler - og Odin troner!
Edda-Klangen i Hartmann's Toner,
den er vor Kunst et Guldhorns-Fund.

Stille, store, herlige Mester,
hvem alt Otti-Aarene gjæster -
Tak for al din dejlige Sang!
Gubbernes Tyngsel seent Dig bøje -
Lys i dit Øje,
Fred fra det Høje,
følge Dig paa din Aftengang!

Til Niels W. Gade paa hans 70 Aars Fødselsdag, 22. Februar 1887.

Hil Dig, Du Mendelssohns Arving og Fælle,
Du Symfoniernes Mester i Nord!
Du, som opelsked fra simpleste Celle
op til en Løvpragt af svulmende Vælde
Skove af Toner med brusende Kor!

Var det en Elverdans' hvirvlende Lethed,
eller Sirenernes lokkende Leg -
Ossian-Taagernes rugende Tæthed -
Vismandens Højhed - Korsmandens Træthed -
aldrig fra Skjønhedens Vagtpost Du veg.

Ej som Rinaldo til Hornet Du trængte,
for Dig at fri fra Fantomernes Flok;
Modens Sirener - dem tidlig Du sprængte!
Vansmags Dæmoner - dem af Dig Du krængte!

Kunstnerens Kald var Dig Kaldelse nok.

Og, mens Du virked hvert kosteligt Stykke,
væved Du straalende Klangfarver ind:
Harpernes Maaneskin, Cello'ens Skygge,
Tubernes Kampskrig og Fløjternes Hygge
i Violinernes luftigste Spind!

Tak, at Du aabned vort lyttende Øre
lidt efter lidt for det klassiske Land!
Længe din Genius Vingerne røre, -
til Du faaer himmelske Toner at høre,
Toner fra Sjælenes Korsfarer-Strand!

Ved Afsløringen af P. Heise's Buste. 10. Marts 1887.

Myrthe-Bjergget langt fra høje Norden
gav sin Marmor-Snee saa skjær og reen;
men som Ploven, naar den saarer Jorden,
reder Leje for et Liv i Vorden -
pløjed Mejslen i den hvide Steen;
under Kunstnerhaand
fik den Liv og Aand,
klart et Billed frem af Fladen treen.

96

Ham det er, hvem vi for tidlig misted,
men som lever i den danske Sang;
ham, hvis Tonekilde aldrig risted,
ham, hvis Melodier ind sig listed
Blink i Blink lig Bæk bag Løvets Hang,
- til i brede Drag,
til med Bølgeslag
mod det store Hav den tog sin Gang.

Lad da lyse *Heise's* ædle Billed
som en Vielse til ægte Kunst!
Klare Perler fra hans Lyra trilled,
det er Hjerter, han har røre villet -
meer end Ørelyst for Folkegunst!
Fuld af Farveskjær
hans Romance-Hær
straaler gennem Døgnets Taagedunst.

Ved den Nordiske Industri-, Landbrugs- og Kunstudstillings Aabningsfest. Fredagen den 18. Maj 1888.

(Comp. af P. E. Lange-Müller.)

I.

Indgangs-Kor.

Voldene faldt - og paa Skansernes Plads
staar et Bjælke-Pallads
med de tusind Vimpler og Ruder!
97 Hvor det stormed en Nat,
blev Kartoven forladt,
bygger Svalen som Fredens Bebuder.

Aandens og Haandens mangfoldige Frugt
rigt og broget og smukt
som Aladdins-Synerne blinke!
Paa Hellenernes Vis
vil vi kappes om Pris -
det er Fest! see Kransene vinke!

Recitativ.

Som en tresidet høj Pyramide
stabler sig op under Kuplens Top,
vider sin Fod til Telt og Bod
tre Verd'ner i god Harmoni
Side om Side:
Agerbrug - Kunst - Industri!
Hver bærer sin Steen til Husets Lykke,
hver gjør sin Gavn, eller bringer sit Smykke.
- Først ud paa Marken, hvor den gumlende Ko
midt i sit Madfad har slaaet sig til Ro -
og ind, hvor Mælken skummes og kjernes,
til Smørret har Skjær som en Blomsterstjernes!
Over, hvor Hedernes Lyng og Steen
brændes og brydes, til den maa vige
for Fyrrens og Granens duftende Green,
eller Axets gyngende Rige!
Til Fjelds, hvor Geden nipper sit Græs,
til Sæterstuens Mælkeringe blanke!
98 Ud, hvor de sanke til svingende Læs,
til den taarnhøje Hæs,
til Lofternes guldgule Banke!

Kor.

Vi ved Jorden er de ældste,
Adams Fæller som hans Kuld -
uden Brødet ej os frelste,
var det end Alverdens Guld!
Men i Haab vi er de yngste,
Haab maa pløje, Haab maa saae -
og er Trittet end det tyngste,
Lærken følger i det Blaa!

Langt fra Byens travle Tale,
mens vi høste Mark og Toft,
gaar vor Dont i Læresale,
som Guds Himmel har til Loft!
Dødens Ord hver Kjerne skriver,
Livets Ord hvert Ax, hvert Straa:
»Jord Du er, og Jord Du bliver,
men af Jord Du skal opstaa!«

Recitativ.

Ja visselig er Agerbrug en Gjerning
saa gammel som vort gamle Jorderige,
- og dog, hvad vilde Kain og Abel sige,
hvad David, hvad Homêr, hvad de som pirre
lidt med en Træplov i en gavmild Jord -
om nu de saae *Maskinen* Alt beherske,
radsaae og tærske -
og hos Barbarer i det høje Nord!
99 om nu de hørte Centrifugen svirre,
med Dampens Fløjten højt i Kor!
- Og her er Baandet mellem Land og By,
Landbrug og *Industri!* thi til Fabrikken
maa Bonden ty, dér maa han hente Vaaben!
For alle disse tusinde Produkter,
Haandværks og Brugflids mangehaande Frugter,
staar Hallen her og Kappestriden aaben!

Kor.

Bjerget har sin Malm som en Rugmark sit Ax,
- men *før* den kan dundre eller dirke,
og *før* den kan skjære som Sav eller Sax,
og *før* den kan ringe til Kirke, -
Luftens og Ildens Aander formæles maa i Damp,
lystre Mandens Snille, besejres i Kamp:
mangt her er at veje og virke!

Havet, det dybe, det uendelige Hav
gjemmer sine Hjorder af Hvaler -
men *førend* Hvalens Fedme kan skinne som Rav,
maa den gaa gjennem mange Kanaler!
Og Barderne maa fingres til Stok og til Stel,
og fint maa der handles med Fiskenes Skjæl,
førend de fra Perlebaandet praler!

Jorden har sit Leer og sit gulnende Straa -
men *før* Leret kan Kobberspiret støtte,
og *før* det kan til pragtfuld Majolika naae -
og *før* Halm som Papir kan gjøre Nytte -
100 og *før* Lammets Uld tør ved Hove la'e sig see -
og *før* Hørren kan lyse som Festbordets Snee -
mangt der er at ave og skjøtte!

Ja Jord og Hav og Luft maa oplade sit Paulun,
og Bjerget maa sin Løndom os røbe,
og Fuglen under Himlen maa række sine Dun,
og Skovenes Vilddyr os svøbe;
Men hvad der end skal virkes, til Rors maa Tanken staa,
og Haanden gjøre Tjeneste og Drivremmen gaa,
Hjulene utrættelig løbe!

Forvandling - Du er Løsenet for al Industri!
Forvandling - Du er Haandværkets Tinde!
Forvandling - det er Brugets, er Maskinens Poesi,
hvor Kløgt og Kraft sig broderlig forbinde!
»Gjør Jorden underdanig!« saa lød det gamle Bud;
og bruge vi hver Evne, vi fik af vor Gud,
skal Alt hvad Jordens Fylde gav,
skal Lys og Luft og Ild og Hav
end meer vorde Livets Tjenerinde!

Recitation.

See Dig i Hallen om herinde -
Nej, see Dig om blot i din egen Bolig,
fra Gryden til det tonende Piano -
og Du vil finde
en Industri-Udstilling i det Smaa,
hvor Skovens Eg har rakt Dig Bord og Stole,
hvor Humle-Vinen gik i Drue-Skole,
og hvor Gardinet kjendte Væv og Spole!
101 Tænk saa paa Tider længst forbi,
da Stenens Kile
var vore Fædres bedste Industri;
da Elementet havde Enemagten,
da Bjørnens flaaede Hud var Vildmands-Drage,
- og Du vil undre Dig og smile
ved Tanken om de tusind Fremskridts-Mile
fra Tubal-Kains første Hammerslag
til Kobbertraadens Svar den Dag idag!
Stil Dig i Glødelampens Straaler,
der helder Dag i Mulmets Skaaler
- en hastig Fart til Midnatssolens Land!
Hør Telefonens Summen, Togets Susen,
see Skibet løfte sig i Slusen
og trodse med sin Skrue Vind og Vand,
- da sander Du, Promethevs-Gnisten
har under *Ørsted's* Haand og *Ericsson's*
og mangen anden nordisk Forsker-Aands
trods Sneen fænget - ja paa Kvisten
den skjuler sig, selv i en Tændstik-Æske.

Men længes Du mod *Kunstens* Billedpragt
i Fostre, vi har selv til Live bragt,
ej fremmede, ej romerske og græske -

see da, hvorledes midt i Nyttens Tempel
Værkflid og Kunst har sluttet Broderpagt,
saa *Industriens* Frugt fik *Skjønheds* Stempel!
at som den dier Tidens Videnskab,
en Moder hvem den skylder sønlig Ære,
så glider over den i *Kunstens* Sfære -
som selve disse Haller, disse Hvælv!
102 Dog - hver har Maal og Vægtskaal i sig selv:
Er Industrien Hverdagslivets Brød,
og har de tusinde Behov til Dommer,
- Kunsten er Druen, har dens Farveglød,
og er som den paa Solens Side fød,
først fast, saa klar, saa skøn i Lysets Spil,
en Festens Drik, der maales ej i Tommer
men efter Kraft og Fylde, Duft og Ild,
- selv Maalestok for Folkelivets Sommer!

Kor.

I *Nilens* hede Sol -
ved *Assurs* blanke Strømme
steg frem af vilde Drømme
Alskabningens Symbol.
Men Kunstens første Vugge
bar tidt en Kæmpedukke,
en Sfinx, en Vingetyr,
en Mellemting af Menneske
og Dyr!
Og først ved *Hellas'* Gundefest
kom Kunsten Liv og Sandhed næst -
først dér
den fik en Sommer-Roses fulde Skjær.

Forlængst til *Norden* frem
i Flugt med Sydens Svaner
skrev Kunsten sine Baner,
fik her sig egne Hjem!
Den kan vor Saga male,
vort Folkeliv i Dale,
103 vor Snee, vor Rosengreen -
kan trylle om til Menneske
en Steen!
Den bygged Hal, den smykked Væg,
den gav vor Værkflid Adelspræg -
hver Vraa
vil Kunstens Sol i brudte Straaler naae!

Og hvor den Sejren vandt,
og hvor sit Maal den rammer,
og som i Brudekammer
formæler Skjønt med Sandt -
er Værket selv et Billed
af *hans*, som Leret trilled
i Almagts stærke Haand,
og deelte med sit Menneske
sin Aand!
I øde Leer, i Dugen tom
der Farve, Form og Fylde kom,
og Liv
ved Kunstneraandens underfulde Bliv!

Slutnings-Kor.

I fra Staalets og Sangens og Søernes Land -
I fra Fjeldets og Fedlernes sagnrige Strand -
vel mødt ved vort vaarlige Stevne!
Og Tak for det Snillets og Skjønhedens Tross,
fra den rygende Ovn, fra den skummende Foss,
I vil dele med os
her paa Bøgenes Grund, paa det Jevne!
104 *Industriens og Kunstens og Landbrugets* Mænd,
hver en Arbejdets Ridder og Væbner og Svend,
vel mødt ved vort vaarlige Stevne!
Lad os vise Alverden og ej blot i Ord,
vi er meer end et Train i de Fremmedes Spor,
- der er Fremskridt i Nord!
der er Mod, der er Kløgt, der er Evne!

II.

Hymne.

Du som gav os Tankens Værksted,
Viljens Hammer, Haandens Magt,
Dig vor store Arbejdsherre
- selv fra ringest Arbejds-Kærre -
være Tak og Lovsang bragt!
Sign vor Id og vore Lande
- Folk og Konger Haand i Haand!
Tæt som Hallens Bue-Rande
drages, mødes Fredens Baand!

Du som tændte Verdens Sole,
højner nye Himmelhvælv -
Du hvis Øje aldrig slumrer,
om hvis Dagværk ej det skumrer,
gjør dit Arbejd i os selv!
Dyrk din Jord og varm din Esse,
tegn dit Billed i vort Bryst,
til en evig Takkemesse
sanker os paa Lysets Kyst!

**Ved den nordiske Industri-, Landbrugs- og
Kunstudstillings Belønningshøjtidelighed
den 19. Juli 1888.**

Husker I Stunden - straalende Sommer
faldt som fra Himlen paa Vielsens Dag!
Tiden er rundet, Høst-Timen kommer,
nu er vi rede til Dommedags-Slag!
Førend derude Rugen er mejet,
førend det første Logulv er fejjet,
her mellem os blev Kjernerne vejet -
nu er det Ærens og Kransenes Dag!

Ej blot Sværdet, sejershærdet,
ej blot Skansen og Havet sin Helteflok har -
det har Gruben, Arbejdsklubben,
det har Ager, har Værksted bag smaarudet Glar !
Ja hver som frem sig stred
i Væddekampen hed,
og hvis Værk og hvis Snille vandt Hæderens Løn,
hannem være Agt og Ære,
han har stridt som sit Fædrelands trofaste Søn!

Husker I Stunden - straalende Sommer
faldt som fra Himlen paa Vielsens Dag!
106 Tiden er rundet, Høst-Timen kommer,
nu er vi rede til Dommedags-Slag!
Førend derude Rugen er mejet,
førend det første Logulv er fejjet,
her mellem os blev Kjernerne vejet -
nu er det Ærens og Kransenes Dag!

I som bag Ploven pruste
omkap med Eders Øg!
og I som daglig puste
hos Ovnens hede Røg!
og I som Typen føre
til Bog og Billedblad!
og I som Sleven røre
i Smeltediglens Fad!

I Store, I som virke
med Omsigt og Geni!
og I som flittig pirke
den lille Industri!
I Blusemænd, saa Mangen
som lagde Kræfter til -
Jer alle takker Sangen
om Somrens Skuespil!

Et Hoved kan ej være
foruden Haand og Fod,
og Haand og Fod maa lære
at lyde Tankens Mod -
107 men virkes der et Hele
som mangt, vort Øje saae,
da skal og Æren dele
de Store med de Smaa!

Den skjulte Kraft i Jordens Skjød,
som gjør mangfoldig Ax og Kjerne,
ej svigter dem, som tro og gjerne
med Plov og Lee os skjære Brød!
Og Dampens Aand, og Nøkk og Huldre
vil bøje deres stærke Skuldre,
hvor Kløgt og Vilje Vejen brød.
Saa drager frejdig hjem igjen,
Hver til sin Dont i Nordens Lande,
til Mark og Værksted, Brug og Strande,
som efter Møde med en Ven!
Vort *Norden*, om dit Modersæde

vi Hæderskransen sønlig kjæde -
din Jord, dit Lys har fostret den!

Ventetid. (1891).

Det var alt i Februar,
Stæren fløjted efter Solen -
108 Solen lystred ej Parolen,
Stæren fik kun Krage-Svar.
Spejderen for Vaarens Flok,
for den hele Fugle-Masse,
krøb da sammen i sin Kasse,
sad som i en Fangeblok -
Stæren, ak,
har havt en gammel Almanak.

Og April, hvor var Du sur!
End paa Dammen Isens Flage,
sjeldent nogle lyse Dage,
Skoven som et øde Bur!
Kun i Graneholtet hist
Krageskrigets hæse Skurren
brødes af lidt Fløjt og Kurren,
ellers Alt saa bart og trist!
Jomfru Vaar,
har Du da glemt os reent iaar?

End paa Frysepunkt i Maj
- det skal bringe varme Loer,
men det bringer kolde Knoer,
hvis man kaster sin Kavaj!
Selv i Lunden gaar det smaat;
Farveglimt der kom i Løvet,
Sneglefjed der kom i Støvet -
men Naturen snegler blot!
Husk dog Maj,
Løv skal springe - krybe ej!

109

Sidst var Bøgen Numer Een,
fra Kastanien tog den Prisen,
derfor kom den i Avisen;
men iaar er Knoppen seen.
- Dog i denne barske Blæst
vil de Spæde let forkøles,
saa maa der nok heller nøles,
det vil baade Alle bedst;
blot vi maa,
grøn og liflig Pintse faae!

»Frejas Nal«.

Her er saa frisk paa Skrænten
af *Gjorslev* Bøgeskov,
hvor hvide Maager kredse
om deres vaade Rov!
Den høje, ranke Strandbøg
af Graner hegnet ind -
og saa kun Hav og Himmel,
og saltmættet Vind!

Jeg mindes, da det stormed
ved Allehelgens Tid,
da Østersøen vælted
sin Bølge gram og hvid;
da Havet som en Løve
med Fraaden om sit Gab
110 dybt bored ind i Skrænten
sin grumme Rovdyrs-Labb!

Saamangen hvidgraa Stamme
laa knækket som en Vaand,
ret som de faldne Søjler,
der kredse Parthenon -
med Kronen halvt nedgravet
i Sand og Steen og Støv,
med Tang og Muslingskaller
mellem det brune Løv.

Men nu har Tiden læget
hvad Havet har forbrudt,
og Millioner Solblink
i Voverne slaa Smut;
og atter Skrænten knejser
med Krat og Bøgegrønt -
røde Sejl derude -
Alt frisk og underskjønt!

Hvad volder vel den *Friskhed*,
som trodser lac Leman?
Er Alpesøens Bredning
for Øjet mere trang?
Tidt skjule sig dens Bjerge
som Svenske-Kysten her -
dog kommer ej i *Friskhed*
den Øresundet nær!

111

Jeg troer: det Pust af Frihed,
som kun en *Hav-Arm* har,
at det er Verdenshavet,
som denne Fure skar!
Gik jeg ombord i Skuden,
der styrer hist mod Nord -
kunde jeg frit omsejle
den hele runde Jord!

- Du Havets stærke Aande,
omsus min bange Sjæl,
naar Tanken stænges inde
af Gravens mørke Fjæl!
Sig mig, mit Liv hernede

med al dets Vee og Lyst,
er Evighedens Hav-Arm
med Vej fra Kyst til Kyst!

Vinterbillede.

Stormen er oppe, Sneen flyger,
Marken ryger,
milelangt Alt er hvidt i hvidt,
til Anklen synker man ved hvert Skridt!
Dog her i Storskoven lidt det luner,
dæmpede lyde Stormens Basuner.
Kragen synger sin skræppende Sang
til Granens Knagen -
Ungbøgen kun har sit krøllede Hang.
112 Mellem de mørke Søjler og Sokler
strækker en Eg sine Knokler.

Bøgen og Egen, begge gamle,
snart ved at ramle,
tales nu ved med Stemme lav
om Undergang, om Død og Grav.
Bøgen vil rask i Baalet flamme,
Egen vil ikke ganske det Samme:
Bedre at gjemmes i moderlig Jord
som mine Fædre,
Oldtids-Kæmper i høje Nord!
Blev jeg til Tørv, det kan jo hændes,
saa er det tidsnok at brændes!

Ej hille mænd, her er Folk paafærde
bag Tjørnenes Gjærde,
med vældige Vanter og tyk Kabuds -
her er Auction, det gaar paa en Stus!
I Træskostøvler med lange Skafter
byder de op paa Kvas og Rafter.
Turen er kold som var man tilfjelds,
men det er Kuren
at slæde til Kro's i sin Faarepels,
og med Ønsket om Sundhed og Helsen
drikke hinanden paa Pelsen.

- Nu kom et Solblink frem foroven,
Lys over Skoven -
blaalige Skyggerids, skjøne at see,
Bundens glimtende, skjære Snee!
113 Femaars Bøgebørn komme til Syne,
med Hovedet over den bløde Dyne;
kjække ride de Stormen af,
lunt under Dække -
lidet de tænke paa Død og Grav!
Hold Fødderne bravt i Soveposen,
og drøm saa om Hybenrosen!

En Hvalfangst. (Efter en virkelig Tildragelse).

Paa Isfangst damped en Hvalfanger-Flok,
med Harpun-Kanoner forude;
men stærkere snurrede Vindenes Rok,
de fleste, de syntes, at nu var det nok,
- gik til Vardø med vaskede Klude.
Kun een, en lille, men tæt Kammerat,
en Bulldogg blandt Baade, tog mod hver Dravat,
holdt sin Vagt og lod Stormene tude.

Til Hval var imidlertid Intet at see -
og hvad skulde Søerne dæmpe?
Om Baaden de stod som en rygende Snee,
nu var det vel rettest at vende maaskee
- da skyder af Dybet en Kæmpe!
Et Glimt og Harpunen - med gasfyldt Granat -
har boret sit Spyd i den vilde Krabat;
men nu foer den ikke med Lempe.

114

Et Hurra der høres trods Bølgernes Larm,
da Blaahvalen heldig er stunget;
til Havs sætter Dyret i rasende Harm,
en Kæmpe-Delphin for Tritonernes Karm
- Granaten dog ikke er sprunget!
Mens Straale paa Straale den sender mod Sky,
den løber med Linen og troer den kan fly,
- men er til at slæbe just tvunget.

Adskillige Sømil det vældige Spand
faaer slingret sin jagende Fjende,
snart over, snart gennem det fraadende Vand,
- da lægger Kaptajnen Kikkerten an:
Er det Søfugle mon, histhenne?
Han seer noget Sort i det skummende Braad -
Guds Død! To Mand paa en kærtret Baad -
ja Skrigene kunde de kjende!

»Kap Linen Manne - og redd de To,
som dér saa hjælpeløst hænge!
Nej stop - vi kommer tilbage jo -
først maa vi sikre vor Fangst mintro,
og alle de gode Penge!
De Tusinders Værd i Hvalens Spæk,
sligt kan vi da ikke kaste væk -
de hytter sig nok saalænge!«

End vildere Skudens Ganger foer;
blot Tømmen nu ej vil briste -
dér *sprang* den! Tabt er Havdyrets Spor,
- saa toges de skibbrudne Folk ombord,
115 just da det var paa det Sidste!
Men frelste blev de fra Dødsens Angst,
- to Menneskeliv blev Dagens Fangst,
Trannen maatte de miste.

Hvi spændte sig Hvalen for Gangerens Bov.
hvi var den ej ramt til Døden?

Hvi sprang ej Granaten og dræbte sit Rov,
- og atter, hvi sprang det Slæbetov
just udfør de To i Nøden?
Ja tidt kan det underligt nok gaa til -
men var ogsaa dette kun Tilfældets Spil,
to Tærningers heldige Møden?

Jeg tænker, de To paa det slængende Hvalv,
den viljeløst drivende Bøje,
de To som i iskolde Styrtninger skjalv,
hvis Udsigt til Frelse var mindre end halv,
som kun havde Døden for Øje,
med klapprende Tænder men brændende Raab,
har kaldt paa Vorherre med Haab imod Haab -
og saa faaet Svar fra det Høje.

Den Gud, som tjenes af Hærskarers Tal,
og hvis Herrebud Stormene nemme,
han hørte det Raab i sin Højeloftssal,
- saa tog han til Tjener den anskudte Hval
116 og lod *den* sin Villie fremme!
Og fik ikke Skuden sin Ladning ombord,
dens Mandskab - det fik af Guds Finger et Spor,
som aldrig de Sjæle vil glemme.

Carsten Hauch.

Ved det kgl. Theaters Mindefest (12. Maj 1890).

Efter Ouverturen til »Hakon Jarl«.

De stolte Toner taug - fra Brydekampen
i høje Nord imellem Lys og Mørke,
malet af »Hakon«s sejersæle Skjald!
I *hans*, i Digterkongens unge Fylking
var *Carsten Hauch* en af de Ypperste,
om end lig Steppens Birk han stod alene -
og som han voxed til i Kunst og Kraft,
selv Høvding-Navnet værd!

Som Gut han sprang ved Hardánger-Fjord,
dér stod hans Vugge i høje Nord
under den stille Stjerne -
dér lytted han tyst til Fossens Fald,
til Bølgens Brusen og Lurens Gjald
i det Fjerne.

Som Yngling han vandred ved Øresund,
og drømte hos Fuglen i grønne Lund
under den stille Stjerne -
117 men Bøssen han greb, da Briten kom
og vælted herind sin graadige Flom
fra det Fjerne.

Som Mand han forsked paa Land og Vand,
dybt ved den vinblaa Middelhavs-Strand
under den stille Stjerne -
dér vendtes hans Lykke, dér stod hans Strid,

dér fandt han sin Gud i sin Trængselstid
i det Fjerne.
Og i *Rom*, ved Tiberens gule Strøm,
dér greb han sin første Digterdrøm
under den stille Stjerne -
tegned *Tiberius* og *Gregor*,
stærke Tider i stærke Ord,
i det Fjerne.

Da svulmed herhjemme hans Digtning's Flod,
og over Alt, hvad den vugged, stod
Alvoren's stille Stjerne -
men da mod sit Dagværks Maal han kom,
som Søn mod Moder han higed mod Rom,
mod det Fjerne.
Og dér han lagde sin Vandrestav -
nu grønnes dernede hans stille Grav
under den stille Stjerne!
Hvor Hjertet vaagned til Sangens Magt,
dér holder Cypressen om Støvet Vagt
i det Fjerne.

118

Men her i Nord, i dette Kunstens Hjem,
her, Carsten Hauch, vil om dit Marmorbilled
vi Lauren vinde, Sydens dunkle Løv,
med Tak for Billeder af Sang og Saga,
med Tak for *Weichselflod*-Akkordens Svulmen,
med Tak for dine Sanges stille Dulmen,
med Tak for *Kinnekkullen's* Eventyr!
Selv fjæled Du Dig dybt i Bjergets Indre,
og spandt derinde, fjernt fra Verdens Larm,
din Sølvtraad, til selv Du var en Gubbe!
Men det var ej forfængelige Spind,
hvori dit eget bedste Liv Du tabte -
nej Sangens bedste, ædleste Metal,
luttret i Luen af dit Hjertes Flamme!
Og har dit Sølvspind, det sindrigt tvundne,
stundum lidt Bleg, som hvad i Dybet fødtes -
din Tone har en Reenhed, har en Adel,
som vor Tid altfor ofte haardt maa savne!
See - naar det skjælver om den fjerne Klode,
vi kalde Sol - naar Solens Pletter øges -
da skjælver, Millioner Mile borte,
her paa vor Jord Magnetens lille Naal!
Saa skjælv, *saa* dirred Strengen i hans Harpe,
da han i Rom tog fat sit første Billed:
Tiberius!
da bag hin fjerne Oldtids Straaleglans
hans Øje fanged Tidens mørke Kjerne!
Og denne *Skjælven*, Digterhjerterets Bæven
ved ned at see i Lastens Skummelhed -
den blev dit Sanger-Mærke, Carsten Hauch!
119 Og derfor, naar Du maler Lidenskabens
fraadende Bølgeslag i Mand og Kvinde,
da var det ej blot Skjønhed, vi fornam -
Samvittighedens Streng kom i Svingning!
Bag Kunstens Straaler Sydens mørke Pletter
fik ogsaa dér Magnetten til at dirre,
ja stundum med de tusind Naalestik.
Og atter fødes der af *denne* Skjælven
et Længselssuk mod Lys og Fred og Reenhed,
en *Vilje* til at kæmpe Livets Kamp,
fordi den Vilje sang i dine Toner!

Vor Tid, den skjælver ej! Dens travle Kunst

med al dens Kløgt, med al dens Sandheds-Stræben
- Sandhed som Landskab uden Luft og Himmel -
er altfor tidt en gold og gudløs Kunst;
gjør ej som *Hauch's* Præstinde-Tjeneste
i Helligdommens Forgaard.

Ej som en Konge-Ørn paa brede Vinger
den seer *fra oven* ned i Afgrunds-Dybet,
men kryber heller med sit skarpe Seeglas
i al Fortrolighed selv ned til Krybet,
opdager mangt og meget Grimt og Hæsligt,
men harmes ej derved - han trylle frem
Medusa's Hoved - ak men ingen *Persevs*,
som vil med *bortvendt* Aasyn Fjenden fælde.

Maatte da *Hauch's* højbaarne Digteraand,
den styrkende, den mandige, den rene,
faae Magt i Sindene, fra Skrift og Scene,
120 og løse Kunsten af dens trange Baand,
saa Maalet højnes, Vingeslaget hæves -
da fejred ej hans Minde vi forgjæves !

Thi stod Du engang ved Hardángerfjord
og ved Middelhavs-Kyst i det Fjerne -
nu lyser dit Navn i vort Sangerkor
som »Lyrens« reneste Stjerne!

Johan Herman Wessel.

»Tør jeg besvære Aftenposten
med ringe Raad imod Kighosten :
stød Nelliker en Morgen smaa,
kom dem i Mjød og drik dem saa!
Hvis Du er ikke inden Aften,
som om Du aldrig havde bavn'en,
saa kan Du sige allenfals :
Hr. Medicus, Løgn i jer Hals!«

Wessel.

Den Wessel, som besværed Aftenposten
med ringe Middel mod Kighosten,
han selv har været allenfals
en Medicus - ret paa en Hals.

Det danske Publikum er Patient.
Det er omtrent,
som Holberg aldrig havde levet,
som Peder Paars var aldrig bleven skrevet,
og tæt groer Mosset om Melampe's Steen.

121

Det stive alexandrinske Versefalds
forlorne Heltesprog har Folk fornøjet -
de slemme Fiskebeen,
dem har man faaet i den gale Hals:
man hoster, stønner, og faaer Vand i Øjet
ved Sørgespil, hvis Pathos halvt er løjet -

ved Rhetorik, som al Natur forvansker,
og lader Dyd og Elskov trække Handsker -
kort sagt,
de høje franske Hæle er i Mode
og er en Magt.

Da hither Wessel paa en Curmethode,
en Slags poetisk Homøopathi:
Mod Sørpespil *sit* Sørgespil han sætter,
med baade Helte og Heltinder i,
med Skjæbner, Anelser, og Elskovs-Trætter
(og en Velsignelse
af dybt indfiltret Lignelse) -
men Heltene han »støder ganske smaa«,
og kommer sligt et Quantum Mjød derpaa
af Højt og Plat,
rørt sammen med en Dosis spiritus vini
af Scalabrini,
saa at
hans Publikum, da det sin Sygemad
serveret faaer i Mettes Ærtefad,
er næsten ved at dø af Latter -
og selv om det kun halvvejs Tingen fatter,
er for Cothurne-Sygen »inden Aften«
cureert »som om det aldrig havde havt'en«.

122

- Hin Wessels »*strømpeløse Kjærlighed*«
er nu en hundreदारig Herlighed,
som end gjør gamle Karle unge,
og som har Mundheld lagt paa Slægters Tunge.
Mens han lod Andre løfte Skræp -
med Parodiens myge Hesselkjæp
han svipped bort hver pralende Tirade,
- og svipper ganske godt endnu
hvert ha! og hu!
skjøndt ej han træffes meer i Sværtegade.
Han var en nøjsom Mand med ødselt Lune,
- maaskee en Arv fra selve Tordenskjold -
der tog og tager Smil med Vold,
og puster om hver skæv, høj benet Rune.
Vel Skade, at hans Normands-Vid, det rige,
kun strømmet over i et Øjeblik,
og var - man kunde næsten sige,
som Gaffelen der kom og gik!
Men synes det kun lidt, hvad han os gav,
og næsten leget,
det Lidet var til Sundhed meget,
og nok til h.am at takke i hans Grav.

Godt for vor danske Kunst,
at han en Ewald fik ved Siden -
de fulgtes og de følges gjennem Tiden.
Nu har hos Ewald Wessel Hvilested,
hos ham, et dybere, et større Riges
udkaarne Skjald - i Mindets Fred
Smilets og Taarens Genius forliges.

123

28. Maj 1889.

Saae vi end ej den blege Dreng,
hvem Torkildstrup har opfostret,
dog Alle fik kjær den Harpestreng,
han stemte paa Saxo-Klostret -
tvundet af meer end Maaneskin
(som Strengen fra Ungdomstiden):
af Folkevisernes ædle Spind,
hvis Toner ej glemmes siden.

Valdemars-Oldens Ridder-Sal
han frem os trylled med Liste!
blev Synet lidt blegt ved Hanegal,
vi kan det dog aldrig miste!
Fra Liden Kirsten til Svend Trøst,
fra Drot til Madsvend og Bonde -
hvor var dog de Billeder os til Lyst!
vi kunde for dem knap blunde.

- Krig havde hærget Danmarks Land
og Orlogs-Svanernes Flokke;
da gik gjennem Ødet *Ingemann*
og ringed med Sangens Klokke.
Drog han i Rhytmernes lette Baand
en Stund med famlende Kræfter -
tilsidst fik han Svar af *Folkets Aand*,
han just havde ringet efter!

Ja var Du end selv en stille Sjæl,
der elsked Runer at granske,
124 og drømme ved Fantasiens Væld -
Du vakte dog Holger Danske:
Visselig har vor Isted-Dyst
og Fredericia-Braget
seet meer end een Væbner som Svend Trøst,
der skyldte Dig Ridder-Slaget!

Var Du med Æols-Harpen Ven,
med Bølgebrus fik Du Møde:
frisk er Din Orlogsvise end!
og Sulamiths Sange gløde!
Tak fra det hele Børne-Kor
for Morgen- og Aftensange!
Idag vil dit Minde trindt i Nord
faae Blomster og Tak fra Mange!

**Til
C. Hostrup
paa hans 70 Aars Fødselsdag 20. Maj 1888.**

Vær hilset, *Hostrup*, Du fjerde *H*
med Holberg, Heiberg og Hertz -
Du Scenens Mester, der har som Faa
befriende Vid og Skerts!
Ja, var Du end ikke en Classiker-Ynder,
Du er dog en Classiker alt,
som maaled os Svende, Studenter og Bønder,
og vejer med Plautus Salt!
125 Jeg tænker, Du snart efter Skoleskik
bli'r brugt til Syntax og til Grammatik -
»Hostrup«
maa kjendes til Punkt og til Prik!

Vi veed, der er dem, som mene med *Krans*,
Du er en fordægtig Krabat,
ret egentlig saadan en *Skriver-Hans*,
der trænger en dygtig Dravat!
Men, om Du af Prosaens Stikkelsbærbuske
har smagt paa lidt fremmede Bær,
dog aldrig behøver Du bort Dig at luske,
Du bliver den Digter, Du er!
Og faaer man Papirerne rigtig vendt,
det viser sig, Du er en brav *Student!*
Altid
det Navn Du kan være bekjendt.

I Lysets Skole studért Du har,
og dermed bliver Du ved;
og Sandhed det var den Stjerne klar,
der lyste for dine Fjed!
Mod alskens Bornérthed i Sind og i Tanke,
mod Lavhed og Pudder og Pjank,
Du fægted bag Scenernes festlige Skranke,
og holdt Dig paa Pegasus rank!
Hav Tak for dit liflige Lunes Pragt!
Hav Tak for dit straalende Øjes Magt!
Længe
Du staa med Studenter i Pagt!

Frederiksborgs Slotsklokker sjunge.

I.

Bjergets Løndom var vor Moder,
men i stærke Flamme-Floder
fik vor Klokke-Malm sin Daab!

Vi og Borgen passe sammen,
den stod ogsaa op af Flammen,
varsler Danmark Liv og Haab -

Tak! vær Du vort første Raab!

II.

Jeg vugges i Toner
om Konger og Kroner!
Jeg Minderne fletter
om stolteste Ætter!

Jeg sukker om Buer,
der sprængtes af Luer!
Jeg jubler om Taarne,
af Kjærlighed baarne!

Jeg sjunger om Havet,
som Helte har avet!
Jeg hilser paa Skoven
og Bonden bag Ploven!

127

Jeg lover de Spæde
al Rosernes Glæde!
Jeg hvisker Farvellet,
hvor Graven er Skjellet!

Alle eje vi Psalme-Røster
Sang om en Fader! Frelser! Trøster!

III.

Anger vækkende,
Synder dækkende,
Viljen æggende, -

Tro begjærende,
Haabet bærende,
Kjærlighed nærende, -

Lovsang ringe vi,
Mørket tvinge vi,
Naade bringe vi, -

Bøn bevinge vi!

Den ene og samme.

Den Vældige, hvis Almagts-Haand
har tændt de tusind Sole,
128 har flettet Lysets Straalebaand,
og tvættet Liljens Kjole -

den Gud, som byder saa det skeer,
hvis Øje gennem Mulmet seer,
han er den evig samme,
som tændte i et Kar af Leer
en Gnist af Aandens Flamme.

Og den *Naturens* stærke Gud,
som Jord og Maane kobler,
hvis Mund har aandet Verdner ud
som Barnet Sæbebobler -
ham er det, som i Mandens Bryst
har lagt et Ekko af sin Røst,
han er den evig samme,
for hvem hver Sjæl fra Støvets Kyst
sig skjule maa og skamme.

Og han, hvis sidste store Dom
er som et Fjeldskreds Knusen,
ham er det, som til Horeb kom
i Aandens stille Susen!
Ja den *Samvittighedens* Gud,
som skrev i Steen sit strænge Bud,
han er den evig samme,
som podet har sit Rosensbud
paa Adams Tjørnestamme.

Og ej er Han, som gav os Fred,
fra Skaberen forskjellig;
den Gud, hvis Dyb er Kjærlighed,
129 retfærdig er og hellig;
men naar hans Lov om Sæd og Høst
vil skræmme Haabet af mit Bryst,
og knusende mig ramme,
har *Naadens* Gud en Sæd til Trøst,
thi han - han er den samme.

Maria ved Vuggen.

Jeg grunder og jeg grunder paa hvad Herren har beredt,
- aldrig seet!
hvad det er for et Under, mig ringe Mø er skeet!
Saa ofte jeg skuer i dit Barne-Øje ind,
en himmelsk Varme strømmer mig til Hjerte og Sind.

»Velsignede blandt Kvinder!« velsignede Bud
- Himlens Brud!
Min Sjæl ophøjer Herren, lover og priser Gud!
Hans Søn skal Du kaldes, den Højestes Søn,
og dog min Førstefødte, af Adams Kuld og Kjøn.

En Konge skal Du vorde fra Hav og til Hav
- høj af lav!
og styre Israels Hjorde med Hellighed til Stav!
Og, vog din Fader David baade Løve og Bjørn,
Du skal knuse Slangen, som lokked Evas Børn.

Og alle skal de knæle i Støvet paa din Vej,
- jeg kun ej -
jo jeg skal ogsaa knæle, men frydes ved Dig!
Jeg veed, jeg som Hannah skal give Dig hen,
men salig skal jeg prises af Kvinder og Mænd.

Fra Østen har de bragt Dig en Gave saa rund
- smil i Blund!
Og Guldet har de lagt Dig til Hjælp i Nødens Stund!
Og Røgelsen skal dufte om din Vugges grove Lin,
- Myrrhaens Beeskhed, lad den være min!

Jeg glædes naar Du tømmer mit moderlige Bryst,
- Du min Lyst;
Jeg glædes, naar Du drømmer ved Gabriels Kyst -
og dog der er en Angst, som kan isne mit Blod,
Simeons Varselsord ved Tempelsøjlenes Fod!

Hvad er det for en Smerte, som skal gaa mig saa nær,
- mon alt her?
som stunget blev mit Hjerte af hvasse Mordersværd!
Skal jeg vel tages fra ham, før han voxer sig stor?
eller fristes til at tvivle paa Forjættelsens Ord?

O Josef, min Husband, som vogted mig for Skam,
- vogt blot *ham*
saa trofast som en Hyrde det fremmede Lam!
Nej, I Herrens Skarer, der sang om Fred paa Jord,
I vogte ham for Farer, I følge hans Spor!

131

En Krybbe var din Vugge, den Nat da Du blev født,
- sov, sov sødt!
Og alt i bange Sukke mit Hjerte har blødt!
Dog fylder mig en Salighed, unævnelig og stor -
med Dig jeg bar til Verden Fred for den arme Jord!

Ved Nytaar.

Som en Viser paa en Korsvej
Nytaars-Kvelden plantet staar;
peger ud mod Fremtids-Dage,
og i samme Nu tilbage
mod det nys forsvundne Aar!
Ud i Taagerne det gaar -
neppe Julebarnet vugges,
førend Aarets Fakkellukkes.

Aaret dør - men Arven bliver,
Sæd til Smil, dog mest til Graad -
skjønndt de tusind Ting vi haabe,
veed vi, Eftermandens Kaabe
væves af hans Formands Daad.
Hjertet bærer *med* sin Braad -
ny er Vejen vi skal vandre
men vi selv blev ej til Andre.

Gud skee Lov, at gennem Taagen
Julebarnet med os gaar!
132 Thi ved Ham vi kan fornyes -
selv om snetung Himlen skyes,
bringer Solskin han og Vaar!
Han er Verdens nye Aar!
Han er Vejen vi skal vandre,
han kan Mennesker forandre!

Ved Diakonissestiftelsens 25 Aars Jubilæum. 30. Maj 1888. (Musik af J. P. E. Hartmann).

I.

Hver Plantning, som ej er fra Himlenes Gud,
skal visne, forgaar, lægges øde -
men Frø, der lagdes paa Frelserens Bud,
skal velsignes med Blomstring og Grøde!

Kom Brødre og Søstre, stem Lovsangen i -
Forjættelsen ej blev til Skamme!
Guds Sol gik ikke vor Plantning forbi,
som sin egen Han vil den annamme!

Den Ympe, der sattes med Kjærligheds Hu,
blev Løvtag for Syge og Sunde;
og mangen en Aflægger hvælver sig nu
med en Svalhed som grønnende Lunde.

133

Imorgen paany vi med Sædemands Haab
vor Arbejdsmark skjøtte og pløje -
idag skal Høstmandens takkende Raab
stige ydmygt og fuldt mod det Høje!

II.

I *Stilhed* skal vor Styrke være
- Du Verdens Uro, tag Farvel!
I *Stilhed* lyse Nattens Hære,
i *Stilhed* lytted Samuel!
tyst er al Livets Væxt og Vorden,
og Himlens Solglans over Jorden
sig spejler kun i stille Væld.

I Stilhed lad vor Gjerning skride
i dette Tjenerinde-Hus,
i Stilhed ved de Syges Side!
i Stilhed under Aandens Sus!
saa Kjærlighed det Brudte binder,
og Trøstens Olie sagte rinder
af Troens rene, blanke Krus!

Og Bønnen - lad den løftes stille
mod Kammerloft og Kirkehvælv
fra Hjerter, der mod Freden ville,
langt bort fra Verdens Storm og Skjælv;
der kjende Skjold mod Suk og Klage,
der bede for de Smaa og Svage
- og dermed bede for sig selv!

134

I Stilhed skal vor Styrke være,
i Trøskab mod vor Herres Kald -
da hjælper Han os med at bære
og med at være hvad vi skal!
saa Christi Brud blandt vantro Horder
en stille Tjenerinde vorder,
med Hjælp i Nøden, Trøst i Fald.

1787-1887. Ved Borgerdyd-Skolernes Jubelfest. 1. Maj 1887. (Musiken af og ved J. P. E. Hartmann).

I.

Nærsynet var hin svundne Old
for hundred Aar tilbage!
Forstandens Ægg var skarp og kold,
men fladt blev Fædretroens Skjold,
og Korsets Tegn en Plage!
Guds Sol dem tyktes altfor høj,
og Hjemmepraasen noksom drøj
til Himmellys at vrage.

Fremsynet var dog samme Tid,
den Ære skal den have!
De planted unge Træ'r med Flid,
de saaede, hvor en anden Tid
135 fik godt af Høstens Trave!
De tænkte paa en Efterslægt,
tog Fremtids Vel i Varetægt
og lærte Smaabørn stave.

Saa steg af ringe Spire
et løvrigt Tvilling-Træ,

med Kundskabs gode Frugter
i Lydighedens Læ:
to levestærke *Skoler*,
som nu i Oldings-Aar
gaar ingenlund i Barndom,
men Børn i Mængde faaer.

De ranke Tvilling-Bøge
med samme stolte Navn,
de tog et heelt Aarhundred
i deres lærde Favn!
Og vel de tidlig skiltes
til egen Væxt og Hu -
men »*Borgerdydens*« Krone
den samler dem endnu.

Den ene valgte Kjøben-,
den anden Christians-Havn,
men begge to bevared
det gamle Døbenavn;
og har end begge skiftet
sit første Skoletag,
136 dog Knippelsbro blev Skjellet -
og er det end idag.

Recitation.

Den *Kjøbenhavnske* var den første Tvilling -
men solgte ej sin Fødselsret for Lindser;
og vel begyndte den som ringe Billing,
dog snart den har et Navn, som vide glinser,
og under *Michael Nielsens* Regimente
blev mange Fremtidslys derinde tændte.
Strængt gik det til, med Haandtav og med Skjælden,
men stræng imod sig selv det var han og,
en Pligtens Mand, en Skolemand, en sjælden!
Bejstret han sin Arbejdsfure drog,
selv dér, hvor Knoldene var lovlig tunge;
thi varm og trofast var han mod de Unge.
Og Disciplin
og god Latin
det lærte man paa Fingrene paa Tællen!
I Sancta Claras Boder
han exercerte mangel Præmie-Rus,
til Rom at kjende som en Livius
og kunne udenad Horatses Oder.
- Dog, alt som Skolens Glorie naaer frem,
saa skrider - gennem Norgesgade - Klio
mod Skolens statelige Nutids-Hjem
og peger paa en dygtig Rektor-Trio:
fra *Rimestad* til *Rovsing* og til *Pio*!
Med andre Tider kommer anden Aand;
137 i meer athenske end spartanske Baand
det unge Kuld faaer Lov at røre sig -
kun ej til udtilbeens at gjøre sig.
Baden bli'r *Madvig*; gamle Poesier
som »si declinare domus vis« maa bort;
Naturens Verden viser sig som Frier -
og Modersmaalet ikke længer tier,
naar Fag med Fag maa komme til Akkord.

Men efter hundred Aars Historie
staar Skolen end derude paa Glaciet,
af nye Kræfter viet,
og frisker op med Held sin gamle Glorie.

Den yngre Tvillingskole tog sit Stade
i Laxegade;
men Laxen lig den vendte snart sin Stavn
(skjøndt ikke ganske Broderskabet hævende)
og lagde sine Rogn paa *Christianshavn*,
hvor de til Dato er spillevende.
Dér hejste Doctor *Krarup* Krans paa Tinde:
Han blev den Christianshavnske Romulus,
der lagde Steen paa Steen, og ej iblinde,
men sindrigt og med Kalk, der kunde binde;
han dimittérte mangen herlig Rus,
og satte sig et trofast, varigt Minde.
Ja han - og *Svenningsen*, den stoute Jyde,
der, mens han nipped til sit Glas,
forstod at sætte Alt paa rette Plads
og med et Blink faae Horder til at lyde, -
som kunde fast utroligt Arbejd baxe,
og dertil være Værkets sikre Axe -
138 de to gav Skolen Fasthed, gav den Skik -
sin *Aand* den fik af *Martin Hammerich*!
Den Sommerfugl, hvormed Athenes Aand
besjæled Leret fra Promethevs' Haand,
med den han smykked Gaarden hist ved Kirken,
og *den* blev Symbolum for al hans Virken.
Med Kjærlighedens ædle Lidenskab
han vakte Sans for Sproget, Agt for Videnskab;
og hvor beaandet, Leret vækkende,
sokratisk gjennem Spørgen æggende,
han var i danske som latinske Timer -
derom for hans Disciple Mindet kimer.
Da *han* saa Skolen gav i andre Hænder,
da kom den ikke i en Skjælms:
da fik til Rektor den *Johannes Helms*!
Dog - ikke meer om ham for Tiden,
han er os alt for nær paa Siden.
Men Skolen *staar* - og *staar* i Flor -
tys Saga, spar nu dine Ord!

Ja Plantningen voxed fra Stiklinge-Kaar
i Tiderne milde som strænge,
og voxed sig stor i de hundrede Aar
og skygged de tusinde Dreng.

Og mere de lærte end Græsk og Latin,
de lærtes til Pligt og til Ære;
og Sansen blev vakt for den funklende Vin
i Kunstens og Videnskabens Sfære.

Og mangen en Mand har gjort Ære sin Stand,
som her lærte Manddommens Love!
Og mangen har givet sit Liv for sit Land,
som her lærte Livet at vove.

Hav Tak da I Fædre, som grunded det Værk
og fostred de Borgerdyds-Dreng!
Gid Skole med Skole, selv ynglingestærk,
maa virke for Ungdommen længe!

II.

O Fædreland, hvor har Du stridt
i disse hundred Vintre!
Hvad har Du tabt, hvor har Du lidt -
den Bøg og Gran gik hver til sit -
og Bøgen selv blev mindre!
Og nu den staar
med dybe Skaar,
med Krone lav og lille,
mens uden Agt
paa Stormens Magt
dog Grenene sig skille.

Borger-Dyd! Hæders-Navn
med Klang af Trofasthed og Gavn,
med Klang af Samfunds-Lykke -
rør Dig i vor Fødestavn,
og bliv vort Folke-Smykke!

140

Borger-Dyd! Fortids-Ord,
der længe var som lagt i Jord,
vær Du vort Fremtids-Mærke!
Hylde Du i fulde Kor,
Du gjør de Svage stærke!

Borger-Dyd! Broderbaand,
der fletter sig af Haand i Haand,
af varme danske Sjæle -
sank os end i Fredens Baand
til herligt Eftermæle!

Men Du, som gav os Vaar igjen
og vore Skove grønner,
gjør Du af Drengflokkens Mænd,
og gjør af Dreng og Mand og Svend
vor Moders gode Sønner!
Din Skole-Tugt,
giv den sin Frugt,
at vi, naar Prøven kommer,
med Ære maa
den Dag bestaa
og fejre Danmarks Sommer!

141

Vilhelm Rode.

I.

***Ved hans Afrejse som Frivillig til Hæren.
(I Studenterforeningen den 20. Juni 1864).***

Er Vilhelm Rode bleven Menig
og pynter sig med Bandoleer,
er vi dog Alle deri enig:
heroppe var han Officeer!
Og den Kommando Rode - Zinck
gav gode Raad og gode Vink,
tog fat for Fode flink
paa Alt - med meer.

I Ankeprotokollens Skanser
han aldrig gav sin Post til Priis;
og løs han gik med Lunets Lanser,
endog paa Philosophen Friis;
og, vovede Begynderne
en Storm paa Sofahynderne,
saa var han Synderne
et Tugtens Riis.

Og tidt det vrede Folk han svalte
med Stænk af sin Satires Spand,
og om just ej Fornuft han talte,
han talte til Fornuft hver Mand;
og fra hans Pen, den spruttende,
kom mangan Vise futtende:
af Form betuttende,
men kvik som han.

142

Og derfor, vor Studenterbroder,
din Rejse er os ej tilpas,
thi Kunsten at formere Roder
vil ikke fylde ud din Plads;
men dit Exempel hylde vi,
og Tak og Hilsen skylde vi,
og derfor fylde vi
for Dig vort Glas!

II. ***Til hans Jordefærd.*** **11. Decbr. 1886.**

Din Ungdom var straalende Lune!
Din Manddom fik dybere Rune!
Dit Dagværk var Retsind og Snille!
Dit Hjem som en Fredskovens Kilde!

Hvi sluktes alt Smilet det kjække,
der lyste bag Ungdommens Vægge?
Du var for saa Mange saa meget,
hvis Vel og hvis Vee blev dit eget.

Ak, Daarskab og Vantro at spørge -
med Haab og i Tro vil vi sørge,
saa Klagen i Lovsang fortønes,
og Christus som Livskongen kronet!

143

Ham fandt Du i strængeste Dage,

Han stilled din dybeste Klage,
Han fulgte Dig ind i din Lykke -
hans Kors skal din Gravtue smykke.

- Dig, levende Gud, være Ære!
Du trøste hans Viv og han Kjære!
Os Alle Du sanke til Møde,
hvor Evigheds-Roserne gløde!

Theobald Otto. (d. 16. April 1889).

Som en Stuefugl i Bur,
dog en Sangfugl af Natur,
kvidred Du din lette Skjemt,
for en Aften kun bestemt -
stundum dog i ædel Harme
sang Du *for* med Kraft og Varme!

Som et Uhr, der sikkert gaar,
skred Du frem fra Aar til Aar,
tyst og hjælpsom, mild og sand,
tro som Ven og Arbejdsmand
i en smaat paaskjønnet Gjerning -
saadan faldt din Lykke-Tærning.

144

Eensom, uden eget Hjem,
fandt til Vennelag Du frem;
tidt veemodig nok i Sind,
gav Du Festens Sejler Vind -
nu er tystnet Fuglens Trille,
nu staar Uhrets Viser stille.

Dog en Rigdom har Du havt
ubeskaaren og i Kraft:
tro mod Gud og mod Dig selv,
styred Du ad Tidens Elv -
uberørt af Storm og Briser,
Øjet fast paa Pligtens Viser!

I den stille Uges Fred
brat Du sank i Døden ned,
uden Sot og Smertens-Raab -
ej foruden Livets Haab!
Ved din stille Uges Ende
Paakesol Dig Herren tænde!

Carl Høgh-Guldberg. Marts 1886.

(I Kirken).

Lad Tonerne følge hans Baare,
selv sang han saa sjælfult som tyst!
145 for Jordlivets Smil og Taare
var der Sangbund og Væld i hans Bryst.

Han haded ærligt det Lave,
holdt blankt sit fædrene Skjold!
God var han til Ven at have,
og hans Troskab en levende Vold.

Han var saa ung med de Unge,
og mellem de Glade saa glad;
dog kjendte han Tider tunge,
og til Rosens falmende Blad.

Men i de Bedendes Skare
hans Længsel blev Stilhed og Trøst -
lad til Dig, vor Gud, ham fare,
til din Naades livsalige Kyst!

Ved 40 Aars Student-Jubilæum. 1848-1888.

I.

Husker I Dagen, da Artiums-Horden
havde paa sin Hue Minerva'en sat,
stormed med Stolthed fra Studiegaarden,
bærende paa Brystet sit Borgerbrevs Skat!
Verden var aaben og lyst var vort Sind,
lyst som en Eng mellem løvsprungne Skove,
Øjet tog Maal af den stejleste Tind,
hvad turde Russen ej vove!

146

Forskud vi hæved paa straalende Vorden,
baded' os i Solens og Sejrenes Skin -
Frihed og Danskhed og Bro'rskab i Norden
skrev vi paa vor Fane - og punsched den ind!
Dannebrog selv fik saa kraftig en Lød,
Slagtummel rysted' vort eensomme Kammer -
hvem kunde læse, naar luende rød
Dybbøl - og Stolk - stod i Flammer!

Tiderne skifted' - Studenten blev Borger,

Embedsmand og Fader til langstrakte Børn;
Bølgegang blev der af Glæder og Sorger,
Vingerne hang ned paa Begejstringens Ørn.
Danmark blev mindre, og Slægten blev tung,
Fædrelandssangene knap kunde synges;
Ungdommen, den var just ikke for ung -
kan saa vi Gamle forynges?

Nu er vi rykked' saa henad de sexti,
mange kjære Venner forlængst kaldtes bort -
dog mangt et Værk, mangt et Ord var der Væxt i,
vi fra 48 ej heelt kom tilkort!
Ej vore Pund har vi dorsk gravet ned,
Livet fik ogsaa vort Indskud af Kræfter,
stort eller lille - var Hjertet blot med,
Blomstring og Frugt følger efter!

Vel er vi ej saa ungdommelig glade,
saadan som da Rusaarets Foraar vi nød,
higed' mod Lyset som nyfødte Blade,
kjendte sagtens lidet til Sorg eller Død -
147 dog, er det *Høst*, lad os samle med Flid
Hjemmenes Axkrans og Arbejdets Kjerner,
samle os selv i den rullende Tid,
see mod de evige Stjerner!

II. **En Udstillings-Vise.** **(Lidt Jaskværk til Slut).** **11. Septbr. 1888.**

Hvem der ej er overjordiske,
har vel været paa »Den Nordiske« -
her paa Skydebanen ved et Glas
vi Studenter fik Udstillings-Plads!
»Hær og Flaade« har sit Contingent,
»Industrien« møder ogsaa pænt -
og i Fronten af vor Minde-Sal
pranger der en herlig Rus-Portal!

Har vi ingen »Tuborgflaske« her -
tøm til Bunden blot din Flaske dér!
Snart Du er paa Højden uden »Spil«,
og Dig Vuet overraske vil!
Øjnes hist og her en skaldet Plet,
dog som Heelhed er det ganske net;
seet fra oven Kæmpen bli'r en Pog -
Ringsted Borgermester seer jeg dog!

Og der fattes ej Dekoration -
see Ricard, han har en heel Portion!
148 Møder Mangen med en Maane bag -
Holten har en halv som Tyrkeflag!
Kan vi næppe vor Latin til Præ,
blev vi derfor ikke rene Fæ -
Græsk kan *Mariager* allenfals,
Hoskjær er en Franskmand paa en Hals!

Albert ta'r endnu det høje B,

Richardt 's Vers tør endnu la'e sig see!
Plum og *Studsgaard* operere rask!
og idag er saamænd Ingen dvask!
- Naaer vi næppe nogen Million,
naaede vi dog en Exposition -
riv den kun imorgen ned igjen,
dertil egne sig jo Tømmermænd!

I Norrköping. Paa Studenter-Toget 1875.

Tak, I Venner, for Jer Fest
her ved *Bråviks* grønnende Strande!
Norsk og Dansk hos Svensk er Gjæst,
Folk fra trende Lande.
Folk - ja men *det* er just *Norrköpings* Hæder:
»Klæ'er skaber Folk«, og see Du skaber Klæder!
Klæder! og Glæder! og broderligt Ly!
Hil Dig, skaberiske By!

149

Tak, at i din gjæstfri Muld
Du gav Plads os grønnende Stilke!
Spind din Bomuld, spind din Uld -
spind for Alting Silke!
Stundum Du brændte, men snarlig af Asken
steg Du saa hastig som Syren af Flasken -
tog Dig til Valgsprog imens Du blev fjong:
»Revenons à nos moutons!«

Spind kun Bomuld, spind kun Uld,
lad kun Dampen finde Kanaler -
ej Du vrager Aandens Guld:
»Läroverket« taler!
Lad kun Maskinerne pruste og summe,
Damphesten stønne, og Vandhjulet skumme -
Alt hvad der virkes og vindes ved Damp
vidner selv om Aandens Kamp.

Vox i Velstand, vox i Aar,
vox i Virksomhed som i Lykke!
Steen og Tømmer om Dig staar -
Du kan sagtens bygge!
Trygt under *Kolmordens* Aaser Du troner;
vil man Dig noget, har *Finspong* Kanoner!
Brug dem dog kun til Saluter ikveld!
Varmt Goddag! og varmt Farvel!

150

En Pose Rim ved Studenter-Sangforeningens Jubilæum.

Venner, vi var lykkelige,
vi fik Lov at sjunge -
Prøverne var hyggelige,
(var der blot Tenor!)
Under Hartmann - C. J. Hansen
Røsten vi lod runge,
smukt for Takten skærped Sansen,
(altid ej saa stor!)
Vore Noder vi studeerte,
sang og repeteerte,
Vand og Toddy vi spendeerte,
hjælp paa Stemmens Brist;
kvad i C-dur, kvad i B-dur,
stundum lidt i P-dur -
gav saa Hansen os en Leetur,
gik det godt tilsidst!

Og *Concerten* - hvilket Skue!
Slips og Handsker hvide
glansfuldt i Stearinens Lue,
(som kun drypper lidt!)
Vi var højst interessante,
vore Smil saa blide
fik fra hende (og fra Tante)
yndig Gjensit!
Snart vi stormed, snart vi kurred,
snart som Bien surred;
snart med Svenskerne vi snurred,
151 og gik bravt tilbunds -
saae til Stokken, passed Pausen,
tog imod Applausen -
nød til Slutning Aftensmausen
ved en Bolle Puns!

Og de glade *Sangertoge* -
hvo kan dem vel glemme!
Da til *Norrig* op vi droge,
ak saa ungdomsfro!
Christiania og Drammen,
hvor vi var som hjemme -
husk de Blus paa Fjeldekammen,
glem ej Tanbergmo!
Kattegat var via mala -
det var ej *Upsala!*
stigende var Festens Skala:
Lund - til Odinslund!
Lys var Dagen, lys var Natten,
tung blev ikke Hatten,
skjøndt for Punsch och Sodavatten
ej der kjendtes Bund!

Husk saa, hvor vi allevegne
ude var at føjte,
hented os fra *Danmarks Egne*
hjem en Billedskat:
mindes Sorø-Skovens Dramer
til van Deurs's Fløjte!

Skovbal saa med Næstved Damer
en Skjærsommernat!
152 Silkeborg, hvis Torv og Gade
saae os hoppe Skade,
alt mens Ottesen den glade
kjækt med Tasken trak!
Rønne - ja, og Ystad-Talen!
Frederiksværk-Moralen!
Nyborg med Concert-Skandalen,
da Tribunen knak!

Sprækker ej af alle Porer
Sangforenings-Minder!
mon ej Basser med Tenorer
tro i Spandet gik?
Blev ej mangt et Venskab sluttet,
som endnu os binder?
Har vi ej med Brorskab ruttet,
fri for Politik?
Leve da vor Sangforening -
deri er der Mening!
aldrig den i tør Forstening
maa istykker gaa!
Den var os en Frydens-Bolig,
bedre end Tivôli -
gid med Kor, Kvartet og Soli
længe den bestaa!

Ved Studenterforeningens Bal 21. April 1888.

Hvad er dog din Mening, vor gamle Forening,
iaften for *Damer* Du aabned din Bo!
De ny' Elementer af Kvinde-Studenters
vil grundig forstyrre din Fred og din Ro!

Med rødmende Kinder de Filolog'inder
vil sætte til Vægs hver en Stofilolog;
han finder sin Bane, han sænker sin Fane
for Øjnenes talende Volapük-Sprog!

Og som Mediciner med rolige Miner
paa Pulsen hun føler den bævende Svend;
»Det er paa min Ære en Hjertefejl, Kjære!«
Et blidt lille Haandtryk - han aander igjen!

Og Theologien - hun kigger blot i'en,
fra Vuggen hun kan jo den halve Ethik!
Og Mangt vil hun klare ved *Ja* blot at svare,
- *den* Kirke-Historie hun kan paa en Prik!

Og hvilke Jurister! Blev Modparten bister,
en klingende Latter - han taber sit Slag!
Ja, tør hun for Retten ej afgjøre Trætten,
et Indlæg af Smil - og hun vinder sin Sag!

Og Matematikken - put den kun i Fikken,
giv Afkald paa *Ramus*, slaa Streg over *Steen!*
At *To* just er *Tvende* hun slaar overende -
Nej elskende *To*, de er Et, de er *Een!*

154

- Forening, Forening, hvad var dog din Mening,
Du lukked jo op for den vingede Gud!
Dog skeet er forsilde - han er her den Lille -
spil op Musikanter, saa danser vi ud!

Prolog til nordisk Musikfest 4. Juni 1888.

Velkommen Venner, I fra Sverigs Dale,
fra Norges Fjelde, fra de danske Sletter -
hilsed' med Tonerne fra »Elverhøj«!
De Toner har en egen sælsom Saga -
og vil I lytte, skal jeg den fortælle!

Der var i gamle Dage en Mø saa favr og skjær,
hende maatte Alle laane Øre;
Hvad hed hun? *Folkevisen!* hun sang for Fjern og Nær
om det Bedste, som Hjertet kan røre!
Paa Borgen var hun født, men i Klostret voxet til,
der leged hun, mens Nonnerne de sømme;
ved Kveld hun lytted til Havmandens Spil,
der lærte hun sit Strengespils Drømme!
Om Ungersvendens Elskov hun lagde Kvad paa Kvad,
naar Kæmperne holdt Dyst, bandt hun Kransen!
155 Skjemte, det kunde hun ved Gammenbordet glad,
men fromt hun bøjed Knæ for Monstransen.
Hun sang om Svend Vonved, om Svend i Rosengaard!
om Olaf! om Dovrekæmper bolde!
Hun sang om Dronning Dagmar, som rejser sig af Baar!
om Havfru, om Lindorm og Trolde!
Hun kvad om Marsk Stig og om hans Døttre smaa,
om Jungfrun, som skulle sig till Øttesången gå -
lærte sig af Lundens Nattergale
og de andre Fugle smaa, som tale!
Og Fuglevinger havde hun, den højbaarne Mø,
dem svang hun over Bjerg, over Dale -
og derfor har hun Hjemstavn paa hele Nordens Ø,
hun med alle Fugle smaa, som tale!

Men nye Slægter fødes, Sværdenes Klang
døves af Kartovernes Brummen;
Skjønjomfru gaar ikke til Ottesang,
og det tørrer i Vievands-Kummen.
Ej længer ved Hove er *Folkevisen* Gjæst,
hun maa fly til Hytten ved Stranden;
Vadmæl maa hun slide, tjene som bedst -
syng op ved Borgerstu-Kanden.
- Aarhundreder rinde - hun er nær ved at dø,
sin Strengelæg hun taber af Haanden -

da finder nogle Lærde den fattige Mø,
skuer hendes Skjønhed i Aanden!
156 Tvætte hendes Lok, kysse Liv i hendes Blik,
den Daad turde *Skjaldekongen* vove -
men *Heiberg* var det, som Tanken fik
at lade hende sjunge ved Hove!
- Og Tæppet gik op ved en Kongefest,
og *Elverhøjs-Sangene* toned -
de Klange laa Hjertet allernæst,
den gamle Harpe blev kronet.

Ja *Folgevisen* - hun er en *Agnete*,
der fjæled sig i Bondens ringe Hytte,
men løftes op til Brudebord i Hallen,
og hylde som den ægte Ridderdatter,
hvern Kongen selv har staaet Fadder til!
Guddatter, som hun er af *Nordens Aand*,
hun kjendtes paa hans kongelige Gave!
hun ejed Ringen, Sangens ægte Guld!
Man vidste ikke rigtig, *hvad* det var
der virked som et gammelt Barndomsminde,
som Græssets, som Konvallens Morgenduft -
men der var Noget, som blev varmt herinde!
- Hin Kveld stod *Folgevisen* Brud med *Kunsten*,
i *Kuhlaus* fine, lette Brudeslør,
og vor Romance, vore bedste Toner,
de bærer alle hendes Modermærke!
Hun har sin Slægt trindtom i høje Norden,
de mylred' frem paa Fjeldet og i Dalen -
Vallpigens Sang, Hardangerguttens Fele
har taget hendes Strenge-Spil i Arv -
men i Alverdens ægte Tonekunst,
157 *hvor* store, rige Former end den rummer,
vil altid - under Rhythmers Bølgegang
og Harmoniers Brus og Farvers Glimren -
fornemmes fra det Dybe som en Rislen
af *Folgevisens* favre Tonefald:
det sjælfuldt Enkle, som kan Hjertet røre!
- Smyk Dig med *den*, Du Nordens Tonekunst,
alt mens Du gaar i Lære hos de Store:
den søde Hjemmeklang i Moll og Dur
fra Bøgeris, fra Elveløb og Sætre -
vrag ikke *den* for hundred Orchideer,
thi den er Toneskovens vilde Rose!

- Med dette Ønske byder jeg Velkommen -
Retten er sat, Dem selv tilhører Dommen!

»Røde Kors«.

I.

Grumme *Krig!* Dit Lyn, din Torden
skaar en Ungskov ned -

tom er dog den Drøm paa Jorden
om en evig Fred.
Folke-Had sin Sejd vil galdre,
Kjedlen sprude Damp -
indtil nye Verdensaldre
fødes gennem Kamp.

158

Krig - den onde Kvind, som lønner
Mod med Død og Graad -
blev dog Moder til de Sønner:
Manddomskraft og Daad!
avled dog et Kuld af Helte,
som ej glemmes vil -
og fik Hjerter til at smelte
som i Offer-Ild.

Og i blodbestænkte Lejre
er en fredlyst Plet -
dér skal Broderskabet sejre
mellem Adams Ætt!
Hvor en saaret Rytter stønnet
hos sit døde Hors,
ved Sedan, paa Balkan skjønnet
han paa »Røde Kors«.

Lægedom for Ven og Fjende -
det er Korsets Skrift!
Hjælp til Bruddet at forbinde,
Hjælp mod Blodets Gift.
Danmark, Du som selv laa saaret
efter Kampens Brag,
ogsaa Du har fremad baaret
Røde Korsets Sag!

Længst om Land ad stille Veje
»Søstre« kom og gik;
kyndig Hjælp og kærlig Pleje
Tak og Tillid fik.
159 Dvæl i vore Bøgesale
dyrekjøbte Fred!
Men, skal Kampens Hane gale -
»Korset« følger med!

II.

Rul frem din Baare, *Røde Kors*,
mod mangt et brustent Fadervors
forpinte Klagelyd!
Blandt Kuglers Hvin, Granaters Brag
lad kjendes Duens Vingeslag
i baade Nord og Syd!
Rul Haab og Lise trøstig hen,
mod Fjende snart og snart mod Ven -
men kommer Fredens Stund igjen,
tag den som bedste Fryd!

Dit Vaabenmærke fik Du fra
vor Frelzers Kors paa Golgatha,
fra Ham, Alverdens Fred!

fra Ham, der gav det store Bud,
det Spejl af en barmhjertig Gud:
Dræb Had med Kjærlighed!
Han hjælpe os paa blodig Jord
at gaa i *Samaritens* Spor,
og elske meer end blot med Ord -
med Lægedom og Fred!

160

Brahetrolleborg Folkehøjskole. 4. November 1889.

Det graaner, det skumrer om baade Land og Strand,
November-Taagen dækker for Synskredsens Rand,
hvor trænge vi til Solskin, vi Store med de Smaa,
til Lys fra det Høje i Taagerne graa!

Hvad har vi tilbage fra Danmarks Sommertid?
Kun blegnende Minder, kun bitter Kiv og Strid!
Et Løvfald af Forhaabning i gul og falmet Dragt -
og saa efter Morskab en endeløs Jagt!

Vi jage, vi Danske, saa hidsigt vi formaa,
for Øjelyst at ramme, for Ørelyst at naae -
en Jagen og en Legen, der ender tidt med Graad,
med søvnbunden Villie, med Vanmagt til Daad.

Det gaar som paa Lyø, da Volmer var paa Jagt,
han jaged' og han jubled', til Søvn ham tog med Magt -
og dybt i Søvnens Arme, han faldt i Fjendevold,
og Sejr og Kongeglæde veg bort fra hans Skjold.

Om Fædrenes Grave vi bænkes fjernt og nær,
beruser os i Gravøl, som *det* var Heltefærd;
det Liv, der skulde leves, det drømme vi bort -
til Livets bittre Fjende ombaster os haardt.

161

- Saa flokkes I Unge! hvor Næring bydes til,
hvor ikke Løgn og Avind endnu har vundet Spil!
Og lær med Kløgt at pløje den fædrene Jord,
og Danmark at elske med meer end med Ord!

Men lær og at vandre den korte Livets Dag,
med Foden fast paa Jorden, men under Himlens Tag!
saa Lyset fra det Høje maa varme Bondens Bryst,
og alle gode Spirer fuldmognes til Høst!

Hjemløse Børn.

Mindes Du, hvor Moders Mund
har Dig kysset stærk og sund,
hvor hun hygged om sin Dreng,
stemte mildt hver Hjertestreng -
Ak, men der er mange, mange,
som i Barnehavens Gange
kun fik Tidsel-Stik,
kun har lært at være bange
for en Drankers Blik.

Mindes Du, da syg Du laa,
Moders Haand Du kunde naae!
Lægedom blev Barnet rakt,
Kjærlighed holdt Nattevagt -
162 Ak, men der er mange, mange,
som i Kamre, kolde, trange
selv sig skjøtte maae,
og i Nætterne de lange
vælder sig paa Straa!

Mindes Du, da første Gang
Moder tog Dig paa sit Fang,
lærte Dig det »Fader vor«,
Du vil evig takke for -
Ak, men der er mange, mange,
som kun hørte stygge Sange,
Eder, Løgn og Skraal,
Børn, hvem Bøn og Salmeklange
er som fremmed Maal!

Kan Du maale op i Sum
Barnehjemmets Hjerterum?
høres ej som Klokkelyd
seent i Høst af Hjemmets Fryd!
Ak, men der er Smaafolk mange,
som af Danmarks rige Vange
kun fik Mosegrund -
bar den Ax, saa var de svange,
Kjernen aldrig sund.

Du som selv har havt et Hjem,
led de arme Smaafolk frem!
Vid dit Hjerte, gjør det stort,
til for dem Du lidt har gjort!
163 Riv dem ud af Gydens Hære,
fød dem, varm dem, lad dem lære,
hvad et Hjem dog er -
hjælp dem til en Gang at være
gode Mennesker!

Sang for Danske i Amerika.

Kom I, som maatte gyng
paa dybe Verdensvand,
og lad en Sang os synge
om Danmarks gamle Land!
det lille og det milde,

med Øers grønne Krans,
med Skovene de stille,
med Mindets Risle-Kilde
i fager Regnbu'glans!

Thi fæsted *her* vi Anker
og knytted nye Baand,
og tænkte Fremtids-Tanker,
og rørte Fod og Haand -
hvor langt endog vi flytter
paa denne Verdens Bred,
ej Moderland vi bytter,
og vore Høj sals-Støtter
dem vil vi have med!

164

Først rejse vi paa Tilje,
ihvor vi end skal bo,
Højsædet for vor Vilje:
vor Barndoms gamle Tro!
Den bringe Hjertet Hvile,
Bud om Guds Kjærlighed,
saa Kjække fremad ile,
saa Grædende kan smile,
og Bange finde Fred!

Men Væggen vil vi klæde
med Modersmaalets Dug,
saa Kuldepust og Væde
ej lammer Sind og Hug!
med dejligst Væng' og Vange
den Dug er vævet ind,
med Billeder saa mange
som Nordens Sagn og Sange,
i ædle Tankespind.

Kast Ved til Arne-Flammen,
Du danske Folke-Aand,
at vi maa knyttes sammen
i Broderligheds Baand!
saa Luften sommermildnes
af jævnt og frejdigt Ord,
saa Tvivl og Mismod stilnes,
og Virkelysten ildnes
af friske Pust fra Nord!

165

Ja, mens vi trøstig dyrke
vor ny Columbus-Strand,
skal det vort Hjerte styrke
at see mod Fædres Land!
hvor Kirkeklokken ringer
til hjemlig Søndagsfred,
hvor Modersmaalet klinger,
hvor Mindets Kilde springer
- dér har vi *Danmark* med!

Ved Indvielsen af den polytekniske Læreanstalt's nye

Bygning.

1. September 1890.

(Musiken af Johan Bartholdy.)

Første Afdeling.

Indgangs-Kor.

Vær hilset Du vort nye Hjem,
som luer i September-Solen!
Nu rejses atter Lærestolen
og samler atter alle dem,
som mod Naturens Dyb og Tinder
vil trænge frem med Faklen tændt,
og gjøre Lov og Element
til Samfundslivets Tjenerinder!

166

Din Nabo blev den Havegrund,
hvor man fra alle Verdens Kanter
indsanker Spirer, Løg og Planter,
og fostrer dem i hjemlig Bund -
saa vox omkap med Planteskolen,
vor unge Vidskabs unge Hjem,
og kald en fyldig Flora frem
som Ovnens hist i Pagt med Solen!

Flytte-Scene.

Røster fra den gamle Anstalt.

Vee os, man jager os bort,
alle os Anstaltens Smaa!
Vee, man behandler os haardt -
hvor skal et Fristed vi naae?

Vi, som gav Laboratoriet Duft,
vi, som var Sjælen i alskens Kemi,
vi som ej taaler almindelig Luft,
slænges paa alfare Sti!
Os, som de tegned fra Gry og til Kveld,
Møller og Broer og Pumper med meer -

vi, som saa trolig har tjent til Model,
hvad mon med os der nu skeer?
Mig, den berømte elektriske Gnist,
mig som fandt Vej over Hav, over Aas,
mig, hvis Forretninger aldrig har Rist,
slukke de vil som en Praas!
167 Vee os, man jager os bort,
alle os Anstaltens Smaa!
Vee, man behandler os haardt -
hvor skal et Fristed vi naae?

Anstaltens Nisse.

Hold inde Børn med Eders dumme Klage -
hvor I skal hen, det skal I faae at vide:
Fra denne Plads vi alle monne drage
til et Palads ved Sølvortorvets Side!
Vi flytte kun - forstaar I ikke Nyttens?
Hold Jer parat, thi *jeg* er alt i Bøtten!

Hist, hvor Glaciet med dets grønne Liv,
lod Trommen gaa, og lod Sappøren tralle,
hvor Stadsgravs-Fiskeren fra høje Siv
med Jubel hented sig en eenlig Skalle;
hvor Østre-Anlæg lover Fred og Ro,
kun brudt af Spurvepip og klingre Toner
- dér knejser nu bag sine Fløje to
vor stolte Gaard med Gjenbotag af Kroner!
Lad saa den gamle Bygning bære Mos -
vi selv er dog dens bedste Flyttegods!

Og seer I ej, hvor *Aander* os ombølge:
skarpsindigt Snille, Forsker-Sind og Kløgt,
ihærdig Prøven af alt Uforsøgt -
med Lærdom, Flid og Broderskab i Følge!
De vise Vejen! svæve foran os,
lig Guido's Genier paa hans »Aurora« -
168 saa følger *jeg* tilvogns lig Helios,
og svinger Huen over alt vort Tros -
afsted! der er periculum in mora!

Lodder og Bismar, og Linser og Prismer,
Kugle og Kegel, Penduler og Spejle -
Kolber, Retorter, i hele Cohorter -
Chlorsyre, Borsyre! Jod og Brom!
Jern og Chrom!
skynd jer paa Vognene, Timen er kommen -
Logarithme-Tabellen har *jeg* i Lommen!
- Her er endnu en Bøtte tom -
»Cartesius' Djævle«, vil I med, saa kom!
men raab, saa det runger over alle Bøtter!
Hurra, Polytechnicum flytter!

Kor.

Saa Farvel, I gamle Sale,
I som og engang var ny!
I som hørte Ørsted tale,
og fra ham fik Liv og Ry!
Thi saa dybt hans Gransker-Øje
sænktes i Naturens Skjød,
atter let og uden Møje
Tanke-Vældet mod det Høje
som med Springkraft Vej sig brød.

Tak for rige Lærer-Kræfter,
Tak for Hver, som Værket drev -
Ham som fulgte Ørsted efter,
og vor Jordbunds Saga skrev!
169 Godt, at Arbejdstimens Klokke
kimed sammen Fleer og Fleer -
Vidskabs Elv bar Lærling-Flokke,
skjønndt saa tæt som Tømmerstokke
pressed' sammen meer og meer!

Recitation.

Tænk nu tilbage
paa Kjøbenhavn fra Anno Ni og Tyve,
da denne Skole var et nyfødt Land -
hin By med Porte, Cisebod og Tran,
med Tællepraas i Borgermandens Stage,
med »Caledonia« som Ene-Drage !
med Drikkevand fra Gadepostens Straaler
- med Kapervogn til Hastighedens Maaler!
en By med Steenbro, saare national,
saavidt den »bugted sig i Bakke, Dal« !
- hvor Kunst paa Friland var en eenlig Spurv,
hvis gyldne Frugter næsten
(naturligvis næst »Hesten«)
var Æblerne paa Gammeltorv!

Ja tænk tilbage,
og sammenlign hin Tid med vore Dage!
Jeg siger ej, at *Alt* er bedre fat,
men der er Meget, som er bedre
end hvad vi tog i Arv fra vore Fædre:
Tran blev til Gas og til elektrisk Blus,
Vandet blev Tindestiger - op til Kvisten!
og Koge-Gassen kom paa Køkkenlisten !
170 Drivremme kom i Gang, saa Mangt og Meget,
der søgtes udefra, nu er vort Eget -
selv Pantsersærken om en Sejlers Side!
Ja Kul og Damp tog fat, saa *Alt* fik Fart!
og, blev ej Luften som den rene Lilie,
hvor Tog ad Skinnevejen glide -
hver Jernvej meer, den sanker aabenbart
os Alle nærmere i een Familie,
og en Familie, der kan snakke sammen
heel frydeligt
pr. Telegraf, ja selv pr. Telefon -
at sige naar man taler tydeligt!
Og tænk paa vore Belter, vore Sunde:
Smakken blev Damper, Damperen blev Færge!
Bropillen muredes i Fjordens Dyb,

og Broen selv gav Gjenlyd
ej blot af Vognens Hjul og Hestetramp -
af Togets Susen midt i Bølgens Brusen!
mens trindt i Landet hele Bjerge
af Rug og Hvede tærskes, males, tørres
ved Damp!

Til denne vældige Forandring
gav Polytechnicum sit Contingent,
og - blandt os Danske - rigeligt som *Ingen* -
thi det er Tingen,
at *hvor* paa Land og Vand der skulde bygges,
udtørres, skaffes Vand, og lægges Skinner,
beregnes, lægges Plan, og Planen lykkes -
dér var det Mænd
fra vore Digler, vore Tegnebrædter,
som gik igjen. -
171 Thi endeløst mangfoldig som Naturen
er og *vor Videnskab* - er *selv* en Bygning,
der altid sætter nye Stokværk paa;
hvor der maa bygges til, hvis Tag maa løftes,
fordi dens Rum blev altfor, altfor smaa
til Mekanik, Fysik, Kemi -
til hvad der hører under *corps de genie*,
(Geognosi og Mineralogi -)
og alle disse andre »i'er«,
hvorom af visse Grunde helst jeg tier!
Kun Husets *Grundvold*, som det Hele bærer,
er gammel, matematisk og solid:
To Gange To er Fire - kort Euklid!

Og det er egent for vort Studium,
at - mens det deler sig i *mange Rum*,
og bliver dermed ved foruden Ende,
vil dog dets *Porte* altid være *tvende* :
den ene vender ind mod Tankens Stilhed,
mod flittig Forsker-Værk, mod Diglens Lue -
den anden mod Maskiner, Damp, og Gas!
det har sin Indgang mod en *Arbejdsstue* -
sin Udgang mod den travle *Arbejdsplads*!

Slutnings-Kor.

Lad Slægten skride frem til Kamp,
mod større Maal, ad andre Baner -
thi Viljer løftes ej med Kraner,
og Hjerter renses ej ved Damp -
dog, hvor Naturens Kræfter tæmmes,
172 og Samliv lettes, Viden fremmes
som i vort Hjemland aldrig før,
vil og for Trællesind der dæmmes,
og Sump af Fordom lægges tør!

Thi hilse vi med Haab og Mod
vort Lærehjem, det nye, skønne -
gid Flid og Forsken maa sig lønne
med rige Fund i Overflod!
Mens *vort* Aarhundred aftenrødes,
og frem i *det* som først skal fødes,
gid gavnrigt Værk maa her faae Flugt,

saa *Danmarks Drot og Folk* maa mødes
i Tak for denne Skoles Frugt!

Anden Afdeling.

See, hvor Jorden krænge maa sit Indre,
taale Geologens Spadestik!
Fjerne Stjerner, som i Natten tindre,
spejdes ud af mangt et væbnet Blik!
Dampens Trækdyr gjør af Mile lange
faa Minutter i sit stærke Trav!
Taletouget, Søens Kæmpeslange,
vinder sig i dybe Verdenshav!
Dristig Forsker-Aand og Tanke-Snille
tager i Forhør hvert Fortids-Spor!
Jorden bliver meer og mere lille -
Skaber-Aanden meer og mere stor!

173

Thi Alt, hvad Gransker-Øjet saae
paa Jord, i Hav, og Himmel,
var til, fra Jorden nyfødt laa
i Kloders rige Vrimmel!
var til fra første Morgenrød,
som Fosterliv i Moderskjød,
i talløs Stim og Stimmel.

Den Lov, som *Newtons* Storsyn vandt,
har virket alle Dage;
den Lysets Hast, som *Rømer* fandt,
har graa og gammel Sage;
og Tordenkilen, *Ørsted* greb
og til en Folke-Budstik sleb,
slog Gnister langt tilbage.

Ja, Jordens underfulde Text
vor Tanke rastløs følger;
den tyder Plantecellens Væxt,
den maaler Tonens Bølger -
men Livets egen dybe Grund,
dets første Gnist, *dets* Morgenstund,
bag tætte Slør sig dølger.

Thi være Tak og Hæder *dem*,
som reded skjulte Traade,
hver Forsker i vort Fødehjem,
som løste Lovens Gaade -
men Knæfald *Ham*, som Loven gav,
som risted hver en Runestav,
hans Børn fik Magt at raade!

174

Lysets Fader, Aanders Aand
sidder end ved Livets Kilde,
virker aarle, virker silde
med almægtig Kunstner-Haand:
Naar hans Højre Buen fører,
Verdner sig som Sandkorn rører
i en evig Klangfigur -

og hans Øre Lovsang hører
fra en *ny* Natur!

Johan Nicolai Madvig. (Til Afsløringen af hans Buste.)

Fra Østerhavs-Øen med Klipperne graa
han arved vist meer end sit Mæle -
en Bjergmandens Drift til i Dybet at gaa,
og granske hvad dér sig mon fjæle!
en Lyst til at stige hos Sømærket op,
og veje hver Sejler paa Bølgens Top!

Thi Malm har han hakket i Hellas og Rom
og udskilt og smeltet den nøje!
Og Spejden og Selvsyn har grundet hans Dom
om Alt hvad der kom ham for Øje!
Og tidt har en Lysning fra Tankernes Lyn
gjort Kikkert og Loup' af hans svage Syn.

175

Kunsthærdig som Bien og travl som en Bi
han fremstilled Sprogenes Celler,
hvis Honning er Oldtidens Kunst-Poesi,
hvis Voxtavler Frasagn os melder!
Men aldrig han glemte for Cellernes Lag
den Rigdom, der gjemtes bag Kubens Tag.

Og var han Latiner - en *Romer* han blev
i Retsind! i Uegennytte!
Dog dybest en *Dansk*, som paa Jevnhed har Brev,
og aldrig sin Hytte vil bytte!
hvis Hjerteslag følte i Skrift som i Daad,
og kjendtes i Kongens og Folkets Raad.

- Saa tag da din Plads her hos Højskolens Mur,
Du selv har jo højnet dens Sale!
Din stilleste Granskning i Tænkerens Bur
gav Lyd over Bjerge og Dale -
og fribaaren Forskning »i Sandhed og Aand«
den har i dit Billed sit Klædemon!

Ditlev Gothard Monrad. Ved hans Jordefærd, 4. April 1887.

Gik fra Skumring ind til Nat
han, som har os nu forladt?
Nej fra Jordens Aftenskjær
176 ind til Morgen lys og nær -
til det Gry hvorpaa han tro'de,
hvor hans bedste Længsler bo'de!

Hvilket Liv i Bølgegang,
fra hans første Frihedssang!
Snart i Magtens gyldne Sal,
snart i Afmagts Skyggedal!
Snart tilhavs mod Hyttetaget, -
altid dog med Kors i Flaget!

Faa har havt saa stort et Pund,
Faa saa dyb en Sjælegrund!
Faa har havt saa stærk en Strid,
i sig selv - og med sin Tid!
Fred dog søgte han med Smerte:
Fred for Land, og Fred for Hjerte.

»Christus, Ære være Dig,
Takkesang evindelig!«
Du gav Stilhed i hans Bryst,
Du har altid Lys og Trøst!
Tak for Aandens rige Gave,
Du i ham lod Kirken have!

Carl Christian Hall. Ved Afsløringen af hans Statue i Søndermarken. (15. September 1890.)

Der staar han i sin Dagligdragt
som vi ham altid kjendte,
177 med busket Bryn, med Mankens Pragt -
som standset for at vente!
Her har han ventet paa sin Hund -
her har han ventet Lykkens Stund
for Danmark, som han elsked.

Paa høje Sokkel høj han staar,
og højt han stod i Livet,
gik ud og ind i Kongers Gaard,
fik Magt og Ære givet!
Men lige jevn han gik omkring,
og lærte aldrig høje Sving,
saae aldrig ned paa Nogen.

I Malmen staa hans Aasyns Drag
med Tankens Hvælv det høje,
med al hans danske »Far i Mag«,
og med hans milde Øje!
Og i ham selv var Malmen god,
en Strøm af Varme, Haab og Mod,
der steg i Livets Digel.

O Søndermark, som Høst og Vaar
gav Svalhed ham og Skygge,
som saae hans Fjed de mange Aar
i Veemod som i Lykke -
som saae ham vandre rank og ung,
som saae ham vandre træt og tung,
staa Vagt nu om hans Billed!

178

Og naar ved Høst dit gule Løv
Du drysset ham i Haaret,
og hvisker os, at Alt er Støv
hvad ej er himmelbaaret -
fortæl hvert Foraar os igjen
om en af Slægtens bedste Mænd,
og krans paany hans Minde!

Ved Kunstakademiets Stiftelsesfest. 31. Marts 1888.

I.

Alt som ejer Livets Lue,
Rosens Blus og Havets Blaa,
Skovens Hvælv og Brynets Bue,
Læbens fine Folder smaa,
Elskovsblikkets tause Sprog, -
Alt er Kunstens Lære-Bog.

Ja, lad Livet og Naturen
drage, fængsle Eders Blik -
Læretid bag Skole-Muren
gav dog Haand og Øje Skik!
Har vi ej havt Nordlys her,
Lære-Mestre, Takken værd?

Her, hvor *Harsdorffs* klare Øje
gav vor Kunst dens Propylæ,
179 her, hvor *Bertel* uden Møje
rysted Krans af Dafnes Træ -
her har *Eckersberg* med Lyst
Sæden lagt til Fremtids Høst.

Her, ved Reden, skal Du øves,
Kunstens unge Trækfuglflok!
her skal Vingefanget prøves,
her er Vink og Varsko nok!
Flyv saa ud fra Skolens Favn,
og gjør Ære Danmarks Navn!

II.

Ja kæmper trøstigt, selv mod Vind og Vove,
med Pen og Farver, Mejsel eller Stift,
og kæmper efter Kunstens egne Love,
og lær at tyde deres Runeskrift!
Men hvilke Maal og Midler end I hylde,
glem ej, at *Kjærlighedens* store Bud
er og i Kunsten alle Loves Fylde:
hvad *den* har skabt, den Blomst gaar aldrig ud.

»Ancker's Legat.«

Om Mandens Liv kun lidt jeg har at sige,
veed knap hans Fornavn, ej hans Fødsels-Aar -
hvormed han handled, heller ej saa lige,
180 men Kjøbmand var han, sagtens af de rige,
- hans Gaard ved Stranden kaldtes »Anckers Gaard« ;
dér, fra dens Søjler, kunde han hver Morgen
just hilse Søjlerne paa Kongeborgen.

Dog længer gik hans Syn, mod større Haller,
mod Kunstens søjlebaarne Tempelgaard!
Selv rørt af Gnisten i sin unge Alder,
han saae, hvor trælsomt det Talentet falder
at løfte Vingen under knappe Kaar;
og med det Blik der fulgte - ak, hvor sjelden! -
det rette Hjertelag for Kunstner-Fællen.

Han vidste, hvad en Kunstner-Sjæl maa døje,
der kun kan aande Døgnets Taagedunst;
han vidste, hvor det Sindet kan fornøje,
og aabne Sansen, salve Aandens Øje
at komme ud og see Natur og Kunst -
saa satte Ancker i sit Testamente
til Rejse-Hjælp en skjønne Sum paa Rente.

Og længst der aarlig gjennem Fagmænds Sigter
er regnet Manna ned i Anckers Navn
til Maler, Mejsler, Musiker - og Digter,
saa, bare nu Talentet ikke svigter,
vi ret er ovenpaa i Kjøbenhavn!
Har Svea »aderton« i Sangens Tempel,
hos os fik hele treti Ancker-Stempel.

Saa har da Danmark tredive Poeter,
det bliver saadan een en halv pr. Amt;
og da vel Nogle nok er smaa Profeter,
der halvt kun række, maalt med Aandens Meter,
saa har jo Tallet ganske heldigt ramt!
Vi har dem varme, kolde, bløde, djærve,
hver Egn har sin, og dertil en Reserve.

Dog Spøg tilside - kommer Allesammen,
og tak vor ædle Ancker i hans Grav!
Ham var det, som os laante Flyvehammen,
der har os baaret over Alpekammen! -
ham var det, som os Gyldennøglen gav,
der aabner, om ej paveligt en Himmel,
saa dog et Stykke Jord med Livets Vrimmel.

Dig, Ancker! vil jeg varmt og ærligt takke
- skjøndt paa min Gjæld en Afbetaling seen!
Du rusted ud min Ungdoms Rejsesmakke,
saa sørgløst jeg i Syden kunde flakke
til Rom, ja til Palermo og Athen!
Blot Rækken sig nu forfra gjentog atter -
da blev jeg flux en rejsende Forfatter!

Ringedals-Fossen. En Dag i Hardanger.

Fra en primitiv Moles tangede Pæleværk
løfter sig fra Sørfjordens Bred, Baadskuret forbi,
182 den bugtede Sti.
Først Smaabirk og Fyrr; men snart skal vi soles -
op over Bløkke som mosgroede Puder,
frem over Klippeflader, skaldede, brede,
der luder
over Skjæggedals-Elven dernede;
en frønnet Tømmerstok lagt paalangs
hjælper paa Fodfæstet - let kan Du glide,
tilfods maa man være, her er ej til at ride.
Med det duftende Hangs
svalende Skyggetag er det til Ende;
det er haglende hedt, men Luften er frisk,
Tyttebær-Blomsten staar Visk ved Visk,
og Blaabærret læsker altid en Kjende.

Snart har vi Klippen tæt paa Siden,
- Stien er kun til Gaasegang -
snart om et Fremspring rundt den snegler,
her den styrter, og hist den stejler,
men nu er vi oppe ved den græsklædte Vang,
under Liden.
Lad os puste et Gran ved Høboden her,
her er Kildevæld og Krydder i Duften !
- men Ola! hvad er vel det for Stavær
paa Brinken dér,
med et Toug, spændt ud gennem Luften?
»Jo, ad *den* Vej skaffes med liden Besvær
Høet heroppe ned paa Næsset !
vi binder det i Bundter -« Og saa herunter?
»Ja, Linen maa kjønt lægge Rygstykker til,
183 saa gaar det pr. Telegraf om Du vil!
og dernede ta'r Baadene Læsset.«
- Naa saa *det* var den vældige Ørn, vi saae
fare ned som ramt af et Skud!
det var Hø, den var kun stoppet ud!

»Javel! - Men hvis Alt er i Orden,
maa vi see at naae frem til Skjæggedals-Gaarden!«
- Endnu kun en Bid, og af Lærken en Nippen,
saa gaar det videre, op og ned,
ad svingende Trappetrin, udenom Klippen -
nu kom Elven til Syne - ej saa synderlig vred -
og hist dens blinkende Fjeldvand!
Og *der* har vi Gaarden med en skikkelig Velstand
af Høtørrings-Staver, som Væver-Spænd
spredt over Tunet - og med Stabur og Fjøs,
med Far og Gamlefar, Gut og Tøs,
med »Ste'mor« paa Taget og Steenhell for Døren,
- og med Gloen og Fritten og Høren.

Men Ola skynder paa - lad os gjemme at »skaffe«,
saa vil »vor Mor« imens lave Kaffe!
(Ja vi fik den redelig, og viste den Ære,
uden den allersomringeste Anke -
men todfri burde den jo rigtignok være,
for af »Kaffe« var der netop en »Tanke«.)

Nu Venner, tilbaads! nu skal der sejles!
Op over det blinkende *Skjæggedals-Vand*,
hvor de sodbrune Bjælkehuse spejles,
gaar det med faste Aaretag
184 i den sommerlige Dag
mod *Næsset*, hvor Fjeldvandet ender,
- hvor det øvre »Vasdrag« med brusende Gjald
gyder sig ud i et dejligt Fald
(Hardanger har Fosser i Snese),
med krystalklare Kummer i Regnbueglans
og som Fortrav skummende Kredse -
lempet af Naturen med kunstnerisk Sans,
saa det minder om Trevi og Borghese.
Dog *det* er kun en Tilgift; kun nogle Minutter
tør vi dvæle paa det smilende Næs, i Ly
af Fyrrens svajende Paraply,
her hvor Fjeldet, den gamle Skaldepande,
dypper sin Fod med den høje Vrist
i Tvilling-Vandene - her og hist.
En Baad er gjort los ved *Ringedals- Vandet*,
og vi lægger igjen fra Landet -
Nækken er høflig, gjør slet ingen Blæst -
nu glider det først mod Dagens Fest,
over den milehvide Fjeldsø.

Hvilket Lyshav fjern og nær,
hvilken Tindren reen og skjær -
Millioner gyldne Pile,
ellers Alt i Hvile.

Som et gjennemsigtigt Glar
er ved Bredden Søen klar,
man paa Bunden øjner ene
som en Snee af Stene.

Sagte aander Bølgens Bryst -
dog hvor eensomt, strængt, og tyst!
Og hvor Fjeldets Gubbe bygger,
dybe, kolde Skygger!

Intet Levende at see -
bagud *Folgefønnens* Snee!
trindt hvor Søens Flade slipper,
bratte, nøgne Klipper.

Intet moslagt Bjælkehus,
ingen Fuglevingers Sus,
ingen Klang af Koens Bjelde -
kun en Mur af Fjelde.

Dog den ruger paa en Skat -
her hvor den sig aabner brat,
tusind Søljer under Randen
glittre mod hinanden!

Tysse-Elvens Fosse-Fald,
Dig vi længe mindes skal!
Hvor dog »*Staubbach*« pæglemaaler -
her er fulde Skaaler!

Hvilken Skjønhed, skjær og reen!
Dobbelt Lin om svarte Steen!
Brudesløret kaster Huldren
over Klippeskuldren!

186

Ak, men Baaden skyder Fart,
Huldren gjemmer sig for snart -
kun en dejlig snehvid Stribe
Øjet end kan gribe.

Har vi langt til Fossen? »Nej,
kun endnu et Stykke Vej -
snart fra Søens østre Ende
kan vi Duren kjende!«

Hør, nu tordner den Salut,
uden Ildsvælg, uden Krudt -
den var værd at længes efter,
den har Jætte-Kræfter!

Vældig og vild
for Øjet Stor-Fossen stiger,
stormer *løs*, saa Fjeldvæggen viger -
en funklende Portal til Troldgubbens Hal,
til Jotuners lønlige Riger -
steensat forneden mod Vasdragets Bred,
hvor den pidsker i Søen sine flommende Flokke,
som med sorte, tilhugne Blokke,
lig et Ørken-Tempels Basalt-Trin.

Er det Vand eller Ild,
der har avlet og avlet paany
denne bølgende Røg, denne dampende Sky,
denne farende, fusende,
boblende, brusende,
187 Alt sønderknusende *Ringedals-Foss*,
denne Syden i Jættegryden?
Og *hvordan* blev den til?

Histoppe, hvor hverken er Blad eller Træ,
i Ødemarken under den iskolde Bræ
gik Elven sin eensomme Vandring;
den mættes af de hundrede Tilløb -
ellers ingen Forandring.
Da sænker sig Grunden, gaar i Knæ
som et Lastdyr af Byrden overmandet -
i Elven kommer der en Skjælven,
Lyspile tegne sig i Vandet,
saa snehvide Slinger, saa mankede Drager,
saa fnysende Hære i Kamp!

og det brager, til Skummet bliver Damp!
Og nu ved Styrtingen, nu er Fossen
med sin hylende Hast,
med de kylende Kast,
en evig Rasen, en evig Trodsen
af Een mod Alle og Alle mod Een -
Scener af et Dommedags-Billed!
Afgrundens Aander, fredløst jagende,
grufuldt klagende:
Anger umulig! for seen!

Og dog er der midt i det Skumrende Reenhed,
og midt i den vildeste Ufred Eenhed -
en Gigantkamp, mejslet i blændende Steen!
188 Men, vender jeg mit Blik mod
den spejklare Sø,
Fossen forvandlet til Stilhed!
da tykkes den mig en higende Sjæl,
der har kæmpet sig ud af sin Vildhed,
rede til at spejle baade Himmel og Fjeld,
ja fange Skjær af Mildhed.

Forunderligt!
Her har den buldret i Tusinder Aar
mellem Klippernes Skaar,
sanket og splintret Bølgevrillen,
hvirvlet sit kogende Skum mod Himlen,
fraadet og raset med Trolddoms Magt -
suget ved Vinter Nordlysets Straaler,
og i Regnbue-Pragt
væltet i Søen de bugnende Skaaler -
Ingen har seet den ved Nat eller Dag,
Ingen har hørt de tordnende Brag -
kun dens Barn, den ilende Elv,
har dernede ved Fjorden, ved Fiskerens Boder,
raabt om sin vældige Moder -
saa stolt er Naturen,
den har nok i sig selv!

Men naar nutildags Lady og Lord
over Nordhav farer i Vikingskarer,
189 for med Jon eller Baard
at naae frem til *Ringedalsfossen*,
- ja, naar Gullivers Slægt
stime som Dværge om Skum-Kolossen
og nok saa kjækt la'r sig væde af Taagen,
for at skrive sit »Seet« i Bogen, -
maa Hr. Gulliver holde sig vaagen!
thi gled han paa den fugtige Blok,
og hvirvledes ned som en Tømmerstok,
da havde Jætten ham dødet.
- Og dog skulde selv en Ringedalsfoss,
laa den ej saa fjern deroppe i Ødet,
som en Samson tvinges at male paa Kværn,
eller sauge Fyrreskovs-Planken -
thi selv Naturens ubændigste Kraft
maa dog lystre Menneske-Tanken.

Ved Kong Christian den Niende's Regjerings- Jubilæum.

I.

Hvem var *han*, den »Prins af Danmark«,
- spurgtes der paa Torv og Gade -
han, der sattes til at raade
Danmarks svære Fremtidsgaade
i en kold Novembemat -
i en Stund, hvis klamme Aande
var som Forbud paa den Vaande,
hvori Danmark stedtes brat!

190

Dagen længtes, Vintren strængtes,
stræng blev Dannevirke-Natten,
tung og stræng blev Skansevagten,
tung vor Kamp mod Overmagten,
tung tilsidst vor arme Fred!
- Men i *Kongens* Abildgaarde
blomstred op i Tider haarde
ranke Skud og Rosen-Bed.

Og, saa ganske æventyrligt,
nu hans lyse Ungskov spænder
Løv og Blomst om halve Jorden,
ja fra Syden op til Norden,
og fra Vest til dybt i Øst!
Friske Piger, raske Dreng
boltre sig paa Esroms Enge,
lære sig den danske Røst.

Folkets Lykke, *den* er Kongens -
er og Kongens Lykke Folkets?
Ja - naar Landet er saa lille,
at det overvældes vilde
af det første Hurtigtog -
vaved over Verdensbanen
ej saa synlig Kongefanen,
som er *et* med Dannebrog !

II.

Hvem han var, den Prins af Danmark,
spurgtes der paa Torv og Gade -
191 nu, *Kong Christian*, længst vi skjønnet,
at Du tidt blev daarligt lønnet,
for din bramfri Kongefærd!
for dit Retsinds faste Bælte!
for dit Hjemlivs rene Telte!
for din Mildheds Sommerskjær!

Blev din Borg end tom og øde,
hjemløs kan Du aldrig vorde -
Hjemsted fik Du, Hjemsted er der
i de tusind danske Hjerter
for vor ejegode Drot!
Tak for Viljen til at bygge

Værn, som ikke Dybbøls Skygge
falder paa med blodig Spot!

- Mindes Du, da Slottet brændte,
da blev »Herkules og Hebe«
frelst fra Baalets gridske Ravne -
som din høje Konge-Navne
Du stod hos i Røg og Damp!
Alle vilde med at baxe,
og som Hjul om samme Axe
Alle vandt i samme Kamp.

»Herkules og Hebe«! Kraften,
som af Ungdomskilden læskes!
Gid Du, inden det er Aften,
maatte frelse Folke-Kraften
192 fra dens indre Baal og Brand,
og faae Lykke til at stille
Styrken hos dens Ungdomskilde:
Kjærlighed til Drot og Land!

III.

Han, som gav Dig Kongesnække,
samle til en Strøm de Bække,
som fik samme Bøgebred !
Han, som gav Dig Kongesmykke,
signe Dig med Konge-Lykke,
og al Hjemmets Fryd og Fred!
- Brast end Løvets Hvalv i Skoven,
Himlens Hvalv ej brast foroven,
ej Guds Faderkjærlighed -
hvil i *den*, til Sol gaar ned!

Med et Basrelief af Evens: *Goddædighed.* (Jubilæums-Gave fra den Kongl. Husstand.)

Da Sankt Elisabeth gav Smaafolk Brød,
og hendes Husbond blussed op i Harmen -
et Rosenflor der frem af Kurven skød,
og dækked over hendes Hjerter-Varme.
193 Ej er det Rosentid i Danmarks Have -
men af hvert venligt Ord, hvert fuldmaalt Brød,
hvert naadigt Smil, hver lønlig Konge-Gave
fra Dig vor Husbond og Din høje Frue,
Hengivenhedens varme Roser lue -
og *de* har ingen Torne i sit Skjød!

Prolog til Festballet 19. Novbr. 1888.

Vær hilsed Danmarks Konge, Danmarks Dronning,
vær hilsed I med Eders høje Slægt!
Vi veed, at det er ikke lutter Honning,
der skjænkes Den, der bærer Kronens Vægt;
men læg nu for en Aften hen dens Tynge,
og lad de lette Rhythmer synge!

Som i en jævn Familie-Kreds,
hvor der er Højtid, hvor en Børneklynge
vil ikke give sig tilfreds
med Festen i dens Alvor, i dens Glans,
før de - til Slut - kan faae »en lille Dans«
- saadan vi beder Eder Tingen tage,
og ej vort Kjøbenhavnske Selskab vrage!
Dog dette skal Du vide, høje Konge:
bag Dansens Taktslag er der Hjertelag
for Dig og Dine som for Danmarks Flag,
og det er *Kongen*, vi har villet hædre!
194 Vi kjende jo Historien om Bonden,
som gjerne vilde *Fjerde Christian see* -
ukjendt sad Kongen hos paa Agebrædtet,
og loved ham, det skulde skee:
han skulde bare passe rigtig paa,
saasnart han saae,
hvem der lod Hatten rolig sidde paa,
naar alle Andre Hovederne blotted!
- Snart buldrer gennem Porten Trav,
Kongen og Bonden ruller ind paa Slottet,
og alle Mand faaer hurtig Hatten af.
»Hvem er saa Kongen, kjender Du ham ej?«
Jo, det maa enten være *ham eller mig!*

See - nu om Stunder kan der ganske vist
end findes Folk paa Landet her og hist
(forresten og paa Chaiselong'en!)
som ikke rigtig kjende »*Kongen*«,
men rolig lade Hatten sidde paa,
og er lidt uvis, *hvem* i Grunden
man skylder Hyldest - *Kongen* eller *Bonden* ?

Hæder og Agt hver dansk, hver ærlig Bonde,
som drager Brødet frem med kraftig Arm
(det Brød, der mætter ogsaa vore Munde)
og er for Danmark hjertevarm -
men ganske vist, lidt bedre maa han lære,
hvem, *hvem* det er, der skyldes *Konge-Ære*,
thi dette Enten-Eller: »Ham eller mig,«
det gjælder ej!

For Dig, Kong Christian, vi vort Hoved blotte,
for Dig og dem der staa Dit Hjerte nær:
først for Din Kongekrones Gyldenskjær!
saa for de syv Aar Du traadte!
og »sidst - ej ringest« for Dit *eget* Værd!
Ja, naar det sidste Festens-Blus er slukket,

og Jubelaarets Døre lukked,
og Minderne forlængst er satt' i Stak,
skal over Tidens urofyldte Bølge
altid i Kongeskibets Kjølvand følge
vor Ærefrygt, Hengivenhed, og Tak!

**Ved Aabningen af det sjette nordiske
Skolemøde
5. Aug. 1890.
(Musiken af eller ved *Joh. Bartholdy.*)**

I.

Kor.

Velkommen hid fra høje Nord!
Fra Fjeld og Dal og blanke Søer,
fra Danmarks skov-omkranste Øer,
velkommen til en høstlig Jord!
Af Høsten vil vi Varsel tage
om fulde Neg fra Mødets Dage
af kjernesunde, gyldne Ord!
196 Mod Kongo-Land gaar mangt et Fjed,
og kjække Tanker højt mod Polen -
vor Tanke vender sig mod *Skolen*,
den vil vi granske, Bred paa Bred:
hvad Fastland dér ved Mod kan findes,
hvad Skatte dér ved Flid kan vindes,
ved Arbejd, Taal og Kjærlighed.

Kvartet.

Skal Barnet rustet være
til Livets Kamp og Strid,
da maa det gaa i Lære,
mens dertil der er Tid!
Og skal vor Ungdom færdes
i Lysets gode Hær,
alt tidlig den maa hærdes
i Aandens Vaabenfærd.

Af Kundskab maa vi smedde
dem Brynjen blank og blaa,
og flittigt sammenledde
de tusind Ringe smaa;
i Modersmaalets Esse,
ved Sandheds Lueskjær,
vi hamre maa og hvæsse
Forstandens gode Sværd.

Men Arbejdsaar os vente,
om Maalet naae vi vil;
og fjernt vi tidt maa hente
den Malm, vi trænge til:
197 i Oldtids dunkle Gange!
ved Al-Naturens Bryst!
fra Nordens Sagn og Sange!
fra Hellas' rige Kyst!

Solo.

Ære Akademos' Lund!
Ære Hver som Sandhed søgte!
Ham som lærte, mens han spøgte,
Døden drak med Smil om Mund!
Ære Sangens Morgengry,
Kunstens stærke Manddomsalder,
Tankens ranke Søjlehaller,
de som staa, naar Stenen falder,
Slægt paa Slægt til varigt Ly!

Dog, hvor herligt Hellas' Strand
straaler over Folkevrimlen -
dog har nærmere til Himlen
Sinaj Bjerg fra Ørknens Sand;
med en evig Dommens Røst
ruller Lovens Tordentale
fra den øde Klippesvale,
lyner over Fjeld og Dale,
gjennembæver hvert et Bryst.

Men saa tidt den bange Sjæl
sukker: hvor er Fred at finde?
spørger: hvor er Liv at vinde,
hvor er Salighedens Væld?

198

See, da tier Helikon;
da kan Sinaj ikkun true -
men fra Korsets lave Tue
kan vi Himlen aaben skue,
kan vi naae en Frelser-Haand.

Kor.

Byg da Nordens Skole
til en Tempelgaard,
hvor de kan sig sole
i den lyse Vaar!
i hvis Søjlegange
- Rendebanen næst -
Arbejdstimer lange
glide som en Fest.

Plads for Aandens Rige,
Plads for Haandens Stræb !
Plads for Dreng og Pige,
for de mindste Næb!
Frit mod Bjergets Tinde,
Udsigt viden om -
men der inderst inde
Hjertets Helligdom!

II.

Kor.

Saa lær dem at elske - i skiftende Kuld -
hvert Menneskebarn som en Broder!
199 og Fædrenes Land, som vor Plantning gav Muld!
og Maalet, vi fik af vor Moder!
som toner saa sødt
- om haardt eller blødt -
af varmeste Livsaande, vi har mødt.

Og slut saa med *Hjemmene* Forbund og Pagt,
mod Storm og mod Brand og mod Kulde,
saa Højskoven selv staar om Ungskoven Vagt,
at Knoppen maa svulme tilfulde,
og voxe sig frem
med Blomstring i Gjem -
naar Hjemmet er Skole, og Skolen Hjem!

Da bygge vi Fremtidens inderste Værn
mod Dybenes dyndede Drage;
thi brast alle Diger, og rusted alt Jern -
en levende Mur blev tilbage:
et voxende Tal
fra Hytter og Hal,
som veed, hvad de vil, og som gjør, hvad de skal!

Trestemmig Sang.

Kald paa dem Alle, som i Mørket famle
fjern eller nær!
Lysenes Budstik Nordens Ungdom samle,

Børnenes Hær!
Sandhedens Sol hver fattig Rude gjæste,
røbe hvad Støv sig har derinde lagt,
være Hjemmets bedste
daglige Vagt.

200

Kald paa dem Alle, dem som Viden fattes,
Store og Smaa!
Styrk deres Legem, saa ej Tanken mattes,
ej gaar istaa!
Intet med Hast! Lad Alt tilfulde drøftes,
lad - som naar Skib i Slusen lukkes ind -
Kundskabs-Baaden løftes
Trin efter Trin!

Modnes vor Ungdom da for Livets Skole,
altid blot frem -
da skal og *vi* fra vore Lærestole
modnes med dem !
lære af dem, vi sattes til at lære,
ja som en Moder af sin Børneflok -
ungt og frejdigt bære
graanende Lok !

Men hvor af Kundskab Hovmod man sig brygger,
- hvisk dem det Ord:
»Kundskab opblæser, Kjærlighed opbygger«
den kun gjør stor!
Vidskabens Lys, hvor Mangt det end omarmer,
tidt er saa koldt som Nordlys-Glimt om Pol,
- kun et Lys, der varmer,
tør kaldes Sol.

Kor.

Hjælp os at skjelne, Fader i det Høje,
Skal og Kjerne, Kjød og Aand!
Lær os, mod Livets Kilder at bøje
vort Hjerter som en Pilevaand!

201

Da skal i Nordens søsterlige Lande
Fremtids Slægt sig voxe sund -
Arbejd og Lovsang Tonerne blande
i Skolehjem paa Klippegrund.

September-Kveld.

Himlen staar i Vest i gylden Klarhed
som et nys oplukket Trylleland;
Maanen som et Stykke Morgenrøde
løfter sig i Øst paa Vinger bløde,
Fyret blinker fra den nære Strand.

Sidste Havre-Læs blev kjørt i Laden,
ingen Klang af Leen eller Spaden,
intet Hovslag, ingen Arbejds-Trop!
Ingen Skyer, ingen hastig Skynden,
ingen Higen - tyst som førend Synden
i det første Hjerte bobled op.

Tætte Slør sig over Engen brede;
Duggen falder - hjem da til min Rede -
hvor er Tryllelandet, som jeg saae?
lukket, slukket i en hvidlig Taage!
Men deroppe tusind Stjerner vaage,
hviske: bag vort Forhæng skal Du naae !

202

Et Barns Aftenbøn.

Nu lukker Solen sit Øje,
snart lukker jeg ogsaa mit -
vor Fader i det Høje,
Du lukker aldrig dit!

Du seer hver Stjerne i Vrimlen
og hvert lille Barn paa Jord,
Du hører højt i Himlen
det sagtteste Bønnens Ord!

Dig beder jeg om at kalde
din Englehær paa Vagt,
naar Far og Mor og Alle
sig ogsaa til Ro har lagt.

Dig beder jeg om at gjøre
mig lydig, from og god,
og ikke til Bogs at føre,
hvad vi har gjort Dig imod!

Ja gjør mig from som din Engel!
som Bølgen stærk og sund!
frisk som en Rosenstængel!
og tro som en lille Hund!

Nu vogt os Allesammen,
saa Ingen drømmer stygt,
da siger jeg glad mit Amen,
og sover sundt og trygt.

203

En Faders Fortælling.

Jeg glemmer aldrig, hvor den Dyst var haard,
dengang min Lille havde Strubehoste!
Jeg husker Alt, som om det var igaar -
med Smaating som, at Hængelampen oste.

Jeg seer min lille Piges hvide Seng,
Skærnbrædtets Storkebeen - og Billed-Mappen !
Jeg hører Taget i vor Klokkestreng,
og Lægens - Redningsmandens - Trin paa Trappen.

Jeg glemmer ej hendes Stønnen,
de underlige brudte Lyd -
længe den fulgte mig i Søvnne,
da Alt havde vendt sig til Fryd.

Der var kun et eneste Middel,
om Barnet skulde gaa fri -
i Struben maatte hun skjæres,
- de kalder det Tracheotomi!

Hører Du, skjæres skulde hun,
og jeg skulde see derpaa,
jeg skulde holde hendes Hænder,
de søde velsignede smaa!

Jeg skulde holde hende rolig,
det gjaldt jo Barnets Liv -
jeg seer endnu hendes Rædsel
for Lægens blinkende Kniv.

204

Jeg seer endnu hendes Øjne,
der raabte mig imod:
hvor kan Du være saa grusom,
Du som er mig saa god!

Jeg kunde det ikke taale
og vendte bort mit Blik -
men fast jeg holdt hendes Hænder
som i en Skruestik.

Ak, da det saa var over,
og Røret var bragt ind,
og atter hun kunde aande
og fange Smil paa Kind -

Da brast den Taarekilde,
jeg havde sanket paa -
mit elskede Barn, min Lille
frelst mod min Skulder laa.

Nu er hun stor og voxen, kjøn og flink,
og hendes Blik det taaler jeg at møde,
- men tro mig Knivens Od, som før dens Blink,
fik ogsaa Faderhjertet til at bløde!

Tidt har jeg tænkt om Dysten, jeg holdt ud,
om al min Haardhed trods den Lilles Smerte:
Saa grusom er mod os vor Frelses Gud -
fordi han har et evigt Faderhjerter!

Abigael Forchhammer. 9. August 1888.

Brat kom din Kveld, Abigael,
og hastig Dødens Stunder;
men fuld af Tro dit Kors Du bar -
og reen og klar, som selv Du var,
såå gik din Livs-Sol under.

Varm var din Sjæl, Abigael,
saa rig for dine Kjære!
Tolv Børn Du hused ved din Barm,
dog bredte Du din Moder-Arm
med Plads for mange flere!

Karsk var din Sjæl, Abigael,
paa Dig er godt at slægte -
som Ungmø saa ædruelig,
som Moder saa jomfruelig,
som Sølvbrud ung og ægte!

From var din Sjæl, Abigael,
Du kunde tro og tie!
Dog reded Du med virksom Haand
de mange Skolehjemmets Baand,
var Martha i Marie!

- Hvad gav Dig vel, Abigael,
saa sunde Sjælekræfter?
206 Mon Sandefjordens friske Luft,
mon Granens og Linnæens Duft,
Du kunde længes efter?

Ja Norges Fjeld, Abigael,
Dig rakte gode Gaver -
dog dybest Tak dit Hjerte bar
til Ham, i hvem Du podet var,
til Ham fra Sarons Haver!

For Daabens Væld, Abigael,
som med Guds Aand Dig salved!
for Galilæer-Søens Luft!
for Jesu Fodspors Nardus-Duft,
der fylder Kirkehvalvet!

Mod ham din Sjæl, Abigael,
har længtes paa det Sidste -
af ham Du vilde tvættes reen,
og derfor Sejrens Palmegreen
tør svøbes om din Kiste.

- Farvel, Farvel, Abigael,
og Tak for dennesinde!
Jeg saae Dig i din Foraars-Glans,
jeg saae Dig under Høstens Krans,

- velsignet er dit Minde.

207

Augusta Marie Hall f. Brøndsted.. 1816-1891.

Nys blev Solen ringet ned
for en Sjæl, som elsked Solen,
men som dog var vel bered'
til at slippe Planteskolen,
til at bæres som i Blund
over i en bedre Bund.

Alt hvad der var stort og skjønt,
Norges Fjeld og Danmarks Blommer,
Rosens Blus og Skovens Grønt,
og vor Skjaldekunsts Skjærsommer -
Alt hvad Kjærlighed er værdt,
det var hendes Hjerte kjært.

Kaldtes hun af Nødens Krav,
frem med Kraft hun kunde træde,
og saa eens mod Høj og Lav,
ja som Himlens Sol og Væde;
Haand og Hjerte fulgtes ad -
og med Glæde var hun glad.

Varm og tro mod Fædres Jord,
varm og tro mod Ven og Frænde!
Egen i sit mindste Ord,
djærv og egen, let at kjende!
Ligned hun sig selv da kun?
Nej en Christen ligned hun!

208

Derfor bar hun som en Helt
Ørets tunge Pantserdække;
derfor kunde Hjemmets Telt
over mange Smaafolk række;
derfor tog hun sine Savn
fast og fromt i Jesu Navn.

Ja, fordi hun var saa sand,
fandt hun Vejen til »den Sande« !
Ham, som baade vil og kan,
gav hun Lov sit Leer at danne;
ham, hvis Haand og Aand har gjort
hendes Hjerte varmt og stort.

- Lad da Støvet sænkes ned
hist, hvor Mindets Sangfugl bygger
om din Husbonds Hvilested
under Herlufs Bøgeskygger!

Hvil saa i Guds Naades Ly,
til det store Paaskegry!

Bryllups-Psalme.

Hold Ja-Ord her i Herrens Hus,
og under Kirkens Bue!
Tænd Arne-Ild og Brude-Blus
ved Alterkjertens Lue!
209 Bed *Ham*, som gjorde Vin af Vand,
som Tredjemand
at gjæste Hjemmets Stue!

Thi Kjærlighedens Rose rød,
Guds underfulde Gave,
fik og sin Deel af Synd og Død,
som Alt fra Edens Have;
men, vandes den omkring sin Rod
fra Jordans Flod,
den blomstrer - selv blandt Grave.

Da planter I om Hjemmet Læ,
som ej for Stormen brister!
Da lufter det fra Livets Træ,
som aldrig Løvet mister!
Da bliver Mand og Viv i Pagt
hinandens Vagt,
og ej hinandens Frister.

Saa bøjer Knæ i Jesu Navn,
da staaer ej Livet stille -
da faaer I Væxt i Fryd og Savn
fra Troens Ungdomskilde!
Da blomstrer, end i Sneens Skjød,
hin Rose rød
med Luerne de milde.

Bryllupsviser.

I.

**Ved C. R. Nybloms og H. Roeds Bryllup.
Septbr. 1864.**

Hist i Velsklands skjønn Dale,
hvor hveranden Steen kan tale,
og hvor Folk forstaar at male,
planted han sin Pennefjer.
Men, naar først man er forvelsket,
bliver Hjertet let rebelsket
og Personen heelt forelsket,
og saa ender det som her.

Ingen Snaps hos Oldtids Aander,
ikke hundrede Madonner
stilled Hjertets skjulte Vaander:
hans Madonna var alt hun!
Selv i vico gallinaccio,
hvor han væded sin mustaccio,
fløj hans Længsel con un baccio
til *Helene* hver en Stund.

Men ved hendes hulde Side
rinde Timerne saa blide,
han kan gaa, hvor Andre ride,
han er lutter Sang og Smil!
Ja han sætter op i Trav o !
højt tilvejrs paa monte Cavo,
og veltalende som Bravo
styrer han sit Lunes Pil.

211

Og man siger, han skal skyldes
Tiburs mægtige Sibylle
denne Kunst til at fortrylle,
som saa snildt han øvet har;
der nok mødtes deres Blikke, -
skjøndt forvist man veed det ikke;
men man veed til Punkt og Prikke:
her i *Soer* de blev et Par.

Nu er Alting paa det Rene,
snart han over Stok og Stene,
flyver bort med sin *Helene*,
tænder Arnens lyse Baal;
dog idag vi ej vil kriges,
men med Røveren forliges,
saa i *Sorø* det kan siges
vi har drukket deres Skaal!

II.

Ved J. Börjessons og V. Bartholins Bryllup. Maj 1873.

Udi Roma, i sit Studie
Herr Börjesson
stod i Skaber-Ro:
En »Sjøjungfru« nys var sprunget
fra hans Kunstnerhaand,

- Nej, der var nok to!
212 Tiberstrømmens Leer var deres Moderskjød,
hver var nok saa fager, hver var nok saa sød,
ak, ak, ak, men saa hjerteløs,
»Sjøjungfru«-Slægten, den er maliciøs!

Og han længtes, længtes, vidste
selv ej efter hvad,
skjønndt han spiste bra;
det var ikke Vin, og det var
heller ikke Mad,
- o hvad var det da?
Til en skønne Dag der indad Døren treen
endnu en Skjønjomfru, dennegang kun een;
strax, strax, strax Skjæl fra Øjet faldt:
her var en »Jungfru« uden sjø og salt!

Øjet var et Kul, der tænder,
og den lille Haand
trykked hans saa blødt,
om det mørke Haar sig slynged
smukt et Silkebaand,
et ceriserødt;
Steen var ikke hun, og da han bød sin Arm,
klapped Hjertet højt i Vittes unge Barm:
Ja, Ja, Ja! ham sit Ja hun gav,
højt raabte Hjertet: Jeg er Skandinav!

Sødt de sværmed, snart fra Ingers
levs og Michalas
vinkende Altan,
213 snart i Maanskin, snart vel ogsaa
ved et lille Glas
uden Kildevand.
Vel de maatte skilles, drage Savnets Læs;
men de mødtes snart, og Børje kom paa Græs
her, her, her, - her, paa Nielstrups Vang,
Dagene fløj med Solskin og med Sang.

Nu da Skoven pranger i sit
lysegrønne Skrud
om det gamle Hjem,
nu staaer Børje Brudgom og hans
lille Vitte Brud, -
Foraar følge dem!
Skjært er Lykkens Leer, men Troskab stærk og øm,
den skal marmormejsle Kjærlighedens Drøm!
Raab, raab, raab, hver som raabe kan:
Højt leve Vitte, højt »Herr Vittemand«!

III.

Ved M. Traustedts og L. Forchhammers Bryllup. Oktober 1887.

Til Lykke Brudgom med Bruden din,
vor kjære, friske, kjække *Lulla* -
ja meer endnu end af Bryllups-Vin
de tusind Ønsker er vi fuld a'!
214 Og naar I sidder hist i *Heidelberg*,

saa glem kun trøstig ved en Seidel *Berg* -
al Politik,
al Snak og Snik -
men glem blot ikke os herhjemme!

Er *Traustedt* færdig med Pen og Bog,
med Dyreverdnen og Latinen,
saa stig tilvejs med din Zoolog,
og gjør et Trip i Slotsruinen!
Men har I seet til Heidelberger-Fass,
saa skal I spare lidt paa der-du-das,
vandre en Stund
eensomt i Lund,
og Bryllupsdagen repetere !

Og hvad vi ønsker Jer i enig Flok,
ja det er: Guld og grønne Skove!
De grønne Skove, dem faaer I nok -
men Guldet er det vi tør vove:
Hvor Troskabs Guld er lagt af Ja mod Ja,
vil Gylden-Skjæret komme ovenfra
dalende ned,
bringende Fred -
velsigne Jer med gyldne Dage!

Dernæst vi ønske Jer Tone-Guld
af alle Livets bedste Toner!
Og saa til Slutning lidt Krone-Guld,
af det som møntes ud i Kroner!
215 Det meget Guld skal ikke tynges Jer,
men gid det altid maa forynges Jer -
drag saa med Gud,
Brudgom og Brud,
og kom igjen med Vaarens Fugle!

Ved C. C. og A. M. Halls Guldbryllup. December 1887.

Til Lykke, Brud og Brudgom kjær,
ved halvt Aarhundred's gyldne Laage -
til Lykke med det Straaleskjær
midt i December-Tidens Taage!
Blandt Slægt og Venners gamle Stok
I sidder i en trofast Flok,
hvis Kjærlighed har Ønsker nok,
og hvor de tusind Minder vaage!

Du kjære *Hall* - tre Kongers Ven -
med Glans fra Danmarks lyse Dage -
Du har dit milde Sind igjen,
og Hjertets Kraft Du har tilbage:
Du bær' ej blot din Elefant -
Du bærer, det er vist og sandt,
hvert Kors fra Gud, *hans* Naadepant,
saa barnlig fromt, foruden Klage.

Og Du, hans Viv, af *Brøndsted'sk* Blod,
med Trang at gjæste Verden vide,
Du flagrer end saa varm som god,
med hulde Mø'r i Vang og Lide!
Men fløj Du end i Øst og Vest -
paa Bakkegaarden stod din Fest,
med Excellencen Hjertet næst -
og hundred Fattigfolk ved Side.

Og Eders Sønner, hver især,
har Arven broderligen blandet:
den ridderlige Sekretair!
og han, som Jætter overmandet!
Forsvarligt de paa Tingen ta'r,
og ingen af dem fattes Svar;
mens *Oluf* svarer for sin Fa'r,
vil *Carl* forsvare hele Landet.

- Gud give Jer en Aftenstund
som i Skjærsommer-Nattens Møde,
naar Kveld og Gry staa Mund ved Mund,
og Himlens klare Roser gløde:
med Stilhed efter Stridens Brag,
med gyldne Blink fra svunden Dag,
- og efter Herrens Velbehag
i Skjær af Livets Morgenrøde!

217

Til min Hustru paa Sølvbryllupsdagen 17. Nov. 1890.

Du var saa ung og frejdig
som just dit Haar var lyst,
saa ung og uerfaren
i Livets Alvors-Dyst -
jeg var stundum lystig,
og stundum tung som Bly;
jeg kjendte vel til Skygger,
som kun for Korset fly.

Ja vi var vidt forskellige
og er det vel endnu -
dog Ingen i Verden
har været mig som Du
en Gave fra Vorherre
i Lyst og i Nød,
til Kvægelse og Styrke
for baade Liv og Død.

Var jeg Hjemmets Viser,
Du var dets gode Værk,
der aldrig gik for langsomt
og sjelden lidt for stærk!
Var jeg sagtens Spiret,

der peged udadtil -
Du var Hjemmets Hjerter,
der gav vor Arne Ild.

218

Ja, som Du op har elsket
med fast og kyndig Haand
vor Vinløvsgang derude,
og knyttet Baand ved Baand -
har over os Du hvælv
en trofast Ømheds Tag,
der ranker sig mod Lyset
og tættes Dag for Dag.

Og som dit Haar er mørknet
og mit er bleven lyst,
saa synes mig, vi begge
os ændred ganske tyst,
alt som vi sammen vandred
den hele lange Vej -
saa Du af mig fik noget,
og jeg jidt af Dig!

Alt som vi sammen traved
paa Hverdagslivets Dæk,
alt som tilfjelds vi klavred
og drak af samme Bæk,
alt som vi vented sammen
naar Vinden var imod -
alt som vi knæled sammen
for samme Alterfod.

- Og derfor Tak og atter Tak
fra mig og vore Tre,
for al din rige Kjærlighed
i Vel som i Vee!
219 og derfor min Marie,
min kjække Sølvbrud,
velsigne Dig og Børnene
al Kjærligheds Gud!

Prolog til Musikforeningens Mindefest for Niels W. Gade. Februar 1891.

Det gamle Aar var graanet; var træt af Ledingsfærd;
i Kuldegysen laa det, følte sig Døden nær.

Men som en Hedningkonge det vilde til Gravs med Bram,
med Følge af de Bedste - saa kræved *det Ham!*

Hin Tonekunstens Høvding, ham vil jeg have med -
kom Død med dine Svende, luk op dine Led !

De jernklædte Kæmper opløfted deres Spær;

saa vog de den Herre ved Fuldmaanens Skjær.

220

Da sprang der frem en Kilde, til Tak for Toners Hav;
det var de Danskes Taarer, der faldt paa *Gades Grav*
- til Tak for Toners Hav!

Et Verdenshav af Toner med Øer i sit Fang,
med Ossians Taagekyster, med Comalas Sang!
Med gribende Stemning, som ej gaar brat forbi,
Elverkrattets Halvlys - og Ørknens Kogleri!
Med levende Billeder, der kjendes bredt og vidt,
Armida! og Kaianus! Hr. Oluf og hans Ridt!

Et Hav af Symfonier - hvor Strengenes Klang
var *ene* om at bruse, og *selv* gav os Sang:
snart lyse danske Toner fra Riddersal og Strand,
fra Sjølund's fagre Sletter - en Klang af Ingemann!
snart strømmende Akkorder i glittrende Skjær,
med Melodiens dukkende Søfuglehær!
snart uvant kjække Rytmer, med Folkeliv og Dans
- men altid inden *Skjønheds* fast flettede Krans!
Et Verdenshav af Toner - og dog en Foraarsbæk,
der sladdrende hopped mellem Rosernes Hæk.
Det Hav vil ikke tømmes, dertil det er for rigt,
det lever og det bruser som før vidunderligt;
det Hav vil ikke tømmes som lave Mosedam,
- men *her*, i disse Sale, hvor vil vi savne ham!

221

Straalende som en Solgud han styred Kunstens Karm
- hvor *Gade* førte Sceptret, blev Luften sommervarm.
Som en anden Moses han svang sin lille Stav
- da svulmed eller ebbet det hele Tonehav!
Alt som han løfted Staven, vi følte os fri -
Døgnet og dets Trællev, de gik tilbunds deri.
Og Alle vi os fryded, saa heelt vi gav os hen,
- fra Danmarks høje Dronning, til ringest Ungersvend.

Og var det en Herlighed at see ham indstudere,
baade naar hankjæled, forklared, eller skjændte -
saa var det ved Concerten een Herlighed mere,
at see, hvor *hans* Ild det Hele tændte!
Hvor lyste hans Aasyn naar Alt var i Gang,
det var som det var *ham*, der strøg eller sang,
som *hans* Haand og Øje var Tonernes Kilder,
som om *Alt*, med crescendo og Løb og Triller,
lig en Athene
af *hans* graa-mankede Zevs-Pande sprang!

Og see - mens han opdrog sin kunstvante Hær,
opdrog han os Alle til Kunsten: *at høre!*
adled vor Sans, lod op vort Øre
for Tone-Bygningers Stil og Værd -
tog os paa Rejser, som han forstod at føre,

222

til Syner mægtigt befriende:
fra Bach's den vældige Cathedral,
fra Gluck's den rene Tempel-Portal,
til Münsteren, Beethovens Niende -
eller frem til Mendelssohn's Fingals-Grotte,
og maanelys-tindrende Alfeslotte!

Ak - nu skal vi aldrig mere sees

med *Dig*, som gav os saa ædle Fester!
- Tak fra dit Kor og dit Orkester,
Tak og Farvel fra din Tilhørerkreds,
vor store, herlige Mester!

Billed-Texter.

I. *Dæggelammet.*

Hun gaar saa troligt og vogter Flokken,
og lige troligt hun passer Sokken;
men hvor hun sidder og hvor hun gaar,
har hun Besøg af det samme Faar.

Og tidt i Skjørtet det hende napper,
det venter sikkert, at hun det klapper;
saa smaat det mimrer: det er jo mig!
og Pigen nikker: naa det er Dig!

223

Det kan jo være, det kan jo hænde,
at det paa Strømper og Skjørt kan kjende,
at det er Uld af dets Moders Pels -
men den Forklaring dog ikke gjæld's.

Nej Tingen er, det er Dægge-Lammet,
i Husmands-Hytten med Mælk opammet,
hos Børn og Kyllinger elsket op,
til det fik Uld paa sin lille Krop.

Og naar det stormede koldt derude,
saa var det Bedstemors Varmepude;
og det fik Baand om sin uldne Hals,
og var for Slagteren ej tilfals.

- Naar selv Du voxer fra Dægge-Aldren,
og føler Træthed i al Rabaldren,
da kom tilbage til Moders Favn,
og hold i Ære dit Barne-Navn!

Og kom Du støvet, og kom Du skrammet,
hun skulde kjendes ved Dæggelammet -
nap Du kun Moder i Skjørtet smaat,
saa skal Du see, hvor Du har det godt!

224

II. **Forskrækkelse.**

»Hvad er der? Hvad græder Du for, min Skat?
Du leged jo nylig med Vaps Tagfat!«
raaber lille *Margretes* Mo'er.
Sytøjet slængte hun, ud hun foer
uden Nølen,
da fra Haven der hørtes en gyselig Brølen.

Dér staar den Lille, og det med baade
Glugger og Forklæde lige vaade,
med rystende Haand og forpjusket i Klæderne,
lige saa fortvivlet som Robinson,
da han gjorde Bekjendtskab med Menneskeæderne.
I Haanden holder hun Dukkens Krop,
og da Vandfaldet hører en Smule op,
kommer *det* endelig frem som skulde:
»Vaps har bidt Ho'edet - bidt Ho'edet af *Julle!*«

»Af *Julle*, mit Lam! -
Han bider jo Hovedet af al Skam,
den stygge Vaps;
han har længe trængt til en god Deel Klaps!«
- Men han, Kannibalen,
staar ganske rolig og logrer med Halen.

Lille Margrete er nær ved at briste.
Hvergang hun seer paa den Hovedløse,
vil Taarerne aldrig holde op.
225 Men Vaps er inderlig vel til Mode,
som om ikke han vidste,
hvad *Julle* var for et udmærket Ho'ede;
han snuser behageligt til Parykken,
ja tænk Jer, han slap
den først, da han fik nogle dygtige Rap
- saa lusked han ind i det aabne Kjøkken.

Ak, hvor *Julle* saae ud, det stakkels Skind -
for hun *var* af Skind, hendes Krop at sige!
Ho'edet var Vox, af de nydelige,
hvis Øjne til alle Menneskers Glæde
kan kigge, kan lukke sig op og i,
og som sover i Vuggen uden at græde -
nu er al den Herlighed heelt forbi!

Men en Moder er dog en dejlig En!
Da Margrete først selv var vadsket reen,
saa faaer ogsaa *Julle* sin Overhaling,
først af en Dusch og saa af Maling.
Kinden faaer Sminke og Brynene Tusch,
Haaret, som Vaps har saa skammelig krammet,
bli'r kæmmet og børstet, redt og flammet,
og endelig kommer der Flag paa Toppen:
Hoved paa Kroppen!
Og til alle medlidende Sjæles Trøst
gaar Øjnene, ret saa det er en Lyst.
Nu er hun saa frisk, som hun altid har levet,
som om det Forfærdelige slet ikke skete,
og endnu mere rødhusset, paastaar Margrete -
men lidt koparret er hun jo rigtignok blevet.

226 Ja taber man Ho'edet, saa er det rart
at faae det i Orden igjen i en Fart
- det er klart!

III.

Fra Kysthospitalet.

A. Brevskrivning.

Paa Børnenes Sygestue
er Søndagsro og Hvile.
Men Længslen hviler ikke,
den flyver mange Mile;
og Kjærlighed hviler ikke,
det sees paa varme Blikke -
det sees paa travle Hænder,
som Hjemmet Hilsen sender!

Lidt om Kuren skal der meldes,
om Massage og Styrtebade;
lidt om Stranden skal fortælles,
og om Vandets vide Flade,
om de blanke, runde, rene,
farverige, vaade Stene!
lidt om ny' Veninde-Hjerter!
ogsaa lidt om gamle Smerter.
Dernæst Skallen af en Musling
sendes skal en Søster-Pusling.
227 Og mens Pennen sagte vrisser,
er Papirets hvide Flade
en taalmodig Patient,
tager sine Taarebade,
og Massage af Fingerspidser,
inden Alt er sagt paa Prent!
Dog som Lysglimt over Stranden
strejfer Smilet Margen-Randen:
Haab om blege Kinders Rundhed!
Haab om Gjensyn, Haab om Sundhed!
og de taaretunge Tanker,
meer og mere Sollys sanker,
blinke funklende og rene -
just som Strandens vaade Stene.

B. Til Børnehospitalets Dekorationer fra Fuglelivet.

Stæren.

Flyv ud, smaa Unger - ud af Kassen!
Saa maa I dele Skarnbassen!

Svanen.

Vel lærer I ej saa stolt at glide,
og bliver ej heller slet saa hvide -
men pjask Jer kun som en Svane,
for det er en dejlig Vane!

228

Hanen.

Naar Solen stiger af Bølgesale,
begynder Hr. Hane strax at gale:
Herud af Sengen, I dovne Ka'le!
- Ja *han* kommer nemt af Dynen op,
han svøber blot Dynen om sin Krop!

Ternen.

Paa Ternen bider slet ikke Vand,
er Vingerne nok saa vaade;
de er nok gjennemtrængt' af Tran -
vi ta'r den paa anden Maade!

Maager.

Maagerne de er helst tilsøs,
de fisker uden Snøre!
En Dukkert holder de meget af -
det maa I ogsaa gjøre!

Hjejlen.

Heelt over til Himmelbjergets Top
naaer Hjejlen's Fløjtetone -
Smaabørns Klage naaer højere op,
heelt op mod Vorherres Trone!

229

IV. **Skuffelse.** **(Mus med Unger, foran en tildækket Kurv.)**

»Kom, skynd Jer nu smaa Nussebeen,
og brug saa Jeres Musebeen -
tro mig, der er nok en Klat i
Kurven - den maa vi ha'e fat i!«
Og med Lækkermundes Snusen
følger hende hele Rusen.

Troer Du, det er Flæskesvær?

Troer Du, det er Grisetæer?
Troer Du, det er Frikadelle?
Eller Kager? Eller Tælle?
Mor, hvad troer Du det kan være?
»I skal overraskes, Kjære!«

»Det Klæde dér maa vi ha'e væk -
kom, bor Jer ned som i en Sæk!
Fremad Gutter uden Standsen,
fremad - Førstemand paa Skansen !
Saa - nu har vi hele Klatten -
Ki-Ki-Killinger! Fy for Katten!«

Som et Soldater-Kompagni
for demaskeret Batteri -
som en Tyv for Gabestokken -
styrter, tumler hele Flokken,
een paa Been, og een paa Ho'edet -
der er kommen Skræk i Blodet.

230

Ak, Sejren var en Skuffelse -
i Hullet blev en Puffelse!
Gildet, det gik reent i Vasken -
ingen Skaaler, ingen Gnasken!
Ingen lækker Frikadelle!
Kun en artig Musefælde!

V. *I Bedring.*

Saa, nu kom *Inger* op igjen,
skjøndt kun til Lænestolen;
men dér vil hele Huset hen,
og Vennerne fra Skolen.
Til Bedstemoders Kræmmerhus
forventningsfuld hun skotter -
det er vist ingen lille Mus,
men Kirsebær og Godter!

Og Øjet bliver blankere
for hver en Dag der kommer;
og Væxten bliver rankere,
hun voxer flere Tommer!
Og Kinden bliver blødere,
med Smilet atter hjemme;
og Munden bliver rødere,
og faaer sin gamle Stemme.

231

Det er som Alt blev nyt igjen,
ja som ved Foraarstide,
naar Solen, alle Smaafolks Ven,
har atter Straaler blide !
Men Moder staar bag *Ingers* Stol

og takker Gud saa stille,
at hun beholdt *sin* lille Sol,
som næsten slukkes vilde.

VI. **Vinde Garn!**

Hvis Peter ej som et artigt Barn
vil hjælpe Moster med hendes Garn,
siger Peters gamle Tante Dorthe -
ja saa faaer Peter vist ingen Skjorte,
for det skal Garnet just bruges til
- nu kan han gjøre som selv han vil.

Men det er slet ikke kjedeligt,
at see, hvor Garnet bli'er redeligt;
og Peter arbejder som et Stempel,
enhver Maskine til godt Exempel!
Han løfter Albuen skiftevis,
og drejer Hænderne højst præcis -
ja holder Garnet, mens Tante vinder,
og vinder Tante, mens Garnet rinder,
saa mellem *de* To man aldrig meer
den mindste Kurre paa Traaden seer.

232

VII. **Ved Stranden.**

Her Børnenes Leg en høstlig Dag,
- og hist et Vrag,
en øde, vingestækt Skude!
Hvo veed, om Folkene ret fik Tag
i Redningslinen derude!
Men knap er Uvejret stilnet af -
saa lege vi Store ved Tidens Hav
som Børn, der synge og tralle;
glemme, det er saa dyb en Grav,
der snart vil sluge os Alle !

Der kommer engang en høstlig Dag,
Du selv bli'er Vrag
under Jævnøgns-Stormenens Hvinen !
en dødsdømt Skude i Revlens Tag -
da gjælder det Rednings-Linen!

Der er kun een mellem Himmel og Jord,
som frelst vil bæere Enhver som troer
mod Lysets evige Strande:
eet signet Haabets og Naadens Ord,
som frier fra de vilde Vande.

Ved »Borgervennen«s Jubelfest. (I Frue Kirke 4. Juni 1888.)

I.

For Himlens Stjernerader
er hundred Aar kun lidt,
233 for Evighedens Fader
er tusind Aar som et!
Men vi, hvis »Mene Tekel«
paa Væggen altid staar,
vi tælle dog et Sekel
som mange, lange Aar!

For os, hvis Værker bygges
for snart at rives ned,
maa *Hundredaaret* tykkes
vel værdt at dvæle ved;
og har en kjærlig Tanke
sat Frugt det Spand af Aar -
paa Hundredaarets Banke
med Tak og Haab vi staar!

Ja længe før »Vor Frue«
i vort Aarhundred blev Apostel-Kirken,
begynder »Borgervennens« Virken.
Og, var det en Forstandighedens Alder,
der maalte Troens Dyb med Tommemaal
og satte Aandens Sommerfugl paa Naal -
en Tid med Overtro paa egen Kunnen -
der var en kraftig *Forsyns-Tro* i Bunden,
parret med Drift til selv at være Forsyn
for alle Svage, Fattige og Smaa,
og Fremtids-Dagene at tænke paa!

Hin Stræben har vort Samfund fostret:
Selvhjælpens Ark mod Trængsels barske Vande!
234 Men Kjærlighed i Raad og Daad
var Ror og Sejl og Aare for vor Baad -
og naadigt blev den skærmet for at strande !
- Ej under Nødflag, under Korsets Flag,
med Smaa og Store ved hinandens Side,
imod et nyt Aarhundred frem vi glide
med Takkesang!

Naar Egen har sin sidste Stund i Skoven,
af barket, dødsdømt midt i Vaarens Pragt,

dog grønner den sin Krone rigt foroven
og kvæger dem, som Døden har den bragt -
det Billed af vor Frelzers Kjærlighed
tør vore Smuler ikke lignedes ved!

Men Morbærtræet, som er svagt af Ælde,
og dog ved Omhu Frugter bære skal -
og Abildtræet, som er ved at helde,
men, om det støttes, reddes kan fra Fald -
det Billed af en hjælpsom Kjærlighed,
det blev vort Segl, det tør vi kjendes ved!

Dog ogsaa naar vor Abildgaard vi dyrke,
og sætte Støtter under Svagt og Træt,
og give spaltet Stamme Ringens Styrke, -
da har vi lært af ham fra Nazaret!
Af Ham, som skaaner hvor der kun er Liv,
af Ham, som knuser ej det brudte Siv!

235

Tusinde Aar hans Korstegn stod
plantet i Muld paa vore Sletter;
skiftet har Snee med lyse Nætter,
dybt dog Livskongens Træ slog Rod!
Giv os o Gud, det blomstre maa
til Broderkjærlighedens Frugter -
hver Gang Du skar, hver Gang Du tugter,
lad os Din Gartner-Haand forstaa:
Bedre Kjærlighed skal vi naae!

II. **Lovsang.**

Lover Herren min Sjæl og Aand,
alt mit Inderste Herren love!
Ham som knyttet Alskabningens Baand,
gyldner Solen og grønner Skove!
Ham som aandede Verdner ud -
vor almægtige Skaber og Gud!

Takker Herren, min Tunge, min Røst,
hvert mit Hjerteslag Herren takke!
Ham som kjender vor skjulte Brøst,
ledte Sønnen til Korsets Bakke,
vilde læge det dybe Brudd -
vor alkjærlige Fader og Gud!

Priser Herren, min Fod, min Haand,
al min Vandrefærd Herren prise!
Ham som drager os ved sin Aand,
236 gjør af ringeste Smaafolk Vise!
Ham som skrev i vort Bryst sit Bud -
Ham vor hellige, eneste Gud!

Lover Herren, mit Øjenpar,
Ham som Seende gjør af Blinde!
Ham som bliver og er og var,
som i Mørket sit Lys lod skinne!
Alt i Alle Han være vil -

lov Ham, Harper og Strengespil!

Lov og Evangelium.

Hjertet ej sin Gud vil dyrke,
mener det kan trodse ham,
sætter som i Jætte-Styrke
selv en Ære i sin Skam -
til det vaagner fuldt af Jammer,
mærker det er Herrens Dag!
til Guds Lov som Gudens Hammer
truer det med Mjølner-Slag.

Men, naar Sjælen bange grunder:
Hvor skal Frelsen komme fra?
skyder sig et Fjeld ind under -
Korsets Klippe, Golgatha!
Det var Gud, som med mig trætted,
det var Ham, som Angsten jog!
Det var Gud, som Slaget retted,
det var Ham, som Slaget tog!

237

Dog blev Lovens tunge Hammer
svunget ej i Luften blindt -
sprængt den har af Hjertets Kammer
al dets Hovmods haarde Flint!
Og i Dalene derinde,
vil - hos mange skjøre Siv -
Roser og sig lade finde,
som Guds Kjærlighed gav Liv.

Perler.

En Musling-Perle klar og rund,
som bragtes op fra Havsens Bund,
er dobbelt skøn og dyrebar,
fordi den Fare kostet har.

Og Duggens Perle skjær og reen,
som svaler huldt hver Rosengreen,
er tørre Blomst saa dyrebar,
fordi dens Liv i Fare var.

Og Taarens Perle mild og tyst,
der løser for det pinte Bryst,
den er vort Hjerte dyrebar,

fordi den Smerte kostet har.

Men meer end Østens Perleskat
og meer end Dugg ved Sommernat
og meer end Taarens milde Skjær
er Himmeriges Perle værd.

238

Den ejer ej Demantens Spil -
men Kjenderen den eje vil;
den er som Intet dyrebar,
thi Jesu Blod den kostet har.

For os han gik i Dybet ned,
sit Liv han satte til derved;
men baaret op af evig Aand,
han steg med Perlen i sin Haand.

Dens Glans kan Intet lignes ved,
dens Straaler hedde Liv og Fred -
giv alt dit Eget hen for den,
en evig Skat Du faaer igjen!

O Jesus, lad os skjønne ret,
at Du og Perlen, I er Et!
Og hjælp os til det Kjøbmandsskab,
thi uden Dig var Alting Tab!

Korsets Tegn.

Det hellige Kors, den Bjælke svar,
som bragte vor Herre Døden,
det Træ, paa hvilket vor Synd han bar,
til hvilket han nagled Brøden -
det meente man fundet, og man skar
sig Splint til Hjælp i Nøden.

239

Dog Splinter af Kors fra Zions Land
kan slet ingen Frelse mægte,
ej Kors-Træet frier fra Syndens Band,
og var det end nok saa ægte -
Nej, frelse os kan alene han,
Guds Søn, hvis Saar os lægte.

Men døber os Han med hellig Aand,
og tænder os Livets Kjerte;
og gribe vi fast hans Frelserhaand,
og banker mod hans vort Hjerte -
da føres vi did i Troens Baand,
hvor endt er Synd og Smerte.

Da sænker sig ned en Naaderegn
fra Livets og Lysets Strande,
og levendegjør det Korsets Tegn,
der sloges for Bryst og Pande -

da bliver hans Kors os helligt Hegn
mod Verdens vilde Vande.

Jakobsstigen.

Jeg veed en gammel Jakobsstige,
der løfter over Sorg og Savn
op mod Guds lyse Himmerige -
den hedder Bøn i Jesu Navn !
Og dog saa højt den rækker kun,
naar den staar fast paa Troens Grund.

240

Naar Lykkens Solskin Alt forgyldte,
saa let vort Hjerte glemte den;
i Glansen, som vort Øje fyldte,
svandt Bønnens hvide Lysskjær hen;
men sænkes vi i Sorgens Nat,
da straalers den i Mørket brat.

Hos Jesus maa vi hen og lære
at stille Englestigen ret,
thi nogle Trin er saare svære,
naar Korset tynger og gjør træt;
det første kun gaar ret i Mag:
Tag Korset bort, jeg er saa svag!

Men kjære Sjæl, det maa Du vide,
det andet er et vældigt Trin,
og dér maa Foden ikke glide,
thi dér Du seer i Himlen ind -
det hedder simpelthen: Du skal!
Tag Korset op, det er Guds Kald!

Det næste Trin paa Bønnens Stige
gaar højt tilvejs og tørrer Graad,
det bringer Luftning fra Guds Rige
og fra hans faderlige Raad -
det gjør saa taalig og saa still'
og hedder: Skee mig som Du vil!

Da er Du som paa Tabors Toppe,
naar Du har naaet: Guds Vilje skee!
og Englen møder Dig deroppe,
241 hin Engel fra Gethsemane,
og følger Dig i Dalen ned
og leder Dig i Jesu Fjed.

Men er Du atter ved at segne
og ved at knækkes som et Straa,
han peger paa de lyse Egne,
som Du fra Jakobsstigen saae!
Da træder Du den Gang paa Gang,
og ender med en Takkesang.

Niniveh.

I.

I Flodlandet, *Evfrat* og *Tigris'* Land,
nær Menneskehedens Vugge,
der rejste sig fordem *Babels* og *Assur'* s
pragtfulde Kongehjem.
Men Fjender kom over dem - de faldt;
Niniveh, den vældige, blev Pløjemark og Ørken,
Grusdynger dækkedes af flygende Sand;
Vilddyr bygged Huler over Søjlernes Tag -
det var som den aldrig havde været.

Om de mægtige Høje ved *Nimrud*
tumled i Aartusinder flygtige Stammer;
Araberen planted sit sorte Telt,
for Morgenen efter at rykke det op
242 som Børn deres Stikling -
Beduinen svang sin buskede Lanse,
klapped sin fuglelette Ganger,
men skjænkede næppe Højen en Tanke;
og fandt han i Sandet en soltørret Steen
med underlige Skrifte tegn i Leret,
nøjedes han med Raabet: Allah er stor!
Kun i en og anden fjernere Landsby
hvor Grund skulde lægges til et Hus,
og Spaden klang mod Alabast,
kunde Bonden staa stille og sige:
Her var Noget for Frankerne at finde,
og for os nogle Pjastre at vinde!

Da kommer *Henry Layard* til *Mossul*,
og fæster sit tankefulde Øje
paa Højderne ved *Nimrud* histovre.
Han veed, at i *Khorsabad* en Franker
fandt Mure med Billeder fra ældgammel Tid -
men i *Nimrud* maa *Niniveh* gjemme sig
lig en naalstukket Sommerfugl i Forskerens Skab -
det troer han, og han handler derefter,
begynder at grave.

Den græsklædte Slette ved Keglens Fod,
hvor ved Sommer det myldrer med Blomster og Telte,
blev forlængst en afsveden Ødemark;
en ussel Leerhytte har han til Ly
mod Vinterens Regn - og en Tidlang
243 er hans Fund kun Potteskaar og Mursteen;
dog, da han gjennem en Vold af Grus
og kullede Bjælker
naaer ind til et Kammer med udhugne Fliser,
med Billeder af Krigere og Konger -
er det som Sletten blomstrer op paany
med Tusindaars-Blomster!
Og atter prøver han hist og her,
lader Hjulbør og Spidshammer bane sig Vej,
graver som en Muldvarp sine Gange -
da skyder en Kolos sit Hoved af Sandet,

et vældigt Menneskehoved - og see,
det voxer af en vinget Løve -
»det er Nimrud selv!« raaber Arbejderflokket,
»en Afgud fra Syndflodens Dage!«
Og Guden, halv Dyr, halv Menneske,
vældig og majestætisk,
har sin Ligemand hinsides Gruset -
det er Indgang til et Kæmpepalads
fra halvtredie Tusindaar tilbage:
mellem disse vingede Løver
vandrede *Assur's* Konger og Mænd
(dem saae og Ezechiels Øje!) -
og om al deres Færd i Krig og Fred,
om Belejring, Slynger og Skjolde,
om Stridsvogn, Kogger og Bue,
om Jagter og Offringer, Fester og Spillemænd,
fortælle de billedhugne Fliser -
det er som om Israels Krøniker
blev levende for Øjet.
244 Atter er det brændende Sommer,
og han afdækker andre Haller:
Kamre med Indgang af vingede Tyre,
Alter af hvilende Sfinxer!
Som et Barn der skal finde sin Juleklap,
vandrer han fra Sted til Sted
og sanker en altid rigere Billedskat: Guder og Konger!
hellige Dyr og hellige Tegn -
bedende Skikkelser ved Livstræets Fod!
Dog Tiden lider,
Ørknens graadige Horder begynde at sværme -
saa dækker han Alting til igjen,
og fylder med Jord de udgravne Gange,
at Ingen skal fristes til Skattegravning.
Men det Bedste af alle hans Herligheder
læsser han med uhyre Møje
under Trommers og Pibers Larm
paa Blok vogn af Morbærtræets Planker,
lodser dem ned til *Tigris*.
til vældige Tømmerflaader,
baarne som for dum Assyrernes
af luftfyldte Faareskind i Hundredevis,
Bagdad forbi, den Eventyr-Stad,
glider hans Last mod Havet,
mod en anden Eventyr-Stad, Kulbyen *London*;
under den britiske Dronnings Øjne
vaagne atter *Sancheribs* Løve og Tyr -
»dem tilbeder *hun!*« siger Kadien i Mossul.
245 Til *Byrons* Land kommer *Sardanapal*
- *Niniveh* bliver et Musæum.

II.

Slig Sandørk som hin i Flodernes Land
- men i Vidde vældige Verd'ner -
tykkes mig *det mørke Hedenskab*.
I Tusinder af Aar har Satans Yngel
tumlet sine vilde Gangere
over Sjælenes tilføgne Jord.
Steenhaarde Lag
af dyrisk Grumhed og Brynde,

af Tigrens Blødtørst og Slangens Træskhed,
taarned sig op under skiftende Slægter -
Dæmonernes Horder var Herrer.
Da kommer der en Dag en eenlig Mand
- en Livingstone eller en Gordon -
i hvem Lyset fra det Høje blev brændende,
og Aanden i hans Bryst siger: grav!
Lydig som Philippus paa Vejen til Gaza
tager han fat med Ordets Skovl,
med Ordets Spade, med Ordets Hammer,
det eneste Redskab han ejer.
Og han skovler og graver af al sin Kraft -
paa Sandhavet kjendes det ikke;
Dæmonernes Vingeslag svovle hans Aande,
Forfærdelse knuger hans Tanke.
Han seer dem tvinge en Dødsdømt til Dans,
han seer dem kaste levende Mennesker ned
246 i Gruben til den døde Høvding;
han seer, hvad Profeten længst har malet,
hvordan de hugge Ved af Træernes Grene,
af den ene bliver Brændsel, af den anden en Gud!
- mon en liden Indgang kan aabnes,
som ej strax vil fyge til igjen?
Der er dog vist Intet bag Sandet!

Men Aanden siger atter: grav!
Og med Haab imod Haab
sanker han sin sidste Styrke -
Under! Af Sjælenes Sandhav
kommer noget Vinget tilsyne,
endnu halv Dyr, halv Menneske,
dog en vinget Længsel mod Lys!
en Indgang - Portalen til en Kongeborg!
Og alt som han rydder, finder han derinde
Kammer ved Kammer med Billedskrift paa Væggen.

I Samklang med Bibelens første Blad
dages for hans Syn en taaget Tegning
af Træet til at kjende Godt og Ondt -
Samvittighedens dunkle Kileskrift,
Anelsen om Skyld og Brøde!
Mørk og ukjendelig var den,
men som Lyset falder i Hjertets Løndom,
læser han den klarere og klarere.
Selv et Livs-Træ finder han ristet -
Drømmen om en Evighed!
Styrket ved sit lykkelige Fund,
247 raster Missionæren ikke,
bliver ved at bane Vej for Lyset,
til han opdager Levningerne af et Tempel -
for »en ukjendt Gud«, en ukjendelig Guddom
- saa synes det - dog en Kongernes Konge,
med Evighedens Krans om sin Isse!
I Ruiner ligger Templet, men det kan rejses op -
det skal ikke føres bort til Musæer,
men bygges til en Bolig for den levende Gud.

Og i andre Ørkner, hos andre Stammer,
finder han Offerstene,
hvor der bringes blodige Offre,
Menneske-Offre
for at sone Gudernes Vrede;
og Stenen har en Indskrift, Gjengjældeisens,
Tanker om Dom, om Sæd og Høst.
Selv uden Fakkel
kjender han igjen paa Stenens Trin

Jarl *Hakon's*: »Guderne det Bedste!«

Hvilken Opdager-Gjerning for Evangelisten!
Alt som han synger dem *for* Ordet om Synd og Naade,
om »Menneskesønnens« Offer,
om Livstræets Paradis-Frugter,
er det de formørkede Sjæle,
som om han sang dem *for* en gammel Melodi,
hvis Tone de ej selv kunde gribe,
248 men kjender igjen
som et udvisket Barndoms-Minde.
Et *Niniveh's* Ruiner har han fundet -
men et Niniveh, der bygges til en Kirke.

Prolog til J. L. Heibergs Mindefest. Den 14. December 1891.

At finde en Firkløver, siger man,
er baade *sjældent* og bringer *Lykke* -
til *den* i vor Litteratur og Kunst
er Navnet *Heiberg* et Sidestykke!

Sjældent, at baade Mand - og Viv -
og Søn - og Svigerdatter
har bragt vor Digtning og Scene Liv,
som et Aarhundrede skatter -
men *Peter Andreas*, Satirens Mand,
og »Hverdagshistoriernes« Frue,
og *Johan Ludvig's* Digter-Forstand,
og *Johanne Luise's* Trylleland
bag Mindets straalende Bue -
det Firkløver, rundet af Danmarks Jord,
hvert Blad med sin egen Tegning det Fond af Aand,
af sindrig Tanke, af Lunets Spil,
af Skjønhed og snild Beregning,
af Formens Mesterskab, Lys og Skygge -
249 det har visselig, just som Sagnet vil,
og som det en Firkløver hører til,
bragt Kunstens Udvikling Lykke!

Ret snart skal efter Evne vi forlystes
med *Gamle Heiberg's* gamle »Chinafarer«,
med Viser, vore Fædre nynned paa;
og kjendes skal det nu, at Johan Ludvig
har ogsaa hos sin Fader havt sin Skole -
dog er det *Sønnens* Mindefest, vi fejre,
skjøndt ej om ham Erindringen er blegnet,
thi baade »Elverhøj« og »Nej«
og andre af hans Musas mange Fostre
har længst holdt Mindefest for J. L. Heiberg.

Paa Tycho Brahes Fødselsdag han fødtes
- for *saa* vidt paa en Tychobrahes-Dag -
det var, som om med den han havde suget
sin Kjærlighed til Tycho og hans Gjerning;
men paa Theaterhimlen

var Heibergs »nova Stella« *Vaudevillen* !
ej just en Kunst over alle andre,
men snart et gavnligt Holbergsk Salt
mod en Romantiseren,
der tidt var altfor fersk, tidt altfor krydret.
Altid var Heiberg en behændig Kyper,
der blanded Drikken til et Folks Behag. -
For dem, Satiren ramte, blev den jo
lidt ram af Smag just som den unge Cyper
- men Vid i Spandervis og fine Vers,
250 og Situationens lattermilde Skers,
et Grundmotiv af gjennemsigtig Klarhed,
Replikkens lette Fald og rappe Snarhed,
en Melodi-Buket foruden Barhed.
et Galleri af kjendte Hverdags-Typer
- det blev en Gudedrik, en Cardinal,
der nødtes stærkt i vor Theatersal,
og i den nye Vaudeville
var det en reen Fornøjelse at spille
for en Fru Heiberg, Phister, Rosenkilde -
slet ingen Been-Mad, svær at pille,
som vore Dages bittre norske Ryper!

Han var Kosmopolit! har tidlig følt sig hjemme
i Stockholm som i Frankrig, i Paris -
Kosmopolit som baade Bøg og Palme,
der hver har store Verdens-Raaderum.
Men just som Bøgen
dog arter sig forskjelligt her og hist,
og fik sit Særpræg af vort Ølands Vilkaar,
saadan er Heiberg *dansk* - ej blot af Sind,
af Hjertelag (glem ej hans Sang om »Flaget« !) -
hans *Kunst* er dansk, ej mindst hans Vaudeviller;
thi er end Navnet fransk, hans Klokke Link
hans Trop, hans Hummer, alle hans Madammer,
fra Madam Sommer til Fru Bittermandel,
de er saa langt fra udenlandske,
at de ret egentlig er pæredanske.
Men *det* er det forunderlige hos ham,
at mens han strutte kan af idel Kaadhed,
saa møder os en *anden* Johan Ludvig,
251 der binder Krans af Folkevisens Skovbund
i »*Elverhøj*«,
der søger ud i Gurres svale Højsal,
hvor »Duggen har sig paa Engen lagt«,
hvor »Skoven luffer sin grønne Pragt!«
- og fanger »*Syvsoverdagens*« Romantik
med sikkert Kunstner-Blik!
ja der gaar Trolddoms-Ringen, som vi mindes,
alt med sin dragende Magt fra Haand til Haand,
til den i Gurre-Søens Bølge bunder -
men Heibergs Kunst er selv en Tryllering,
der bliver ved at drage Unge, Gamle!

Og end en *tredje* Heiberg møder os,
en kritisk Tænkner, aandfuld Recensent,
der hævder Skønhedsriget egne Love,
og med sin fejende Pariserkaarde,
tilmed i Hegels Esse dobbelt hærdet,
tog Sejren hjem i mangen Polemik,
og længe klædte Smagens Dommersæde.
Dog har han meer end Kritikerens Drift;
ej blot han spejder Stjernerne med Tycho,
rastløs han spejder efter *Lys*
og retter Tankens Teleskoper
mod Livets fjerne Stjernetaager -

op mod den Mælkevej af Gaader,
hvis Løndom han for stedse troede løst.
Lad være, han har heri skuffet sig,
lad være, han har vraget Aands-Valuta,
fordi han stirred kun paa Møntens *Præg* -
den Ting er vis, at Heibergs Tankeværksted
252 har en elektrisk Motor havt til Huse,
hvis Lys-Kraft Slægt paa Slægt kan glædes ved;
den tændte Liv i »Sjælen efter Døden«.

Du mærkelige Digter med den lyse Forstand
og den fint dissekerende Kniv -
som dog gjorde Togter til Romantikens Land,
til Elverkrattet, til Skov og Strand
og kaldte det svundne til Liv!
som mægted at mønstre Ideernes Hær,
Deling paa Deling, Sværd mod Sværd,
og føre dem frem mod hinanden -
og dog kunde vugge en Stemning saa skjær
som Skyen til Maaneranden.

Hav Tak, *Johan Ludvig* - i Holbergs Hus
var *Du* vor kyndigste Vagt!
Hav Tak for stormende Latterbrus,
for Fantasiernes Vingesus,
for Sangens fængslende Magt!
Skjøndt Herremand højt paa Tankens Slot,
sad Barnet Dig altid i Ærmet smaat,
og Længslerne dybest inde -
»slet« var Du ej, *»men digted godt«* -
Ære være dit Minde!

Ved Universitetets Fest den 28. Maj 1892 i Anledning af Deres Majestæter Kongens og Dronningens Guldbryllup.

Første Afdeling.

De Klokker ringe med Højtidsklang
over Danevang,
og Flaget spiller sin Vinge!
Hvad sjeldent times os Støvets Kuld,
at Myrthekransen er bleven Guld,
hvad aldrig meldtes paa Thinge:
det spørges idag fra Kongens Slot,
det times vor kjære Dronning og Drot -
der er Guldbryllupsfest
paa Borgen!

Lad drages Dig i Minde,
vor ejegode Drot,
de længst henrundne Dage
paa Sjette Fredriks Slot:
den sønneløse Konge
bar paa en stille Bøn,
han ønsked i sit Hjerte,
at Du var hans Søn!

254

en, at *Du* skulde vorde
hans tredje Eftermand,
og bære Danmarks Krone,
meer gammel end han,
det maatte vel tykkes ham
et Eventyr kun -
dog blev det en Saga
paa Virkeligheds Grund!

Og Du, vor ædle Dronning,
der hilstes som Brud
i Ottende Christians Dage,
da Skoven sprang ud -
hvor Kjerterne lyste,
og Dansen gik som bedst,
med Ungdom og med Ynde
Du smykked hans Fest.

Men, at *Du* skulde vorde
en Stam-Moder huld
til Verdens-Rigers
mange, høj fyrstelige Kuld,
det maatte vel tykkes ham
et Eventyr kun -
dog er det en Saga
paa Virkeligheds Grund!

Ja, Kong Christian, Danmarks Rige
blev med Troskabs Ret din Deel!
255 Tvende Krige har Du fristet,
dyre Skatte har vi mistet -
men din Ære, den er heel!
Frygtløs Rytter-Sablen svang Du!
Rank i Skanserne Du stod!
Og til Agt Soldaten tvang Du
ved dit ridderlige Mod.

Dog, fordi Du Gudsfrygt kjender,
har tilvisse Frygt Du kjendt:
Kongehjertets dybe Sørgen,
Kongeviljens bange Spørgen,
om nu Roret ret var vendt?
Derfor under Lys og Skygge,
om vor Folkefriheds Pagt
Kongens Retsind var vor trygge,
altid faste Skjoldevagt!

Kronens Guld - og Troskabs Guld
sjeldent saaes i samme Skakter!
Held os - her har gode Magter
lejret dem i samme Muld,
- derfor Verden Eder agter!

Kongens Hjem blev Lykkens Hjem,
under Flaget: Pligt og Ære!
mild Du gik blandt dine Kjære,

delte Sol og Regn med dem,
- derfor var der godt at være!

256

Men fra Fruerstuens Favn
Tonefølger lod sig høre -
dog, o Dronning, var dit Øre
lydt for meer: for Smaafolks Savn -
Hjertets Streng lod sig røre!

Skjønt blev Eders Hjem at see -
Kjærlighed var Arneflammen!
Løvrig skygged Moderstammen
Sønner tre og Døttre tre -
og saa vel de kunde sammen!

De Sex sig tumled paa Bernstorffs Grund
lig unge Foler der græsse;
dér leged de Borgerbørn en Stund
som andre Prins og Prinsesse;
dér leged de Saltogbrød og Skjul -
men Tiden snurrede sit rappe Hjul
og Morgenens veg,
og Solen steg,
Livsmodet fik anden Adresse.

Nu sidder den Ældste i Kongens Raad,
skal Danemarks Krone bære;
den Yngste styrer sin lille Baad,
ham lyster til Sø's at være.
Den tredie Søn var og Kadet,
og svang sig i Vantet frisk og let,
men bytted sin Dolk
hos Hellas' Folk
med et Spir - og bar det med Ære.

257

Og Døttrenes første Rosensrud
blev plantet ved Themsens Strande;
den yngste sidder som Fyrstebrud
ved Traun-Sø's stillere Vande.
Ung Dagmar bytted sit Salt-og-Brød
med det som Ruslands Czarewna nød -
men Alle som Een
holdt varm og reen
sin Troskab mod Danmarks Strande.

Fredensborg! i høstlig Glans
end Du sanke, end Du samle
om de kongelige Gamle
Børn og Børnebørn i Krans,
mange Smaafolks Leg og Dans -
under Fredens lyse Stander,
under Kjærlighedens Banner,
og det fælles Stammelands!

Lad derude mangan Gang
Esrom-Søens blanke Vove
hos de store stille Skove
stemme op med sagte Klang
fjernt fra Glans og Magt og Rang
høje Fyrsters og Fyrstinders
søde, rene Barne-Minders
uforglemmelige Sang!

De Klokker ringe med gylden Klang
over Danevang,
og Flaget spiler sin Vinge -
og Folket flokkes i alle Lag,
og fejrer med Fryd Eders Højtidsdag,
har kjærlig Hilsen at bringe!
Og her i vort gamle Vidskabs-Hjem
vi blandes i Folke-Bruset,
og træde med *Tak* for Tronen frem,
ønske med dem
Gudsfred over Kongehuset!

Anden Afdeling.

Vort Land, som nu i de tusind Aar
har mangan Vaar
holdt Guldbryllups-Fest med Solen,
med Gyldenkransen om Skovens Haar,
med Guldblink i Brudekjolen -
end er Du ej for gammel og mat
til Maj i Hat,
naar Brudgommen kaster sin Graahjelm brat
og straalere fra Kongestolen.

Vel har vi kun en liden Fløj af vore Fædres Borg,
og Døren har vi ondt ved at lukke;
vel har vi dybt i Hjertet saa tung en Folkesorg,
kan høre bag Muren Brødre sukke!

Dog end vi har en Riddersal med Billeders Glans,
et Højenloft af herlige Minder!
og end vi har en Abildgaard med Frugter i Krans,
hvor Modersmaalets Sangkilde rinder!

Gud give Dig vort Danmark som hist vor Bøgelund,
en Vaar, der med Frodighed kommer,
med Opvæxt af det Bedste i Folkehjertets Bund,
med Løvspring, der bliver til Sommer!

Men Bønnen stiger i samme Stund fra Hjertens Grund
for vort kjære Kongepars Lykke,
som fæsted hinanden med Haand og Mund
og fulgtes det lange Stykke!
Vor Gud, som gav dem en Sommer blid
og Høst med Frugt og Kjerne,
han give dem Fred i Alder hvid,
velsigne deres December-Tid
med Lys fra Bethlehems Stjerne!

Tak for Skjærmen!

(Til Marie, Novbr. 1888.)

Tak for Skjærmen med de ranke Siv,
som for Lysskjær skaanet har mit Øje!
Tak end meer for Kjærlighedens Møje
med at skjærmc mig mit Stilleliv!
*Mine Sager - vore kjære Børns -
alle Sager skjætter Du - selv Søren's!*

Du er Hjemmets gode sunde Salt,
og Du træffer just den rette Tone
til som Digterviv og Præstekone
meer og meer at dele med mig Alt!
For hvert Aar der gaar, alt meer Du bliver
mig min Hører, Kritiker og Skriver!

Hastig fremad skrider Tidens Elv,
Gud kun veed, naar Styrtningen sig nærmer -
min Marie, Tak, at Du mig skjærmer,
stundum mod det Onde i mig selv!
Tidt var Skjærmen Du, og jeg kun Sivet
- Tak for hver en Solskinsdag i Livet!

Til Marie. (Med en Psalmebog. Octbr. 1889.)

Modtag en Psalmebog, en ny,
for den som nu er af de slemme,
men som i Kirken og herhjemme
saa tro har tjent ved Kveld og Gry.
261 Som seent i Høst Kastaniens Blad
nu Bogens falder ud i Klynger -
det er paa Tide, at den synger:
»Lær mig, o Skov, at visne glad!«

Og dog den gjemte paa en Skat
af Kingo's, Brorson's, Grundtvig's Psalmer,
der ikke visner eller falmer
og ej som Løv henvejres brat:
lig Roserne fra Jericho
de altid atter ud sig folde,
hvor ikke Hjerterne blev kolde
for Kjærlighed og Haab og Tro.

Den Skat, den finder Du igjen,
og for hvert Aar, hver Dag og Uge
forstod Du bedre den at bruge
og bedre at forrente den -
saa tag den i dens nye Skrud,
og gid - som nu - naar Skoven falmer
vi trænge maa til *Takke*-Psalmer

for idel Miskundhed fra Gud!

Thi Aaret, som løb hastig rundt,
har, med sin enkle Hverdags-Sage,
kun bragt os lykkelige Dage -
saa meget Godt! saa lidet Ondt!
Saa kom, min allerbedste Ven,
og lad os hjælpes ad at *takke* -
thi selv om det gaar ned ad Bakke,
det gaar dog mod Foryngelsen!

262

Bethlehems-Stjernen.

Fra Kaldæa i det Fjerne
stjernekløge, fromme Mænd
droges ved den klare Stjerne
mod Judæas Krybbe hen;
men hvert Ord af Jesu Mund,
hver hans Gjerning allen Stund -
»Ledestjerner« blev de alle,
Hjerterne til ham at kalde.

Simon, Fiskeren i Baaden,
droges ved den rige Fangst
til at tro paa Frelser-Naaden,
til at glemme Syndens Angst;
og Nathanaël i Læ
af sit skyggefulde Træ,
han maa ud af Figenskyggen -
følge Christus, det er Lykken!

Saulus paa Damaskus Høje
segner for de klare Lyn,
han som var saa stiv at bøje
med sit *Farisæer-Syn!*
Det var *det*, hvis Lys gik ud,
det som blindet blev fra Gud,
til han aabned Troens Øje,
ramt af Røsten fra det Høje.

Solens Lys har mange Veje,
varmer Muld og tørrer Dugg,
263 vækker op af Morgenleje,
trænger gjennem fattigst Glug -
tusind Gange længer' dog
naaer *Vor Herres* Straaletog,
det som tænder Aandens Kjerter,
varmer *op* de frosne Hjerter.

End os naae de Straaler milde,
end han drager Sind og Sjæl
frem mod Bethlehem det lille,
frem mod Korsets Marterpæl!
Christi Kjærlighed os tvang
til den Troens Valfartsgang -
og som Krybbens Barn vi prise,

vorde Barn og Gubbe vise!

Vignetter til en Symfoni af Aug. Winding.*)

I. *Tunge Tider.*

Lange Dage, lange Nætter
er min Sygdoms dunkle Væv;
Kjærlighed sin Islet fletter
hyller mig i Blomster-Svæv -

* 264

men i vaagne Nattetimer,
under Feberhedens Kvalm,
Mismod om mit Leje kimer
som en rusten Klokkemalm.

Fra min Sygeseng jeg stirrer
ud mod Kronen af en Lind,
Spurven om min Rude svirrer,
Vedbend vilde gjerne ind -
men et Løvspring har jeg mistet,
mig ej frisker Vaarens Vind,
Tungsind har sig paa mig listet
som en Høstkvelds klamme Spind.

II. *Lyse Drømme.*

Glimt af Sol og Glimt af Haaben,
efter, ak, saa meget Ondt -
er mig Vejen atter aaben,
og mit Farvand ikke grundt?
skal sig Kræfterne forynges,
skal mig atter Baaden gynges,
skal jeg atter lee og synges
i et Løvsprings Ly,
end et Sundheds-Bæger tømmer
søde Drømme,
skuf mig ej paany!

III. Uden Haab.

Ak, den Lysning var kun kort,
Sjæl og Sind er vingestækket -
som i Høsten Fugletrækket
Haab ved Haab fløj hastig bort!
Dagen hed som i en Ørk,
Natten saa november-mørk.

Briste vil hver Støttestav,
snart vil tørres Livets Kilde;
nedad gaar det, tyst og stille,
ned som i en granklædt Grav.
Fly til Korset arme Sjæl,
tag med Verden brat Farvel!

IV. Tak og Jubel.

Du som bøjed mig i Støvet
Tak for Haab og Tak for Trøst!
var jeg allermest bedrøvet
lød det fra din Faderrøst:
hvad der syntes Vee og Vaade
var kun Skjul for idel Naade!

Og nu er Sløret faldet,
paany jeg er mig selv,
der bruser mig gennem Blodet
saa frisk en Sundheds-Elv!
266 jeg kan sletikke sanse,
min Glæde gjør mig ør,
jeg kunde springe og danse
og juble som aldrig før!

Dog af al min Jubels Vildhed
stiger ydmyg Tak i Stilhed,
thi jeg veed det: Vee og Vaade
var kun Skjul for idel Naade!